

**Základní škola Zborovice, okres Kroměříž,
příspěvková organizace**

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

ŠKOLA DOBRÝCH ZÁKLADŮ

OBSAH

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.1	NÁZEV ŠVP	4
1.2	ÚDAJE O ŠKOLE	4
1.3	ZŘIZOVATEL	5
1.4	PLATNOST DOKUMENTU	5
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1	ÚPLNOST, VELIKOST A UMÍSTĚNÍ ŠKOLY	6
2.2	VYBAVENÍ ŠKOLY	6
2.3	CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	7
2.4	DLOUHODOBÉ PROJEKTY	7
2.5	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	8
2.6	ŠKOLNÍ DRUŽINA	8
2.7	ZÁJMOVÉ AKTIVITY	8
2.8	SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A JINÝMI SUBJEKTY	8
2.9	VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	8
3	CHARAKTERISTIKA ŠVP	11
3.1	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	11
3.2	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	11
3.2.1	<i>Cíle základního vzdělávání</i>	<i>11</i>
3.2.2	<i>Naplnňování klíčových kompetencí</i>	<i>12</i>
3.3	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	14
3.3.1	<i>Poskytování podpůrných opatření</i>	<i>14</i>
3.3.2	<i>Specifikace podpůrných opatření</i>	<i>15</i>
3.4	ZABEZPEČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	16
3.5	POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE	17
3.6	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT DO ŠVP	17
3.6.1	<i>Přínos průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka</i>	<i>17</i>
3.6.2	<i>Tematické okruhy průřezových témat</i>	<i>21</i>
3.6.3	<i>Naplnňování průřezových témat</i>	<i>22</i>
4	UČEBNÍ PLÁN	24
4.1	RÁMCOVÝ UČEBNÍ PLÁN RVP	24
4.2	TABULACE UČEBNÍHO PLÁNU ŠVP ŠKOLA DOBRÝCH ZÁKLADŮ	25
4.3	POZNÁMKY K NAŠEMU UČEBNÍMU PLÁNU	26
4.4	POZNÁMKY K VYUŽITÍ DISPONIBILNÍCH HODIN	26
5	UČEBNÍ OSNOVY	29
5.1	CHARAKTERISTIKA VÝUKY V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH	29
5.2	VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A VZDĚLÁVACÍ OBORY 1. STUPNĚ	30
	Český jazyk a literatura	30
	Anglický jazyk	42
	Matematika	48
	Informatika	57
	Prvouka	61
	Vlastivěda	69
	Přírodověda	73
	Hudební výchova	78
	Výtvarná výchova	86
	Tělesná výchova	90
	Praktické činnosti	96
	Společenská výchova	104
5.3	VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A VZDĚLÁVACÍ OBORY 2. STUPNĚ	116
	Český jazyk a literatura	116
	Anglický jazyk	126
	Německý jazyk	139
	Matematika	148

Informatika	160
Dějepis	166
Výchova k občanství	172
Fyzika	179
Chemie	187
Přírodopis	192
Zeměpis	199
Environmentální výchova	209
Hudební výchova	211
Výtvarná výchova.....	215
Výchova ke zdraví	224
Tělesná výchova.....	230
Praktické činnosti.....	234
Společenská výchova	241
5.4 NEPOVINNÉ VZDĚLÁVACÍ OBORY	248
Cvičení z českého jazyka	249
Cvičení z matematiky.....	250
Náboženství	251
5.5 STANDARDY PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	256
6 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	257
6.1 HODNOCENÍ ŽÁKŮ	257
6.1.1 <i>Způsoby hodnocení</i>	257
6.1.2 <i>Kritéria hodnocení a klasifikace</i>	258
A. Stupně hodnocení prospěchu klasifikací a jejich charakteristika	258
B. Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	262
C. Hodnocení chování.....	263
D. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení	267
E. Způsob získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci	267
F. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	268
G. Zásady a pravidla sebehodnocení žáků	269

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Škola dobrých základů*

Zkratka: ŠVP ZV Škola dobrých základů

1.2 Údaje o škole

Název školy	Základní škola Zborovice, okres Kroměříž, příspěvková organizace		
Adresa školy	Sokolská 211, 768 32 Zborovice		
Kontakt	telefon 573 369 102, mobil 606 624 119		
e-mail	info@zszborovice.cz		
IČ	70 839 425		
Datum zařazení do sítě škol	7. 2. 1996, rozhodnutí č. j. 37/96-3		
Datum zápisu do rejstříku škol	1. 5. 2005		
Datum poslední aktualizace	20. 8. 2015, rozhodnutí č. j. 29551/2015-2		
Datum vzniku PO	1. 9. 1999	DIČ	-
RED IZO	600 118 673	kapacita součásti školy	
IZO základní škola	102 519 757	základní škola	250
IZO školní družina	118 800 191	školní družina	90
IZO školní jídelna	118 801 261	školní jídelna	350
ID datové schránky	rp7muic		
Adresa pro dálkový přístup	www.zszborovice.cz		
Statut školy	příspěvková organizace		
Ředitelka, statutární zástupce	od 1. 8. 2015 Mgr. Vladimíra Jáchimová		
e-mail ředitelky	reditel@zszborovice.cz		
Přehled hlavní činnosti školy (podle zřizovací listiny)	poskytování základního vzdělávání poskytování zájmového vzdělávání provozování zařízení školního stravování		

<u>Další kontakty:</u>	<u>telefon</u>	<u>mobil</u>	<u>e-mail</u>
zástupkyně	573 369 916	-	-
ekonomka	573 369 915	606 624 119	hospodarka@zszborovice.cz
vedoucí ŠJ	573 369 016	-	vedouci-sj@zszborovice.cz

1.3 Zřizovatel

Zřizovatelem školy je Obec Zborovice:

Název: Obec Zborovice

Web obce:

www.obeczborovice.cz

Adresa: Hlavní 37, Zborovice 768 32

Kontakty:

telefon

fax

e-mail

starosta 573 369 101

573 369 034

obeczborovice@c-box.cz

1.4 Platnost dokumentu

Platnost dokumentu: od 1. září 2023

Č.j.: ZŠZ/JP 3/2023

Pedagogická rada dokument projednala dne 29. srpna 2023.

Školská rada se k dokumentu vyjádřila dne 31. srpna 2023.

.....
Mgr. Vladimíra Jáchimová
ředitelka školy

razítko školy:

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost, velikost a umístění školy

Základní škola Zborovice, okres Kroměříž, příspěvková organizace je úplná základní škola ve venkovské lokalitě. Základní vzdělávání probíhá v 9 ročnících a je členěno na 5 tříd prvního stupně a 4 třídy druhého stupně. V každém ročníku je jedna třída.

Škola poskytuje žákům pravidelné zájmové vzdělávání ve dvou odděleních **školní družiny**.

Součástí školy je školní jídelna, která zajišťuje stravování žáků školy. Je zaveden elektronický objednávkový a výdejní systém.

Naše venkovská škola je spádová pro žáky ze Zborovic, z Medlova (část obce Zborovice vzdálená 1 km), z Troubek (4,6 km) a Zdislavic (5,4 km). Školu navštěvují i žáci z dalších nespádových obcí. Díky nízkému počtu žáků ve třídách a ve škole, jako celku, jsme školou rodinného typu. Vzájemně se všichni známe, mezi mnohými zde jsou příbuzenské vazby, rodiče některých žáků jsou absolventy této školy. Kvůli brzkým ranním příjezdům autobusů a vlaků, které žáci využívají, je začátek první vyučovací hodiny posunut již několik desetiletí na 7:40 hodin.

Škola je umístěna v ulici mimo střed obce, v klidném a zdravém prostředí s omezeným automobilovým provozem.

GPS souřadnice školy: 49°14'52"N,17°16'57"E.

- 1 Škola
- 2 Obecní úřad
- 3 Autobusová zastávka
- 4 Mateřská škola
- 5 Vlaková stanice

Obec Zborovice

Převzato z www.mapy.cz

2.2 Vybavení školy

Budova školy je velmi prostorná, má dvě části.

Hlavní budova má již více než stoletou tradici, je dvoupodlažní; ve sníženém prvním podlaží je malá tělocvična, šatna se sprchami a nářadovna. V prvním nadzemním podlaží se nachází dvě kmenové třídy 2. stupně, dvě oddělení školní družiny, dva kabinetů a dvě místnosti šaten žáků. Ve druhém nadzemním podlaží jsou tři kmenové třídy, 2 odborné učebny (učebna fyziky-chemie – „Oranžová učebna“, učebna informatiky 1), ředitelna, kanceláře zástupkyně ředitelky a ekonomky školy, tři kabinetů a sborovna.

Přístavba hlavní budovy byla zbudována v osmdesátých letech minulého století obcí, zčásti v tzv. „akci Z“. Ta nahradila původní starobylou budovu 1. stupně (národní školy) u kostela. Je to dvoupodlažní částečně podsklepená budova. V přízemí je vestibul, který využíváme i na celoškolské výstavy, společná setkání nebo jako relaxační zónu o přestávkách. Z vestibulu se vchází do školní jídelny a školní kuchyně. V prvním patře jsou čtyři kmenové třídy 1. stupně, kulturně vzdělávací centrum školy (KVC), sborovna učitelek 1. stupně, kabinet a provozní místnost pro skladové účely.

Ke školním budovám náleží tzv. **pavilon**, zrekonstruovaný v roce 2022. V přízemí této budovy se nachází prostorná žákovská dílna na technické práce s přilehlou provozní místností, cvičná školní kuchyň s malým skladem a environmentální učebna. V prvním patře je učebna informatiky 2, výtvarná a šicí dílna a provozní místnost.

Ke škole přísluší **školní dvůr a pozemek**, na kterém se nachází prostorná přírodní učebna, asfaltové prostranství, rozsáhlé travnaté plochy, zúrodněná část, jabloňový sad, výukové a volnočasové objekty (Keltský stromový kalendář, bylinkový šnek, pískoviště a další). Vše využíváme během výuky a činností školní družiny, probíhají zde také další školní akce a mimoškolní aktivity.

Škola má k dispozici parkovací stání za budovou přístavby. Celý školní pozemek je oplocený.

Materiální vybavení školy je celkově na velmi dobré úrovni a neustále se doplňuje novými, moderními prostředky, zejména v oblasti rozvoje komunikačních dovedností a využívání moderních technologií v práci učitele a žáků. Všechny kmenové učebny, kabinety pedagogů, sborovny, odborné učebny jsou připojeny ke školní síti s připojením k internetu. Kmenové učebny jsou vybaveny nejen tradičními tabulemi, ale i mobilními interaktivními tabulemi nebo sestavou – dataprojektor s promítacím plátnem, stejně jako odborné učebny.

Pedagogové mají svoji pracovní e-mailovou schránku, k dispozici mají kopírky, barevné i černobílé tiskárny, vizualizéry, scannery, notebooky pro práci ve škole i doma aj.

Hygienické zázemí je na standardní úrovni. Sociální zařízení je moderně zrekonstruováno a s veškerým potřebným hygienickým vybavením. Po celé škole s výjimkou tříd a kabinetů je rozvod teplé vody.

Klima školy je příznivé, vládnu zde partnerské vztahy, otevřenost, tolerance, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost se třídou, školou. Škola je řízena na demokratických principech s vnitřní hierarchií a určenými kompetencemi.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen kvalifikovanými učiteli, vychovatelkami školní družiny, případně asistenty pedagoga, má okolo osmnácti členů včetně ředitelky školy a její zástupkyně. Na škole pracuje výchovná poradkyně a metodička prevence, poradenské služby školy zajišťují ve spolupráci s pracovníky školských poradenských zařízení. Cílem plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je systematické prohlubování jejich odborné kvalifikace, osobnostně sociálního rozvoje a také studium ke splnění dalších kvalifikačních předpokladů. DVPP je zaměřeno na cílené vzdělávání jak jednotlivců, tak celého sboru. Ve své práci vycházejí pedagogové ze znalostí vývojových a individuálních charakteristik žáků. Dávají žákům dostatek příležitostí ke hře a neformálnímu způsobu učení.

2.4 Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do celé řady projektů v rámci aktuálních operačních programů a evropských fondů. Žáci i učitelé se účastní celé řady dílčích krátkodobých i dlouhodobých projektů, které jsou zaměřeny na rozvoj jazykové výuky, rozvoj komunikačních a informačních technologií, sportovní činnosti, na rozvoj zájmů žáků, výběr povolání, environmentální výchovy, na bezpečnost žáků a dopravní tematiku, požární ochranu, na prevenci úrazů a ochranu zdraví, zdravou výživu, prevenci rizikového chování, zvládnutí náročných krizových situací a etickou výchovu. Realizace projektů zvyšuje efektivitu vyučovacího procesu, projekty motivují žáky a podporují spolupráci pedagogů a žáků školy. Všechny naše projektové aktivity vedou ke zkvalitňování výuky a zlepšování výchovně vzdělávacího procesu naší školy.

2.5 Mezinárodní spolupráce

Partnerskou školou naší školy je Základní škola Štefana Moyzesa v Tesárskych Mlyňanech na Slovensku. Dlouhodobého projektu se účastní zejména žáci druhého stupně. Realizují se vzájemná setkání žáků a pracovníků obou škol.

2.6 Školní družina

Školní družina má 2 oddělení pro žáky prvního stupně (v případě nenaplnění kapacity nabízíme školní družinu i žákům z 2. stupně). Činnost ve školní družině probíhá podle vlastního vzdělávacího programu školní družiny. Činnost je velmi pestrá a naplňuje oblast zájmového vzdělávání.

2.7 Zájmové aktivity

Škola nabízí žákům možnost navštěvovat ve škole bezúplatně zájmové aktivity, které tradičně probíhají v odpoledních hodinách. Nabídka obsahuje různorodé aktivity podle zájmu žáků, personálních a organizačních možností školy.

2.8 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Škola stále rozvíjí systém předávání informací směrem k žákům, k učitelům, k vedení školy, k zákonným zástupcům, partnerům školy a mezi jednotlivými aktéry vzdělávání navzájem. Jedním z hlavních cílů školy je dobrá komunikace se zákonnými zástupci. Intenzivně spolupracujeme se zákonnými zástupci žáků, poskytujeme jim informace průběžně prostřednictvím webových stránek, emailových zpráv, písemných informací v notýsku nebo v žákovské knížce. O průběhu vzdělávání žáků a životě školy jsou zákonní zástupci informováni také na třídních schůzkách nebo celoškolních konzultacích, kdykoliv na požádání při individuálních konzultacích. Pro zákonné zástupce a širokou veřejnost připravujeme dny otevřených dveří a řadu dalších akcí – koncerty, Vánoční jarmark, tvořivé dílny aj.

Při škole pracuje **Sdružení rodičů žáků, příznivců a přátel školy – KLAPKA, z. s.** (v roce 2007 bylo rozhodnutím zákonných zástupců žáků založeno občanské sdružení KLAPKA, o. s., od roku 2016 spolek KLAPKA, z.s.). Podílí se na organizaci a zajišťování vzdělávacích a mimoškolních činností určených pro žáky a občanských (sportovních nebo společenských) akcí nad rámec běžného chodu školy. Spolek se tak stává oficiální záštitou spolupráce zákonných zástupců se školou.

V souladu se školským zákonem byla zřizovatelem školy zřízena **školská rada**, která má 3 členy.

Zásadním partnerem školy je **zřizovatel – Obec Zborovice**, který je naším významným partnerem i v procesu vzdělávání a výchovy. Přínosná je i spolupráce se zástupci spádové obce Troubky – Zdislavice.

Velmi dobrou spolupráci má škola s Odborem školství, mládeže a tělovýchovy v Kroměříži, Krajským úřadem odboru školství mládeže a sportu, Českou školní inspekci, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odbornými zařízeními, které se zabývají vzděláváním a výchovou dětí a mládeže.

Dále úzce spolupracujeme s Mateřskou školou Zborovice, dalšími místními organizacemi, spolky a firmami i z blízkého okolí.

2.9 Vlastní hodnocení školy

Hlavním cílem vlastního hodnocení školy (autoevaluace) je zajištění aktuálních informací o kvalitě vzdělávání a výchovy ve škole a o naplňování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu a jsou

podkladem pro výroční zprávu. Dané informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky, zkvalitnění školního vzdělávacího programu, pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Hlavní oblasti, cíle, kritéria a nástroje autoevaluace

Oblasti autoevaluace	Cíle a kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení evaluačních činností
1. Vzdělávací program	• naplňování cílů ŠVP ZV • vzdělávací nabídka žákům se speciálními vzdělávacími potřebami	• hospitace • ankety • dotazníky • vnější evaluace	• průběžně • v případě potřeby
2. Podmínky ke vzdělávání	• personální podmínky • prostorové a materiální podmínky • klima škol	• pozorování • skupinová diskuse • dotazníky • rozhovory • vnější evaluace	• průběžně • v případě potřeby
3. Průběh vzdělávání	• podpora vytváření cílových kompetencí ŠVP ZV • vyváženost struktury vyučovací hodiny • rozmanitost a účelnost využívaných metod výuky vzhledem k cíli a tématu vyučování • návaznost učiva • individuální přístup k žákům • dodržování stanovených pravidel hodnocení • psychosociální podmínky výuky	• hospitace • skupinová diskuse • dotazníky • školní dokumentace	• průběžně • v případě potřeby
4. Výsledky vzdělávání žáků	• dosahování cílových kompetencí vzdělávání podle ŠVP ZV • zvládání očekávaných výstupů • výsledky žáků v dovednostních a znalostních testech	• hospitace • školní dokumentace • žákovské práce • didaktické testy • srovnávací testy • skupinová diskuse	• průběžně • v případě potřeby
5. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vzájemné vztahy	• kvalita činností výchovného poradce ve vztahu k potřebám žáků a zákonných zástupců • poskytování potřebných informací zákonným zástupcům žáků • kvalita spolupráce zákonných zástupců se školou • úroveň spolupráce školy se školskými poradenskými zařízeními • propracovaný systém kontaktů s veřejností • důvěra žáků (i zákonných	• školní dokumentace • skupinová diskuse • dotazníky • vnější evaluace • rozhovory	• průběžně • v případě potřeby

	zástupců) k pedagogům a vedení školy		
6. Řízení školy	• kvalita plánování (koncepce, ŠVP, roční plán, plán DVPP, aj.) • efektivnost informačního systému • účelnost organizační struktury školy, delegování pravomocí • podpora DVPP ve vazbě na potřeby školy • kvalita kontrolního systému • zdokonalování a proměna prostředí školy	• školní dokumentace • skupinová diskuse • dotazníky • rozhovory	• průběžně • na pedagogických radách • v případě potřeby
7. Úroveň výsledků práce školy	• zkvalitňování výsledků vzdělávání • propojení zpětné vazby s dalším rozvojem školy • zapojení školy do vzdělávacích projektů • organizace akcí školy • prezentace školy na veřejnosti • spolupráce s partnery	• pozorování • skupinová diskuse • rozhovory	• průběžně • na pedagogických radách • v případě potřeby

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Motto: „Děláme vše, jak nejlépe umíme.“

ŠVP naší školy vychází z obecných vzdělávacích cílů a z klíčových kompetencí RVP ZV. V rámci procesu vzdělávání se věnujeme především naplňování výchovných a vzdělávacích strategií. Zaměřujeme se na poskytnutí kvalitních základů všeobecného vzdělání, budování a rozvíjení pro život důležitých kompetencí, schopnosti učit se a řešit problémy. Usilujeme o vytvoření takových podmínek, které umožní žáku rozvíjet osobnost jedince, posilovat zdravé sebevědomí, rozvíjet kritické myšlení a schopnost vlastního sebehodnocení. Chceme, aby naše škola byla místem pro vzdělávání všech žáků, místem, kde se žáci cítí dobře a bezpečně a chodí rádi do školy.

Hlavní zaměření školy

- Vytvářet zdravé a příjemné prostředí ve škole i klima pro vzdělávání, rozvíjet dobré vzájemné vztahy a mezilidskou komunikaci, podporovat atmosféru sounáležitosti.
- Používat efektivní metody výuky vedoucí ke zkvalitňování výchovně vzdělávacího procesu.
- Směřovat vzdělávání na environmentální výchovu a praktické i manuální dovednosti za účelem rozvíjení kompetencí k sociálně a environmentálně odpovědnému jednání žáka.
- Vytvářet rovné vzdělávací podmínky pro všechny žáky, uplatňovat individuální přístup k žákům, vytvářet příležitosti zažít úspěch a tím je motivovat k dalšímu vzdělávání.
- Využívat informační a komunikační technologie jako zdroj k získávání informací, k procvičování získaných znalostí v různých vyučovacích předmětech a k rozvoji schopností a dovedností v práci s počítačem.
- Podporovat a poskytovat nabídku volnočasových aktivit, abychom pomohli k aktivnímu a smysluplnému trávení volného času žáků. Propojit činnosti a vzdělávací aktivity formálního vzdělávání ve škole a zájmového vzdělávání ve školní družině a dalších volnočasových aktivitách. Tím tak předcházet sociálně rizikovému chování žáků.
- Rozvíjet komunikaci a spolupráci se zákonnými zástupci našich žáků i s veřejností.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Základní vzdělávání směřuje k dosažení takové úrovně osvojení klíčových kompetencí, která poskytuje základ k jejich dalšímu rozvoji v celoživotním vzdělávání.

3.2.1 Cíle základního vzdělávání

- Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
- Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti.
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
- Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

- Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

3.2.2 Naplňování klíčových kompetencí

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Učíme žáky vyhledávat, třídit, syntetizovat a účelně využívat informace z různých zdrojů (učebnice, přehledy, tabulky, atlasy, sbírky úloh, encyklopedie, internet aj.).
- Při výuce klademe důraz na čtení s porozuměním, na práci s textem, vyhledávání informací, na výrazné čtení, tiché čtení, čtení s rozdělením úloh.
- Zadáváme žákům zajímavé problémové úlohy (doplňovačky, rébusy, křížovky aj.), podněcujeme jejich logické myšlení a kombinační schopnosti.
- Stanovujeme přiměřené výukové cíle, dáváme všem žákům možnost zažít úspěch.
- Usilujeme o propojení poznatků z různých oblastí a jejich využití v praxi.
- Vedeme žáky k sebehodnocení a kritickému hodnocení chyb cizích i vlastních (schopnost přijmout kritiku, ocenit práci jiných).
- Klademe důraz na mezipředmětové vztahy, propojení získaných znalostí a dovedností s praxí.
- Podněcujeme zvědavost a tvořivost žáků, schopnost plánovat, umožňujeme realizovat vlastní nápady a projekty.
- Umožňujeme žákům prezentaci výsledků své práce před širším publikem.
- Využíváme často kladného hodnocení žáků a motivujeme žáky k celoživotnímu vzdělávání.
- Zdůrazňujeme smysl učení a jeho význam v praktickém životě.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, k logickému uvažování a k řešení problémů

- Využíváme tvořivé myšlení, metody řízeného rozhovoru, diskuse, samostatného vyvozování závěrů, motivační a problémové úlohy ze života.
- Do výuky zařazujeme úkoly s několika možnými cestami k řešení, žákům je umožněn tvůrčí přístup k řešení problému a umožněna prezentace dosažených výsledků.
- Zadáváme komplexní úlohy, jejichž řešení vyžaduje několik postupných kroků.
- Podporujeme schopnost aplikace osvědčených postupů zadáváním podobných úloh na stále obtížnější úrovni.
- Vedeme žáky k hledání informací z různých zdrojů, k jejich třídění, srovnávání a ověřování.
- Vedeme žáky k diskusi o problémech, ke spolupráci ve skupinách při jejich řešení.
- Vedeme žáky k aktivnímu zapojení do vyučování – např. přípravy a řízení sportovní soutěže, vyhodnocení.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

- Učíme žáky komunikovat mezi sebou, s učiteli a ostatními dospělými ve škole.
- Vedeme žáky k umění zformulovat svůj názor a umět ho obhájit.
- Vedeme žáky k vyjadřování spisovným jazykem, umění formulovat a vyjádřit své myšlenky a názory v logickém sledu, k souvislému, jasnému a věcnému vyjadřování. Zvýšený důraz klademe na rozvíjení slovní zásoby.
- Vedeme žáky k uvědomění si krásy a bohatství mateřského jazyka, ke zdokonalení svého projevu a kultury řeči.

- Vedeme žáky ke spolupráci – do výuky začleňujeme párovou a skupinovou práci, snažíme se zapojit do činnosti všechny členy týmu.
- Na začátku školního roku organizujeme pro žáky 1. a 6. ročníku a jejich třídní učitele kurz s adaptačním programem (k upevnění vztahů v třídním kolektivu, ke zformování vztahu mezi žáky a třídním učitelem, vzájemné poznávání, nastavení pravidel aj.).

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- Pro nácvik účinné spolupráce ve skupině využíváme párové a skupinové práce žáků. Při tvorbě skupin střídáme dělení podle volby žáků, učitele i náhodný výběr.
- Podporujeme u žáků schopnost kvalitně spolupracovat, vzájemně si pomáhat, přijímat různé role, vytvářet a uplatňovat pravidla.
- Vedeme žáky k diskusi na různá témata, k vyjádření vlastního názoru a respektování názoru, práce a úspěchů ostatních.
- Pochvalou a kladným hodnocením drobných úspěchů, a to nejen v učení, posilujeme zdravou sebedůvěru žáků a jejich samostatný rozvoj. Učíme žáky uvědomovat si hodnotu vlastního života i života ostatních.
- Žáci se podílí na formulaci pravidel chování ve třídě a jsou vedeni k jejich dodržování.

KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

- Ve škole vytváříme atmosféru demokracie a přátelství. Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi.
- Seznamujeme žáky s kulturním dědictvím našeho národa a jeho významem pro současnost.
- Učíme žáky znát svá práva a uvědomovat si své povinnosti. Žáci v rámci třídních kolektivů formulují pravidla vzájemného soužití, dodržují pravidla školního řádu.
- Pomáháme žákům rozeznat, co je vhodné a co nevhodné chování. Zdůrazňujeme zásadu umět se postavit na stranu slabších, vyhledat či poskytnout pomoc v krizových situacích.
- Při akcích ve škole a mimo školu jsou žáci vedeni k zodpovědnému jednání.
- Rozvíjíme u žáků zodpovědný vztah k životnímu prostředí a aktivní podíl na jeho ochraně.

KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

- V rámci předmětu Praktické činnosti rozvíjíme manuální zručnost žáků, dbáme na pečlivost provedení.
- Učíme žáky hodnotit výsledky své práce i práce ostatních.
- Výrobky žáků prezentujeme na výstavách v prostorách školy, na Vánočním jarmarku aj.
- Žáci se učí rozpoznat své předpoklady a reálné možnosti své profesní orientace.
- Výuku doplňujeme exkurzemi ve firmách a provozech.
- Při všech pracovních aktivitách dbáme na vhodný oděv, dodržování pravidel bezpečnosti a dodržování pracovního postupu.
- Poskytujeme poradenskou činnost žákům při volbě budoucí profese.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ – pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

- Učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby. Využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti. Samostatně se rozhodovat, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém, použít.
- Vedeme je k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu.
- Učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Učíme je využívat digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce.
- Vedeme je k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje je s novými technologiemi.
- Učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření (PO). Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.

Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající individuálním potřebám, zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Podpůrná opatření jsou poskytována bezplatně. Práce s žáky se SVP probíhá na základě intenzivní spolupráce školy a jejího školního poradenského pracoviště, žáka, jeho zákonných zástupců a školských poradenských zařízení. Vzdělávání žáků se SVP uskutečňujeme formou individuální integrace do běžných tříd. Vzdělávání těchto žáků je specifikováno dle SVP žáka v souladu s doporučeními ke vzdělávání ze strany školských poradenských zařízení. Škola při vzdělávání žáků se SVP spolupracuje především s Krajskou pedagogicko – psychologickou poradnou Zlín, pracoviště Kroměříž, Střediskem výchovné péče Kroměříž.

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště, které slouží žákům s SVP, jejich zákonným zástupcům a pedagogům školy. ŠPP poskytuje poradenské služby, vytváří vhodné podmínky pro vzdělávání a všestranný rozvoj žáků, včetně zajištění SVP žáků, zajišťuje prevenci rizikového chování, kariérní poradenství pro žáky, a metodickou a další podporu pedagogických pracovníků. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence.

3.3.1 Poskytování podpůrných opatření

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje škola na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Podpůrná opatření I. stupně

Při poskytování podpůrných opatření I. stupně je možné využít plánu pedagogické podpory (PLPP). Plán pedagogické podpory má písemnou podobu, zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími a výchovným poradcem vypracovává, průběžně

vyhodnocuje a podle potřeb a vývoje SVP žáka PLPP aktualizuje. S PLPP je seznámen žák a jeho zákonný zástupce, všichni vyučující. PLPP je třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem a vyučujícími žáka vyhodnocován nejpozději do tří měsíců od zahájení poskytování podpůrných opatření. Pokud jsou poskytovaná podpůrná opatření nedostačující, je zákonnému zástupci třídním učitelem nebo výchovným poradcem navrženo využití pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení SVP žáka.

Podpůrná opatření II. – IV. stupně

Podpůrná opatření II. – IV. stupně jsou poskytována v souladu s Doporučeními ke vzdělávání ze školských poradenských zařízení. S obsahem Doporučení ke vzdělávání a zpráv ze školských poradenských zařízení jsou prostřednictvím vedení školy, výchovného poradce nebo třídního učitele informováni zákonní zástupci žáka a všichni vyučující žáka. Poskytování těchto podpůrných opatření jsou vyhodnocována třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem a vyučujícími žáka. Pokud jsou poskytovaná podpůrná opatření nedostačující nebo vyžadují podle potřeb a vývoje SVP žáka aktualizaci, vedení školy, výchovný poradce nebo třídní učitel jedná se školským poradenským zařízením o změnách v Doporučení ke vzdělávání.

Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), škola IVP se souhlasem zákonného zástupce vypracuje. Na tvorbě IVP se podílí třídní učitel, výchovná poradkyně i ostatní vyučující žáka. S vypracovaným IVP jsou zákonní zástupci žáka seznámeni a nemůže být prováděn bez písemného souhlasu a podpisu zákonného zástupce. V případě potřeby v souladu s vývojem SVP žáka může být IVP aktualizován. IVP je vyhodnocován třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem a vyučujícími žáka.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV 2023.

3.3.2 Specifikace podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se SVP jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména následující podpůrná opatření.

Metody výuky

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- ústní prověřování učiva příslušného předmětu před písemným projevem
- zkracování kontrolních písemných prací
- kontrola porozumění textu
- používání názorných pomůcek
- respektování pracovního tempa žáků
- poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

Organizace výuky

- střídání forem a činností během výuky
- využití individuálního přístupu k žákovi
- využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky

Intervence

- zajištění pedagogické intervence
- zajištění předmětů speciálně pedagogické péče

Pedagogická intervence

Pedagogická intervence slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání, případně ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku. Pedagogická intervence se zaměřuje také na minimalizaci logopedických obtíží, rozvoj grafomotorických dovedností žáka, podporu při specifických poruchách učení, na rozvoj vizuálně percepčních dovedností a sluchové diferenciaci, na rozvoj komunikačních schopností, i na rozvoj sociálních schopností. Pedagogické intervence jsou realizovány nad rámec časové dotace. Pedagogické intervence jsou zajištěny pedagogickým pracovníkem a probíhají formou individuální nebo skupinové práce. O průběhu a náplni pedagogických intervencí si vede pedagogický pracovník záznamy, které jsou podkladem pro konzultace s ostatními vyučujícími žáka, výchovným poradcem, jeho zákonnými zástupci a pracovníky školských poradenských zařízení. Pedagogická intervence není nijak hodnocena na vysvědčení.

Předmět speciálně pedagogické péče

Předměty speciálně pedagogické péče jsou zaměřeny na nápravu (reedukaci) specifických poruch učení (dále SPU). Cílem předmětu speciálně pedagogické péče je vytvoření kompenzačních mechanismů potřebných k překonávání obtíží spojených a pramenících z SPU v budoucnosti. Předměty speciálně pedagogické péče probíhají formou individuální nebo skupinové práce. O průběhu a náplni předmětů speciálně pedagogické péče si pedagog vede záznamy, které jsou podkladem pro konzultace s ostatními vyučujícími žáka, výchovným poradcem, jeho zákonnými zástupci a pracovníky školských poradenských zařízení. Vzdělávání každého žáka je specifikováno a realizováno dle jeho aktuálních potřeb a jeho SVP v souladu s Doporučeními ke vzdělávání ze školských poradenských zařízení.

Charakteristické znaky výuky v předmětu speciálně pedagogické péče

- vytvoření klidného pracovního prostředí
- důslednost, stanovení jasného řádu a pravidel
- individualizace výuky (vychází z aktuálního stavu a projevů SPU)
- odstraňování specifických obtíží
- rozvoj percepčně motorických funkcí
- respektování aktuální dosažené úrovně
- nácvik trénování paměti
- rozvoj myšlení, logického uvažování
- posilování motivace žáka
- využívání kompenzačních pomůcek

3.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se zákonnými zástupci mimořádně nadaného žáka.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění. Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období, než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. S vypracovaným IVP jsou zákonní zástupci žáka seznámeni a nemůže být prováděn bez písemného souhlasu a podpisu zákonného zástupce. V případě potřeby v souladu s vývojem SVP žáka může být IVP aktualizován. IVP je vyhodnocován třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem a vyučujícími žáka.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků

- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka nepovinných předmětů a zájmových aktivit

3.5 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťují výchovná poradkyně školy ve spolupráci s metodičkou prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky. Poradenství je zajištěno v rámci pravidelných konzultačních hodin a kdykoliv po předchozí domluvě. Poskytujeme poradenství žákům především v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství zákonným zástupcům žáka ve výchově a vzdělávání, při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, poradenství při školní neúspěšnosti, při řešení a prevenci sociálně patologických jevů, kariérové poradenství a volba školy.

3.6 Začlenění průřezových témat do ŠVP

Průřezová témata tvoří *povinnou součást základního vzdělávání*. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni i 2. stupni zařadit všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV. Všechna průřezová témata však nemusí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat, jejich rozsah a způsob realizace stanovuje ŠVP. Průřezová témata je možné využít jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě samostatných předmětů, projektů, seminářů, kurzů aj.

Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

Výčet a zkratky průřezových témat používané v učebních osnovách

- Osobnostní a sociální výchova – **OSV**
- Výchova demokratického občana – **VDO**
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – **EGS**
- Multikulturní výchova – **MKV**
- Environmentální výchova – **EV**
- Mediální výchova – **MV**

3.6.1 Přínos průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka

Osobnostní a sociální výchova
<i>Oblast vědomostí, dovedností a schopností</i> • vede k porozumění sobě samému a druhým • napomáhá k zvládnutí vlastního chování • přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni • rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti • utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci • umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů) • formuje studijní dovednosti • podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

<i>Oblast postojů a hodnot</i> • pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým • vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci • vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů • přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování • napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
Výchova demokratického občana
<i>Oblast vědomostí, dovedností a schopností</i> • vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod • vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti • umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků • rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti • prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování • vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
<i>Oblast postojů a hodnot</i> • vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě • vychovává k úctě k zákonu • rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku • učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti • přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost • rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů • motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším • umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze) • vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností • vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
<i>Oblast vědomostí, dovedností a schopností</i> • rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy • prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech • prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv • rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech • rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru • prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity

evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu • vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání • vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory • rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv
<i>Oblast postojů a hodnot</i> • pomáhá překonávat stereotypy a předsudky • obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi • kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života • utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti • podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám • upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost
Multikulturní výchova
<i>Oblast vědomostí, dovedností a schopností</i> • poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti • rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých • učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých • učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné • rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin • rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie • učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání • poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
<i>Oblast postojů a hodnot</i> • pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je • napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí • stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu • pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy

života v demokratické společnosti • vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu • učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám
Environmentální výchova
<i>Oblast vědomostí, dovedností a schopností</i> • rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí • vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování • přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa • umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí • poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí • ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích • napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni • seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti • učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů • učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
<i>Oblast postojů a hodnot</i> • přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty • vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů • vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti • podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí • přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí • vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí • vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví
Mediální výchova
<i>Oblast vědomostí, dovedností a schopností</i> • přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace • umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich • učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času • umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů • vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů • umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu) • vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)

- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

Oblast postojů a hodnot

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

3.6.2 Tematické okruhy průřezových témat

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezové téma	Tematický okruh
Osobnostní a sociální výchova	
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopností poznávání
	Sebepoznání a sebepojetí
	Seberegulace a sebeorganizace
	Psychohygiena
	Kreativita
Sociální rozvoj	Poznávání lidí
	Mezilidské vztahy
	Komunikace
	Kooperace a kompetice
Morální rozvoj	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	Hodnoty, postoje, praktická etika
Výchova demokratického občana	
	Občanská společnost a škola
	Občan, občanská společnost a stát
	Formy participace občanů v politickém životě
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
	Evropa a svět nás zajímá
	Objevujeme Evropu a svět
	Jsme Evropané
Multikulturní výchova	
	Kulturní difference
	Lidské vztahy
	Etnický původ

	Multikulturalita
	Princip sociálního smíru a solidarity
Environmentální výchova	
	Ekosystémy
	Základní podmínky života
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
	Vztah člověka k prostředí
Mediální výchova	
Tematické okruhy receptivních činností	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
	Stavba mediálních sdělení
	Vnímání autora mediálních sdělení
	Fungování a vliv médií ve společnosti
Tematické okruhy produktivních činností	Tvorba mediálního sdělení
	Práce v realizačním týmu

3.6.3 Naplňování průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova	
- vzdělávací obor Společenská výchova 1. – 9. ročník, 1 hodina týdně - kurz OSV v 1. a v 6. ročníku - začlenění v dalších vzdělávacích oborech v různých ročnících – vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce (více viz učební osnovy)	
Výchova demokratického občana	
- vzdělávací obor Výchova k občanství 6., 8. a 9. ročník, 1 hodina týdně - začleňování témat zejména ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a společnost (více viz učební osnovy)	
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	
- vzdělávací obor Výchova k občanství 6., 8. a 9. ročník, 1 hodina týdně - začleňování témat zejména ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a příroda, Informatika, Umění a kultura, Člověk a zdraví (více viz učební osnovy)	
Multikulturní výchova	
- prolíná všemi vzdělávacími oblastmi - začleňování témat zejména ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informatika, Umění a kultura, Člověk a zdraví, vzdělávací obor Zeměpis (více viz učební osnovy)	
Environmentální výchova	
- vzdělávací obor Environmentální výchova v 9. ročníku, 1 hodina týdně - začleňování témat ve vzdělávacích oblastech Člověk a jeho svět na 1. stupni, Člověk a příroda na 2. stupni, začlenění v dalších vzdělávacích oborech v různých ročnících – vzdělávací	

oblasti Informatika, Člověk a společnost, Umění a kultura, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce (více viz učební osnovy)
Mediální výchova
• prolíná všemi vzdělávacími oblastmi • začleňování témat zejména ve vzdělávacích oblastech Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informatika, Umění a kultura (více viz učební osnovy)

Průřezová témata jsou zařazena a realizována v jednotlivých ročnících jako integrativní součást vzdělávacích oborů dle jejich zaměření. Dále jsou naplňována prostřednictvím projektů a aktivit nad rámec běžné výuky, do učebního plánu jsou zařazena i jako samostatné vzdělávací obory (Společenská výchova, Environmentální výchova).

4 Učební plán

4.1 Rámcový učební plán RVP

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	1. stupeň	2. stupeň
		1. - 5. ročník	6. - 9. ročník
		Minimální časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	33	15
	Cizí jazyk	9	12
	Další cizí jazyk	-	6 ¹⁰
Matematika a její aplikace		20	15
Informatika		2	4
Člověk a jeho svět		11	–
Člověk a společnost	Dějepis	–	10
	Výchova k občanství		
Člověk a příroda	Fyzika	–	20
	Chemie	–	
	Přírodopis	–	
	Zeměpis	–	
Umění a kultura	Hudební výchova	12	9
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	–	10
	Tělesná výchova	10	
Člověk a svět práce		5	3
Průřezová témata		P	P
Disponibilní časová dotace		16	18
Celková povinná časová dotace		118	122

P = povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky v průběhu vzdělávání na daném stupni; pokud je realizováno formou samostatného vyučovacího předmětu, je předmět dotován z disponibilní časové dotace.

¹⁰ Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona.

4.2 Tabulace učebního plánu ŠVP Škola dobrých základů

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory			Časová dotace										
				1. stupeň						2. stupeň				
				1.	2.	3.	4.	5.	Σ	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	56	Čj	8	7 1	7 1	6 1	5 1	33 4	4 1	4 1	4 1	3 1	15 4
	Anglický jazyk	22	Aj	-	1	3	3	3	9 1	3	3	3	3	12
	Německý jazyk (Další cizí jazyk)	6	Nj	-	-	-	-	-	0	-	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	43	M	4	4 1	4 1	4 1	4 1	20 4	4 1	4 1	4 1	3 1	15 4
Informatika	Informatika	6	Inf	-	-	-	1	1	2	1	1	1	1	4
Člověk a jeho svět	Prvouka	6	Prv	2	2	2	-	-	6	-	-	-	-	0
	Vlastivěda	4	VI	-	-	-	1 1	1 1	2 2	-	-	-	-	0
	Přírodověda	3	Přv	-	-	-	1	2	3	-	-	-	-	0
Člověk a společnost	Dějepis	7	D	-	-	-	-	-	0	2	2	1	2	7
	Výchova k občanství	3	Vo	-	-	-	-	-	0	1	-	1	1	3
Člověk a příroda	Fyzika	7	F	-	-	-	-	-	0	1 1	2	2	1	6 1
	Chemie	4	Ch	-	-	-	-	-	0	-	-	2	1 1	3 1
	Přírodopis	7	Př	-	-	-	-	-	0	2	1 1	2	1	6 1
	Zeměpis	6	Z	-	-	-	-	-	0	1 1	2	1	1	5 1
Umění a kultura	Hudební výchova	9	Hv	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	12	Vv	1	1	2	1	2	7	1	1	1	2	5
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	2	Vz	-	-	-	-	-	0	-	-	1	1	2
	Tělesná výchova	18	Tv	2	2	2	2	2	10	2	2	2	2	8
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	9	PČ	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	3 1
Disponibilní časová dotace	Společenská výchova	9	Sv	1	1	1	1	1	5	1	1	1	1	4
	Environmentální výchova	1	Ev	-	-	-	-	-	0	-	-	-	1	1
	Volná část	VYUŽITO V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH												
Celková povinná týdenní časová dotace v ročníku			Zkr.	20	22	25	25	26	118	29	30	32	31	122
Průřezová témata			POVINNĚ ZAŘAZENA V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH											
Celková povinná časová dotace			118						122					

Červeně jsou vyznačeny disponibilní hodiny.

4.3 Poznámky k našemu učebnímu plánu

Rámcový učební plán (RUP) pro základní vzdělávání závazně stanovuje:

- začlenění vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů do základního vzdělávání na 1. stupni (v 1. – 5. ročníku) a na 2. stupni (v 6. – 9. ročníku);
- minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) na daném stupni základního vzdělávání;
- povinnost zařadit a realizovat se všemi žáky na daném stupni průřezová témata;
- disponibilní časovou dotaci;
- celkovou povinnou časovou dotaci pro 1. a 2. stupeň základního vzdělávání;
- poznámky ke vzdělávacím oblastem (vzdělávacím oborům) v RUP.

Celková povinná časová dotace je v RUP stanovena pro 1. stupeň základního vzdělávání na 118 hodin, pro 2. stupeň základního vzdělávání na 122 hodin. Celková povinná časová dotace uvedená v RUP představuje maximální povinnou týdenní časovou dotaci na daném stupni základního vzdělávání.

Při konstrukci učebnímu plánu v ŠVP a realizaci výuky musí být dodrženy tři podmínky:

- musí být dodržena celková povinná časová dotace na daném stupni základního vzdělávání (118, resp. 122 hodin);
- nesmí být překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. – 5. ročník 26 hodin, 6. a 7. ročník 30 hodin, 8. a 9. ročníky 32 hodin);
- současně se stanovuje minimální týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání takto: 1. a 2. ročník 18 hodin, 3. – 5. ročník 22 hodin, 6. a 7. ročník 28 hodin, 8. a 9. ročníky 30 hodin.

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) je závazná. Číslo udává, kolik hodin týdně musí škola minimálně věnovat dané vzdělávací oblasti (vzdělávacím oborům) na příslušném stupni základního vzdělávání.

Disponibilní časová dotace je vymezena pro 1. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 16 hodin a pro 2. stupeň základního vzdělávání v rozsahu 18 hodin. (Využití disponibilní časové dotace viz dále v kapitole 4.4). Škola využívá disponibilní časovou dotaci k realizaci takových vzdělávacích obsahů, které podporují specifická nadání a zájmy žáků a pozitivně motivují žáky k učení. V případě žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je možné využít disponibilní časovou dotaci k zařazení předmětů speciální pedagogické péče.

Na základě RUP si škola vytvořila učební plán, při jehož tvorbě respektuje vymezení RUP a zásady pro zpracování školního vzdělávacího programu formulované v dokumentu RVP pro ZV.

4.4 Poznámky k využití disponibilních hodin

Jazyk a jazyková komunikace

- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- Psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina.
- Literatura je součástí Literární výchovy, na prvním stupni dochází ke vzájemnému prolínání s ostatními složkami, na 2. stupni je vyučována v celku v rámci konkrétní vyučovací hodiny literární výchovy.
- Pro vzdělávací obor Český jazyk jsme využili na 1. i na 2. stupni vždy 4 disponibilní hodiny.
- Vzdělávání v jiném mateřském jazyce než českém, se v naší škole nerealizuje.

- Vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně do 3. – 9. ročníku, ve 2. ročníku má týdenní časovou dotaci 1 hodiny, využili jsme 1 disponibilní hodinu.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 2 hodiny a je zařazen povinně do 7. – 9. ročníku.
- Další cizí jazyk může být německý, francouzský, španělský, italský, ruský, slovenský, polský, případně jiný jazyk. V naší škole nabízíme žákům německý jazyk.
- Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk a Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP.
- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka – cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (Ize využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Matematika a její aplikace

- Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání.
- U vzdělávacího oboru Matematika jsme využili na 1. i na 2. stupni vždy 4 disponibilní hodiny.

Člověk a jeho svět

- Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání.
- Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět jsme rozčlenili do vzdělávacích oborů Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda.
- Pro vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět* jsme využili 2 disponibilní hodiny.

Člověk a příroda

- Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících 2. stupně základního vzdělávání.
- Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a příroda jsme rozčlenili do vzdělávacích oborů Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis.
- Pro vzdělávací oblast Člověk a příroda jsme využili 4 disponibilní hodiny – Fyzika 1 hodina, Chemie 1 hodina, Přírodopis 1 hodina, Zeměpis 1 hodina.

Člověk a svět práce

- Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je v našem ŠVP realizován na 1. i 2. stupni základního vzdělávání ve vzdělávacím oboru Praktické činnosti.
- Pro vzdělávací obor Praktické činnosti jsme využili 1 disponibilní hodinu na 2. stupni základního vzdělávání.

Průřezová témata

- Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání.
- Všechna průřezová témata musí být zařazena na 1. i 2. stupni, ale nemusí být obsažena v každém ročníku.
- Průřezová témata jsou zařazena do ŠVP jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů. Způsob realizace průřezových témat a stanovení časové dotace v jednotlivých ročnících je v kompetenci školy.
- K realizaci průřezových témat jako povinných samostatných vzdělávacích oborů jsme zvolili průřezové téma Osobnostní a sociální výchova – vzdělávací obor Společenská výchova a průřezové téma Environmentální výchova – vzdělávací obor Environmentální výchova.
- Pro vzdělávací obor Společenská výchova jsme využili 5 disponibilních hodin na 1. stupni a 4 disponibilní hodiny na 2. stupni základního vzdělávání.

Disponibilní časová dotace

- Využití disponibilní časové dotace je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy.
- Disponibilní časovou dotaci ředitel školy použije také k realizaci předmětů speciálně pedagogické péče, jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním.
- Využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné.

5 Učební osnovy

5.1 Charakteristika výuky v jednotlivých ročnících

1. období: 1. – 3. ročník

- Vyučování probíhá podle stanoveného rozvrhu hodin, vyučovací hodina má 45 minut.
- V každé třídě si žáci na začátku školního roku pod vedením třídního učitele vytvoří pravidla třídy, která budou podle potřeb třídního klimatu dále rozvíjena.
- Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, v tělocvičně, případně na školním pozemku nebo v okolí školy. Žáci mohou využívat odborné učebny i přírodní učebnu.
- Výuka ve třídě je vedena především třídním učitelem.
- K práci s třídním kolektivem využívá třídní učitel pravidelné hodiny Společenské výchovy.
- Žáci se mohou účastnit nepovinných předmětů dle potřeb, zájmu a personálních a organizačních možností školy a různých zájmových aktivit.
- Na vzdělávání žáků 1. - 3. ročníku ve výuce navazuje činnost školní družiny.

2. období: 4., 5. ročník

- Vyučování probíhá podle stanoveného rozvrhu hodin, vyučovací hodina má 45 minut.
- V každé třídě si žáci na začátku školního roku pod vedením třídního učitele vytvoří pravidla třídy, která budou podle potřeb třídního klimatu dále rozvíjena.
- Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, v tělocvičně, případně na školním pozemku nebo v okolí školy. Žáci využívají odborné učebny i přírodní učebnu.
- Ve 4. a 5. ročníku učí více učitelů, už zde není přítomen převážně třídní učitel. Vyučující jsou i z řad učitelů 2. stupně, tím se žáci postupně připravují k přechodu do 3. období základního vzdělávání.
- Třídní učitel přichází do kontaktu se třídou během výuky méně, proto využívá k práci s třídním kolektivem pravidelné hodiny Společenské výchovy.
- Žáci se mohou účastnit nepovinných předmětů dle potřeb, zájmu a personálních a organizačních možností školy a různých zájmových aktivit.
- Na vzdělávání žáků 4. (popř. 5.) ročníku ve výuce navazuje činnost školní družiny.

3. období: vzdělávání na 2. stupni

- Vyučování probíhá podle stanoveného rozvrhu hodin, vyučovací hodina má 45 minut.
- Vzhledem k vysokému počtu hodin týdně probíhá výuka také v odpoledních hodinách.
- V každé třídě si žáci na začátku školního roku pod vedením třídního učitele vytvoří pravidla třídy, která budou podle potřeb třídního klimatu dále rozvíjena.
- Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, v tělocvičně, případně na školním pozemku nebo v okolí školy. Žáci využívají odborné učebny i přírodní učebnu.
- Třídní učitel přichází do kontaktu se třídou během výuky méně, proto využívá k práci s třídním kolektivem pravidelné hodiny Společenské výchovy.
- Žáci si volí třídní samosprávu, která spolupracuje s třídním učitelem i dalšími učiteli.
- Žáci se mohou účastnit nepovinných předmětů dle potřeb, zájmu a personálních a organizačních možností školy a různých zájmových aktivit.

5.2 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory 1. stupně

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Zkratka: Čj

Charakteristika vzdělávacího oboru - 1. i 2. stupeň

Výuka *Českého jazyka* probíhá většinou v kmenových třídách, případně v učebně informatiky nebo v kulturně vzdělávacím centru školy (KVC). Na 1. stupni ZŠ je dotována celkem 37 hodinami, z toho v 1. ročníku 8 hodinami, ve 2. ročníku 8 hodinami, ve 3. ročníku 8 hodinami, ve 4. ročníku 7 hodinami a v 5. ročníku 6 hodinami týdně. Na 2. stupni ZŠ je dotována celkem 19 hodinami, časová dotace každého ročníku je 5 hodin týdně s výjimkou 9. ročníku, kde jsou 4 hodiny Čj týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří složek: **komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova**. Ve výuce se tyto složky vzájemně prolínají. Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru *Český jazyk* jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence komunikativní** – samotným charakterem předmětu, veškerými činnostmi
- **kompetence k učení** – žák je veden k vyhledávání a třídění informací a jejich využití, seznamování a k práci s termíny, znaky a symboly
- **kompetence k řešení problémů** – žák je veden k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, k obhajobě vlastních názorů, k diskusi o problému, porovnávání možných řešení atd.
- **kompetence sociální a personální** – žák je veden ke spolupráci ve skupinách, přijímání různých rolí při práci ve skupině, k diskusi
- **kompetence občanské** – žák je veden k vyjádření svých postojů a respektování postojů druhých, vytváření pozitivního postoje k mateřskému jazyku a všem formám kulturního a historického dědictví, zapojení do kulturního dění ve škole, v obci aj.
- **kompetence pracovní** – žák využívá znalostí a zkušeností z výuky Čj k vlastnímu rozvoji a ke své přípravě na budoucnost, k tvorbě pomůcek k výuce
- **kompetence digitální** – žák je veden k získávání, vyhledávání a kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu, žák se učí vhodně volit a používat digitální nástroje s ohledem na danou situaci, rozvíjí etické hodnoty pro komunikaci, spolupráci a sdílení informací

Formy a metody práce

- frontální výuka v hodinách
- skupinová práce, práce ve dvojicích, trojicích i početnějších skupinách
- individuální práce jednotlivců, samostatná práce
- ústní opakování učiva

- práce s učebnicí, pracovním sešitem, pracovními listy
- práce s různými typy textů (literatura umělecká, odborná, naučná aj.)
- práce s jazykovými příručkami, slovníky, encyklopediemi, novinami, časopisy aj.
- práce s digitálními technologiemi
- diskuse (řízená i volná)
- komunitní kruh
- didaktické hry a testy (doplňovačky, křížovky, kvízy, hádanky aj.)
- referáty
- besedy, přednášky, exkurze, návštěvy kulturních akcí (např. divadelní a filmová představení), muzeí, knihoven dle aktuálních možností školy
- poslech uměleckého přednesu vybraných literárních děl (učitelem, žákem, příp. umělcem nebo reprodukován)
- krátkodobé i dlouhodobé projekty
- výrazné čtení, recitace jednotlivců i skupin, dramatizace
- tvořivé činnosti (tvorba vlastních textů, výtvarný doprovod aj.)
- prezentace vlastní tvorby, projektů, vystoupení jednotlivců i skupin na veřejnosti
- zapojení do vyhlašovaných soutěží a další

Evaluace

- ústní projev žáka
- písemný projev žáka: sešit, pracovní sešit, pracovní listy, testy, kontrolní práce, diktáty, mluvnická a pravopisná cvičení, slohové práce, didaktické hry a testy a jejich grafická úprava
- ústní a písemné zkoušení jednotlivců
- referáty
- samostatná práce ve vyučování, práce s učebnicí, jazykovými příručkami a ostatní literaturou
- práce s informacemi – získávání, třídění, hodnocení informací z různých hledisek a jejich praktické využití
- práce s počítačem, internetem, digitálními technologiemi
- čtenářská gramotnost
- skupinová práce
- práce na projektech a další

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Základní učivo ▪ technika čtení (čtení slabik, slov a vět, čtení prvních souvislých textů, postupný rozvoj čtenářských dovedností, zvyšování kvality čtení) ▪ pozorné a soustředěné naslouchání ▪ základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ▪ základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění), Komunikace (komunikace v různých situacích), Psychohygiena (relaxace) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu)

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)	Mezipředmětové vztahy Prv, Hv, Vv
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ➤ porovnává významy slov	Základní učivo ▪ věta, slovo, slabika, hláska, písmeno ▪ interpunkční znaménka	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích) Mezipředmětové vztahy Vv, PČ
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Základní učivo ▪ přednes a čtení přiměřených textů ▪ poslech literárních textů ▪ žánry lidové slovesnosti – říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, pohádka ▪ vlastní výtvarný doprovod ▪ zážitkové čtení a naslouchání	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích, dialog) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu) Mezipředmětové vztahy Vv

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Základní učivo ▪ technika čtení (čtení pozorné, plynulé) ▪ pozorné a soustředěné čtení a naslouchání ▪ technika mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) ▪ základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu), mimojazykové prostředky řeči ▪ komunikační žánry: pozdrav, oslovení, rozloučení, omluva, prosba, vzkaz, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu ▪ základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku) ▪ základní techniky psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) ▪ žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin)	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění), Komunikace (komunikace v různých situacích), Psychohygiena (relaxace) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu) Mezipředmětové vztahy Prv
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák	Základní učivo	Průřezová témata

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	▪ hláska, písmeno, slabika, slovo ▪ abeceda ▪ podobnost znělosti ▪ kvantita hlásek, samohlásky, souhlásky, dvojhlásky ▪ význam slov: slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená, podřazená, příbuzná, citově zabarvená a zdvořilost ▪ pravopis lexikální ▪ vlastní jména ▪ slovní druhy ▪ věta jednoduchá a souvětí ▪ druhy vět podle postoje mluvčího	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích) Mezipředmětové vztahy Hv
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů	Základní učivo ▪ poslech literárních textů ▪ přednes přiměřených textů, dramatizace ▪ čtení a reprodukce přiměřených textů ▪ zážitkové čtení a naslouchání ▪ základní literární druhy a žánry: poezie, próza, pohádka, báseň, hádanka, rozpočítadlo, říkanka ▪ literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích, dialog) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování)

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
učitele a podle svých schopností		základních orientačních prvků v textu) Mezipředmětové vztahy Vv, Prv, PČ

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ➤ porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ➤ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ➤ pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ➤ v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ➤ volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ➤ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ➤ zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ➤ píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ➤ píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ➤ seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Základní učivo ▪ čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu ▪ naslouchání a čtení s porozuměním ▪ mluvený projev: dialog, kultivace projevu ▪ psaný projev: vypravování, popis, pozdrav, dopis, adresa, přání ▪ technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu)	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění), Komunikace (komunikace v různých situacích), Psychohygiena (relaxace) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu), Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení) Mezipředmětové vztahy Vv, Prv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ➤ porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ➤ porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ➤ rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ➤ užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ➤ spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ➤ rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ➤ odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Základní učivo ▪ zvuková stránka jazyka ▪ slovní zásoba a tvoření slov – příbuzná slova, synonyma, antonyma, homonyma, stavba slova (kořen); abeceda ▪ tvarosloví – slovní druhy, slova ohebná a neohebná; pád, číslo, rod podstatných jmen; osoba, číslo, čas sloves ▪ skladba – věta jednoduchá a souvětí ▪ pravopis – vyjmenovaná slova; jména vlastní a obecná	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích), Kooperace a kompetice (práce skupiny) Mezipředmětové vztahy Vv, Prv
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ čte a přednáší z paměti ve	Základní učivo ▪ zážitkové čtení a naslouchání	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ➤ vyjadřuje své pocity z přečteného textu ➤ rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ➤ pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	▪ tvořivé činnosti: přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ▪ poslech literárních textů ▪ základní literární pojmy: pohádka, bajka, pověst, báseň, verš, rým (sdružený, střídavý, obkročný), ilustrátor, spisovatel, básník ▪ dětská literatura	poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích, dialog) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu) Mezipředmětové vztahy Prv, Hv

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➤ rozlišuje podstatné a krajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost	Základní učivo ▪ čtení – praktické čtení (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací) ▪ naslouchání – praktické naslouchání; věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) ▪ mluvený projev – komunikační žánry: vypravování, dialog; základní komunikační pravidla ▪ písemný projev – základní hygienické návyky; technika psaní (formální úprava textu); žánry písemného projevu: omluvenka; zpráva, oznámení, vzkaz, inzerát, dopis, popis, vypravování; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník)	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění), Komunikace (komunikace v různých situacích), Psychohygiena (relaxace) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu), Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení), Stavba mediálních sdělení (příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení)

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
a vhodně ji užívá podle komunikační situace ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti		Mezipředmětové vztahy Vv, VI
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➤ vyhledává základní skladební dvojici ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ➤ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	Základní učivo ▪ zvuková stránka jazyka ▪ slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) ▪ tvarosloví – slovní druhy, tvary slov ▪ skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice ▪ pravopis lexikální, základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen) a syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích), Kooperace a kompetice (práce skupiny) Mezipředmětové vztahy Aj, VI, Přv
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Základní učivo ▪ poslech literárních textů ▪ zážitkové čtení a naslouchání ▪ tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ▪ základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň (verš, rým), pohádka, bajka, povídka, pověst, přirovnání; spisovatel, básník, ilustrátor	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích, dialog), Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		základních orientačních prvků v textu) Mezipředmětové vztahy Přv, Hv, VI

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ➤ rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ➤ posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ➤ reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ➤ vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ➤ volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ➤ rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ➤ píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ➤ sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev	Základní učivo ▪ čtení – praktické čtení, věcné čtení (vyhledávání klíčových slov, informací) ▪ naslouchání – věcné ▪ naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) ▪ mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog; základní komunikační pravidla ▪ písemný projev – základní hygienické návyky, technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: dopis, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, vypravování, popis děje a pracovního postupu, jednoduché tiskopisy	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění), Komunikace (komunikace v různých situacích), Psychohygiena (relaxace) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu), Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení), Stavba mediálních sdělení (příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení) Mezipředmětové vztahy Vv, VI, Přv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
s dodržением časové posloupnosti		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ➤ rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ➤ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ➤ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ➤ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ➤ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ➤ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ➤ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ➤ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	Základní učivo ▪ zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) ▪ slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka); odvozování slov předponami a příponami ▪ tvarosloví – slovní druhy, tvary slov ▪ skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice ▪ pravopis lexikální, základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmětem)	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích), Kooperace a kompetice (práce skupiny) Mezipředmětové vztahy Aj, VI, Přv
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ➤ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ➤ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ➤ při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Základní učivo ▪ poslech literárních textů ▪ zážitkové čtení a naslouchání ▪ tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod ▪ základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň (verš, rým), pohádka, bajka, povídka, pověst, přirovnání; spisovatel, básník, ilustrátor, divadlo	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů), Komunikace (komunikace v různých situacích, dialog), Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) MV – Kritické čtení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu) Mezipředmětové vztahy Přv, Hv, Vt, Vv

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Anglický jazyk

Zkratka: Aj

Charakteristika vzdělávacího oboru - 1. i 2. stupeň

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Ve 3. až 9. ročníku jsou *Anglickému jazyku* určeny 3 hodiny týdně. Pozornost je zaměřena na nácvik a porozumění mluvenému slovu, osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici i v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích.

Cílem *Anglického jazyka* je, aby žák získal zájem o studium cizího jazyka, osvojil si potřebné jazykové znalosti a dovednosti, získal schopnost číst s porozuměním přiměřené texty v cizím jazyce, porozuměl přiměřeně náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí, poznal kulturu zemí příslušné jazykové oblasti a vyhledal si nejdůležitější informace o zemích studovaného jazyka, pochopil význam cizích jazyků pro osobní život. Výuka cizího jazyka má formovat vzájemné porozumění mezi zeměmi, vede žáky k respektování a tolerování odlišných kulturních hodnot jiných národů.

Vzdělávací obor *Anglický jazyk* je zařazen i ve 2. ročníku, kde probíhá 1 hodinu týdně. Při seznamování s cizím jazykem se vychází z přirozeného osvojování mateřského jazyka. Důraz je kladen především na hravou formu výuky, a to prostřednictvím písni, říkanek, obrázků, poslechových cvičení, pohybových aktivit, práce s interaktivní tabulí a počítačovými programy. Výuka je zaměřena na zvládnutí elementární slovní zásoby a správné výslovnosti. Čtení, psaní a vysvětlování gramatických pravidel je z počátku záměrně potlačováno. Je zapotřebí u dětí skrze emotivní zážitky pěstovat důležitost poslechu a reakcí na jednoduché pokyny tak, aby získaly pozitivní přístup k cizímu jazyku.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák se učí respektovat názory ostatních, seznamuje se se životem svých vrstevníků v jiné zemi, srovnává a přemýšlí o otázkách týkajících se kulturních odlišností
- **kompetence sociální a personální** – žáci spolupracují formou párové a skupinové práce, podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- **komunikativní** – žák komunikuje na odpovídající úrovni, umí naslouchat promluvám druhých a vhodně na ně reagovat, rovnoměrně rozvíjí poslech, čtení s porozuměním, mluvení i psaní prostřednictvím aktivit v učebnici i v pracovním sešitě, využívá komunikační technologie k rozvoji znalostí anglického jazyka
- **kompetence k učení** – žák vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, poznává smysl a díl učení
- **kompetence pracovní** – žák se učí efektivně organizovat svou práci
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí pochopit problém, vyhledat vhodné informace, podílí se na řešení vzniklého problému
- **kompetence digitální** – žák je veden k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci i učení, žák získává, vyhledává a kriticky posuzuje data, digitální obsah a informace, vytváří a upravuje digitální obsah, volí vhodné způsoby a digitální prostředky vzhledem ke konkrétní situaci a účelu, jedná eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací

Formy a metody práce

- skupinová a párová práce
- frontální výuka
- práce s mapou
- práce s pracovními listy a pracovními sešity
- práce s časopisy
- poslech audionahrávek
- kopírovatelné materiály – využití
- encyklopedie, slovníky
- programy na PC
- hry, doplňovačky, písničky, básničky, křížovky

Evaluace

- frontální práce
- skupinová a párová práce
- ústní a písemné ověřování vědomostí
- práce v pracovních sešitech, na pracovních listech
- práce s textem – písemná i ústní
- ověřování znalostí na PC – slovní zásoba
- porozumění audionahrávkám
- ověřovací testy

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Žák ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně ➤ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Základní učivo ▪ základní pozdravy ▪ základní barvy ▪ čísla 1–10 ▪ rodina ▪ zvířata ▪ základní slovíčka ze školního prostředí ▪ základní výslovnostní návyky	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita – cizí jazyk jako nástroj dorozumění Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Hv, M, Prv

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI		
Žák ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných tematických okruhů: barvy; škola a třída; čísla 11-20; domov – nábytek, hračky; nákupy – ovoce; lidé; oblékání – základní oblečení;	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita – cizí jazyk jako nástroj dorozumění

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
verbálně i neverbálně ➤ zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení ➤ píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	dopravní prostředky; lidské tělo ▪ základní gramatické struktury a typy vět: likes/dislikes; pokyny; základní předložky; sloveso být; sloveso mít; přídavná jména ▪ fonetické znaky (pasivně) ▪ vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Hv, M

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných tematických okruhů: rodina; čísla 20 – 100; jídlo a pití; zvířata; sporty; dny v týdnu; povolání; počasí; roční období; hodiny – čtvrt, půl, třičtvrtě, celá; abeceda ▪ základní gramatické struktury a typy vět: přivlastňování; sloveso mít; předložky; there is/are; seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým ▪ fonetické znaky (pasivně) – pokračování	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita, cizí jazyk jako nástroj dorozumění Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, Přv, VI, Tv
MLUVENÍ		
Žák ➤ se zapojí do jednoduchých	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných	Průřezová témata OSV – poznávání lidí,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	tematických okruhů: rodina; čísla 20 - 100; jídlo a pití; zvířata; sporty; dny v týdnu; povolání; počasí; roční období; hodiny – čtvrt, půl, třičtvrtě, celá; abeceda ▪ základní gramatické struktury a typy vět: přivlastňování; sloveso mít; předložky; there is/are; seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým ▪ fonetické znaky (pasivně) – pokračování	komunikace MKV – multikulturalita, cizí jazyk jako nástroj dorozumění Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, Přv, VI, Tv
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných tematických okruhů: rodina; čísla 20 - 100; jídlo a pití; zvířata; sporty; dny v týdnu; povolání; počasí; roční období; hodiny – čtvrt, půl, třičtvrtě, celá; abeceda ▪ základní gramatické struktury a typy vět: přivlastňování; sloveso mít; předložky; there is/are; seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým ▪ fonetické znaky (pasivně) – pokračování	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita, cizí jazyk jako nástroj dorozumění Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, Přv, VI, Tv
PSANÍ		
Žák ➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných tematických okruhů: rodina; čísla 20 - 100; jídlo a pití; zvířata; sporty; dny v týdnu; povolání; počasí; roční období; hodiny – čtvrt, půl, třičtvrtě, celá; abeceda ▪ základní gramatické struktury a typy vět: přivlastňování; sloveso mít; předložky; there is/are; seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým ▪ fonetické znaky (pasivně) – pokračování	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita, cizí jazyk jako nástroj dorozumění Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, Přv, VI, Tv

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	---

POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných témat: čísla 1-100; abeceda; názvy zemí; rodina – rozšíření; volný čas; bydliště; hodiny; svátky; příroda; domov – nábytek, místnosti; oblečení ▪ základní gramatické struktury a typy vět – přivlastňovací zájmena; předložky času; přítomný čas prostý a průběhový; popisování lidí a místností; přídavná jména; sloveso být a mít – opakování; there is/are – opakování ▪ slovní zásoba – práce se slovníkem	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita – cizí jazyk jako nástroj dorozumění mezi národy Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, VI, Přv, Inf
MLUVENÍ		
Žák ➤ se zapojuje do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných témat: čísla 1-100; abeceda; názvy zemí; rodina – rozšíření; volný čas; bydliště; hodiny; svátky; příroda; domov – nábytek, místnosti; oblečení ▪ základní gramatické struktury a typy vět – přivlastňovací zájmena; předložky času; přítomný čas prostý a průběhový; popisování lidí a místností; přídavná jména; sloveso být a mít – opakování; there is/are – opakování ▪ slovní zásoba – práce se slovníkem	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita – cizí jazyk jako nástroj dorozumění mezi národy Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, VI, Přv, Inf
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům ➤ rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Základní učivo ▪ základní slovní zásoba probíraných témat: čísla 1-100; abeceda; názvy zemí; rodina – rozšíření; volný čas; bydliště; hodiny; svátky; příroda; domov – nábytek, místnosti; oblečení ▪ základní gramatické struktury a typy vět – přivlastňovací zájmena; předložky času; přítomný čas prostý a průběhový; popisování lidí a místností; přídavná jména; sloveso být a mít – opakování; there is/are – opakování ▪ slovní zásoba – práce se slovníkem	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita – cizí jazyk jako nástroj dorozumění mezi národy Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, VI, Přv, Inf

PSANÍ		
Žák ➤ napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života ➤ vyplní osobní údaje do formuláře	Základní učivo ■ základní slovní zásoba probíraných témat: čísla 1-100; abeceda; názvy zemí; rodina – rozšíření; volný čas; bydliště; hodiny; svátky; příroda; domov – nábytek, místnosti; oblečení ■ základní gramatické struktury a typy vět – přivlastňovací zájmena; předložky času; přítomný čas prostý a průběhový; popisování lidí a místností; přídavná jména; sloveso být a mít – opakování; there is/are – opakování ■ slovní zásoba – práce se slovníkem	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace MKV – multikulturalita – cizí jazyk jako nástroj dorozumění mezi národy Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, VI, Přv, Inf

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika

Zkratka: M

Charakteristika vzdělávacího oboru - 1. stupeň

Vzdělávací obor *Matematika* je v 1. a 9. ročníku dotován 4 vyučovacími hodinami, v ostatních ročnících 1. i 2. stupně 5 hodinami týdně, výuka probíhá převážně v kmenových třídách, nebo v učebnách informatiky. Předmět je zaměřen na rozvoj matematických dovedností žáků, získávání základních znalostí a vědomostí potřebných pro běžný život, metody práce podporují u žáka rozvoj logického i abstraktního myšlení, vhodně jsou zařazovány problémové úlohy z praxe. Jsou upevňovány pracovní návyky a vhodné využití matematických pomůcek.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence komunikativní** – žák je veden k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu, učí se používat matematickou symboliku, porozumět a orientovat se v zápisech, tabulkách a grafech, rozvíjí se jeho přesné a stručné vyjadřování
- **kompetence pracovní** – žák se učí organizovat svoji práci, využívat matematické pracovní pomůcky, dbá na čistotu a přesnost práce
- **kompetence k řešení problémů** – Matematika nabízí dostatek příkladů z běžného života, učí nalézat různé varianty řešení a aplikovat je v podobných situacích, vytváří dovednost vyslovit domněnku a zdůvodnit řešení na základě pokusu, učí skupinové spolupráci při řešení problémů
- **kompetence k učení** – Matematika podporuje schopnost logického a abstraktního myšlení, učí používat početní operace a různé metody řešení úloh, využívá úkolů z reálného života
- **kompetence sociální a personální** – Matematika posiluje žákovo sebevědomí na základě poznání, respektuje pravidla práce v týmu, uvědomuje si důsledky svého chování, respektuje druhé lidi a posiluje své sebeovládání
- **kompetence občanské** – žák si uvědomuje význam ochrany zdraví člověka při práci s pomůckami, pracuje podle pokynů kompetentních osob, komunikuje s ostatními na odpovídající úrovni
- **kompetence digitální** – žák je veden k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, učí se chápat význam digitálních technologií, kriticky hodnotí jejich přínos a rizika, učí se získávat informace, vyhledávat, posuzovat a třídit je, učí se předcházet situacím ohrožujícím jeho bezpečnost při práci s technologiemi

Formy a metody práce

- frontální výuka
- skupinová práce, práce ve dvojicích
- samostatná práce
- práce s pracovními listy, pracovními sešity, s učebnicí
- hry, doplňovačky, písničky, křížovky, soutěže
- kopírované materiály
- didaktické hry a testy
- zapojování do vyhlašovaných soutěží
- a další

Evaluace

- ústní a písemné ověřování vědomostí
- samostatné písemné práce
- matematické minutovky
- matematické, geometrické diktáty
- práce v pracovních sešitech, pracovních listech
- ověřovací testy
- a další

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Žák ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Základní učivo ▪ číselná řada (0–20) ▪ vztahy menší, větší, rovno (porovnávání čísel, řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel) ▪ číslice (čtení, psaní), čtení a psaní čísel ▪ znaménka <, >, =, +, – (čtení, psaní); ▪ součet čísel bez přechodu přes desítku ▪ rozdíl čísel bez přechodu přes desítku ▪ počítání předmětů v daném souboru, vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků (do 20) ▪ sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku ▪ řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání ▪ řešení slovních úloh s využitím vztahů o n více (méně)	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání (cvičení pozornosti a soustředění, dovedností zapamatování), Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů), Kooperace a kompetice (práce skupiny) Mezipředmětové vztahy Prv, Vv, Hv, Čj
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Žák ➤ orientuje se v čase ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Základní učivo ▪ týden, hodiny, věk ▪ krokování ▪ doplňování tabulky	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání, komunikace Mezipředmětové vztahy Prv
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Žák ➤ rozezná, pojmenuje,	Základní učivo ▪ geometrické rovinné útvary (kruh,	Průřezová témata OSV – Řešení problémů

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů	čtverec, trojúhelník, obdélník) ▪ geometrická tělesa (koule, krychle, válec) ▪ orientace v prostoru (vpravo, vlevo, nahoře, dole, před, za, hned před, hned za)	a rozhodovací dovednosti (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů) Mezipředmětové vztahy Prv, Vv, PČ

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Žák ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Základní učivo ▪ sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku ▪ číselná řada (0–100) ▪ čtení a zápis čísel ▪ číselná osa ▪ porovnávání čísel v oboru do 100; řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel ▪ zaokrouhlování čísel na desítky ▪ závorky ▪ počítání po desítkách, po jedné (v oboru do 100) ▪ sčítání a odčítání násobků deseti ▪ sčítání a odčítání v oboru do 100 ▪ řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání v oboru do 100 ▪ pojem násobek ▪ násobení jako opakované sčítání ▪ pojem činitel; záměna činitelů ▪ násobky 2, 3, 4, 5; automatizace násobek 2, 3, 4, 5 ▪ dělení v oboru těchto násobek; automatizace dělení v oboru probraných násobek ▪ vztahy mezi násobením a dělením v oboru těchto násobek ▪ řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobek ▪ řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů (n krát více, n krát méně)	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kooperace a kompetice Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, PČ, Prv
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Žák ➤ orientuje se v čase	Základní učivo ▪ orientace v čase, časové údaje, čtení	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	údajů na hodinách včetně digitálních ▪ jednotky času (hodina, minuta, sekunda) ▪ sledování jednoduchých závislostí na čase	poznávání, komunikace Mezipředmětové vztahy Prv
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Žák ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Základní učivo ▪ geometrické rovinné útvary (kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník, lomená čára, úsečka) ▪ geometrická tělesa (koule, krychle, válec, kvádr) ▪ modelování těles ▪ délka úsečky; jednotky délky (cm, m) ▪ označení bodů a úseček; rýsování úseček; měření délky úsečky na centimetry ▪ kreslení křivých a rovných čar	Průřezová témata OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, PČ

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Žák ➤ používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků ➤ čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti ➤ užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose ➤ provádí zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Základní učivo ▪ sčítání a odčítání dvojčiferných čísel zpaměti, písemně ▪ číselná řada (0 – 1 000); čtení a zápis trojčiferných čísel ▪ znázornění trojčiferných čísel na číselné ose ▪ porovnávání čísel v oboru do 1 000; řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání trojčiferných čísel ▪ zaokrouhlování čísel na stovky, desítky ▪ počítání po stovkách, desítkách a jednotkách (v oboru do 1 000) ▪ součet a rozdíl čísel, sčítání a odčítání násobků 100, sčítání a odčítání čísel bez přechodu (s přechodem) násobků 100 ▪ písemné algoritmy sčítání a odčítání ▪ písemné sčítání a odčítání, kontrola výsledku ▪ řešení a vytváření slovních úloh na	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, PČ, Prv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	sčítání a odčítání ■ násobilky 6, 7, 8, 9; automatizace (všech) spojů násobitek ■ dělení v oboru těchto násobitek; automatizace dělení v oboru násobitek ■ násobení deseti ■ násobení a dělení dvojčiferných čísel jednociferným ■ pamětné násobení dvoučiferného čísla jednociferným mimo obor násobilky ■ dělení se zbytkem ■ řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobitek ■ řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Žák ➤ orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času ➤ popisuje jednoduché závislosti z praktického života ➤ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Základní učivo ■ čtení a zápis časových údajů, převody jednotek času v reálných situacích; jednotky času v reálných situacích ■ slovní úlohy s ekonomickou tematikou (spoření, nákupy apod.) ■ číselné řady do 100, do 1 000	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodování, Komunikace Mezipředmětové vztahy Prv
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Žák ➤ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci ➤ porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky ➤ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Základní učivo ■ základní útvary v rovině (přímka, polopřímka, úsečka, kružnice), rovinné obrazce (čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník), strana rovinného obrazce ■ geometrická tělesa (kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec) ■ modelování staveb podle daného plánu ■ jednotky délky (mm, cm, dm, m, km) a jejich převody ■ obvod jednoduchého rovinného obrazce; výpočet obvodu rovinných obrazců sečtením délek jejich stran ■ vzájemná poloha dvou přímek v rovině (rovnoběžky, různoběžky, průsečík dvou různoběžek); označování průsečíku různoběžek ■ osově souměrné útvary	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, Pč

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ čtvercová síť; kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti ▪ rýsování přímek; vyznačování polopřímek ▪ měření úseček s přesností na mm; odhad délky úsečky; rýsování úsečky dané délky (s přesností na mm)	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Žák ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	Základní učivo ▪ posloupnost přirozených čísel do 1 000 000; počítání po statisících, desetitisících, tisících; čtení a zápis čísel ▪ porovnávání čísel do 1 000 000 ▪ číselná osa ▪ zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky ▪ sčítání a odčítání čísel v daném oboru ▪ vlastnosti sčítání a odčítání, vztahy mezi sčítáním a odčítáním ▪ násobení a dělení čísel v daném oboru ▪ vlastnosti násobení, vztahy mezi násobením a dělením ▪ písemný algoritmus násobení a dělení (písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem) ▪ dělení se zbytkem ▪ odhad výsledku, kontrola výpočtu ▪ užívání závorek, pořadí početních výkonů ▪ řešení slovních úloh na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o n více (méně), n krát více (méně) ▪ pojem zlomku, grafické vyjádření (pojmy celek, část, zlomek; čitatel, jmenovatel, zlomková čára; polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina aj. ▪ řešení a vytváření slovních úloh s použitím zlomků	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodování Mezipředmětové vztahy Čj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Žák ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Základní učivo ▪ jednotky času ▪ závislosti a jejich vlastnosti ▪ diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy Prv
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Žák ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice ➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➤ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Základní učivo ▪ základní útvary v rovině (kružnice, kruh) ▪ jednotky obsahu (cm^2, m^2, mm^2) ▪ obsah čtverce a obdélníku ve čtvercové síti ▪ jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníků a čtverců ▪ vzájemná poloha dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky (průsečík); kolmice, kolmost ▪ osa souměrnosti; osově souměrné útvary	Průřezová témata OSV – Řešení problémů a rozhodování, komunikace Mezipředmětové vztahy Vv, Pč
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Žák ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Základní učivo ▪ slovní úlohy ▪ číselné a obrázkové řady ▪ magické čtverce ▪ prostorová představivost	Průřezová témata OSV – Řešení problémů a rozhodování, Rozvoj schopnosti poznávání MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Přv, VJ

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ➤ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ➤ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel ➤ řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel ➤ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ➤ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel ➤ přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ➤ porozumí významu znaku „–“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Základní učivo ▪ přirozená čísla do 1 000 000 a přes 1 000 000 ▪ porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel ▪ zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) ▪ početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti ▪ písemné algoritmy početních výkonů ▪ odhady výsledků, kontrola výpočtu ▪ řešení jednoduchých nerovnic ▪ pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel ▪ pamětné násobení a dělení přirozených čísel ▪ užití písemných algoritmů násobení, dělení přirozených čísel jednociferným a dvojciferným dělitelem ▪ slovní úlohy na jeden až dva početní výkony ▪ užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost) ▪ pojmy z oblasti práce se zlomky ▪ řešení a vytváření slovních úloh s použitím zlomků ▪ porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem ▪ pojem desetinného čísla, zápis desetinného čísla, vyznačení na číselné ose, použití ve slovních úlohách ▪ celé číslo, zápis celého záporného čísla, vyznačení na ose ▪ porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel ▪ písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin ▪ násobení a dělení desetinných čísel 10, 100 ▪ písemné násobení desetinných čísel přirozeným číslem	Průřezová témata OSV – Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodování Mezipředmětové vztahy Vv, Čj
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Žák ➤ vyhledává, sbírá a třídí data ➤ čte a sestavuje jednoduché	Základní učivo ▪ jednoduché tabulky a grafy ▪ závislosti a jejich vlastnosti ▪ zakreslování jednoduchých grafů	Průřezová témata OSV – Řešení problémů a rozhodování

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
tabulky a diagramy	závislostí ▪ jízdní řády	Mezipředmětové vztahy Přv, VI
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Žák ➤ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce ➤ sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ➤ sestrojí rovnoběžky a kolmice ➤ určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu ➤ rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	Základní učivo ▪ konstrukce obdélníku, čtverce, pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku ▪ jednoduchá tělesa (kvádr, krychle, kužel, jehlan, koule, válec) ▪ povrch kvádru a krychle ▪ výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce ▪ užití a převody jednotek obsahu ▪ řešení úloh z praxe	Průřezová témata OSV – Řešení problémů a rozhodování Mezipředmětové vztahy Vv, PČ
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Žák ➤ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	Základní učivo ▪ slovní úlohy ▪ číselné a obrázkové řady ▪ magické čtverce ▪ prostorová představivost	Průřezová témata OSV – Řešení problémů a rozhodování, Rozvoj schopnosti poznávání MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Přv, VI

Téma *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* se prolíná řadou učiv po celou dobu výuky předmětu *Matematika* v 1. i 2. období.

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Zkratka: *Inf*

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací oblast *Informatika* se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů a hledání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá k porozumění zákonitostem digitálního světa i k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Vzdělávací obor *Informatika* je vyučován jako samostatný obor ve 4. a 5. ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Výuka *Informatiky* je realizována v odborné učebně, každý žák má k dispozici multimediální počítač. V řadě činností však preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, u žáků podporuje rozvoj abstraktního a logického myšlení, rozvíjí schopnost celoživotního učení a reakce na nová studijní témata a události
- **kompetence k řešení problémů** – učitel zadává takové úlohy z praktického života, které vedou k nalézání více variant řešení s výběrem nejvhodnější, žáci jsou vedeni k rozboru problému a plánu jeho řešení
- **kompetence komunikativní** – práce ve dvojicích je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhého, na diskusi, učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě a také k využívání informační a komunikační technologie v maximální míře
- **kompetence sociální a personální** – práce na týmových projektech vede žáky ke spolupráci při řešení problémů, učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti, vede žáky k ochotě pomoci
- **kompetence občanské** – učitel seznamuje žáky s problematikou duševního vlastnictví, etikou chování na internetu, zacházením s dostupnými informačními zdroji, žáky vede k šetrnému zacházení s hardwarem, které spojuje s environmentální problematikou
- **kompetence pracovní** – učitel vede žáky k dodržování a upevňování základních bezpečnostních norem, vyžaduje od žáků odpovědný přístup k plnění úkolů, samostatnost

- **kompetence digitální** – žáci využívají digitální zařízení, aplikace a služby při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, učí se získat, vyhledat a kriticky posoudit data, informace a digitální obsah, využívají digitální technologie pro zefektivnění pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce, učitel seznamuje žáky s novými technologiemi, kriticky společně hodnotí jejich přínos a reflektují rizika jejich využívání

Formy a metody práce

- frontální výuka
- diskuse
- samostatná práce
- práce ve dvojicích či skupinách
- projekty různého rozsahu
- práce s digitálními technologiemi
- práce s pracovními listy, výukovými texty
- praktické činnosti
- objevování
- experiment
- použití videa
- a další

Evaluace

- ústní a písemné ověřování vědomostí
- práce v elektronické podobě
- samostatná práce
- projektové práce
- hodnocení správných uživatelských dovedností a návyků
- využívání digitálních technologií
- aktivita při vyučování
- a další

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
Žák ➤ uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ➤ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ➤ vyčte informace z daného modelu	Základní učivo - data, informace ▪ sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku ▪ hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů - kódování a přenos dat ▪ využití značek, piktogramů, symbolů, kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace - modelování ▪ model jako zjednodušené znázornění skutečnosti ▪ využití obrazových modelů	Průřezová témata MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebezpojetí Mezipředmětové vztahy M, Přv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	(myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
Žák ➤ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ➤ propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí ➤ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Základní učivo hardware a software ▪ digitální zařízení a jejich účel ▪ prvky v uživatelském rozhraní ▪ spouštění, přepínání a ovládání aplikací ▪ uložení dat, otevírání souborů počítačové sítě ▪ propojení technologií, (bez)drátové připojení ▪ internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat bezpečnost ▪ pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením ▪ uživatelské účty, hesla	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí Mezipředmětové vztahy M, Čj, Sv

5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
Žák ➤ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů ➤ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ➤ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Základní učivo řešení problému krokováním ▪ postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu ▪ příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy ▪ přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu ▪ sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci programování ▪ experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí ▪ události, sekvence, opakování, podprogramy ▪ sestavení programu kontrola řešení	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy M, Přv, Sv

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ porovnání postupu s jiným a diskuse o nich ▪ ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním ▪ nalezení chyby a oprava kódu ▪ nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
Žák ➤ v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi ➤ pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Základní učivo systémy ▪ skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení ▪ příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka ▪ části systému a vztahy mezi nimi ▪ práce se strukturovanými daty ▪ shodné a odlišné vlastnosti objektů ▪ řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslovaný seznam, víceúrovňový seznam ▪ tabulka a její struktura ▪ záznam, doplnění a úprava záznamu	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Přv, M

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Prvouka**

Zkratka: **Prv**

Charakteristika vzdělávacího oboru

V 1. až 3. ročníku jsou vzdělávacímu oboru *Prvouka* určeny 2 hodiny týdně. Vzdělávací obor se zaměřuje na nabytí nových dovedností a poznatků z oblasti *Člověk a jeho svět*. Výuka probíhá v kmenové třídě, učebně informatiky, okolí školy (využití přírodních podmínek), při exkurzích a metodických vycházkách. Vede k rozvoji schopností pozorování, k utváření kladného vztahu k přírodě, ke svému zdraví i zdravému způsobu života a ochraně životního prostředí.

K osvojování základních dovedností a vzdělávání v dané oblasti přispívá i vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Při upevňování pracovních návyků pak pomáhá také propojování vzdělávací oblasti s reálným životem.

Do *Prvouky* jsou zahrnuty základní znalosti a dovednosti z oblasti *Člověk a zdraví*, obor *Výchova ke zdraví*.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák se učí respektovat názory ostatních, seznamuje se s chodem školy a svou rolí žáka, seznamuje se s přírodou ve svém okolí, s péčí o zdraví a zdravým způsobem života, s ochranou životního prostředí
- **kompetence sociální a personální** – žák se učí pracovat při skupinové práci, podílí se na utváření pracovní atmosféry v týmu, učí se sdílet svůj názor v diskusi
- **kompetence komunikativní** – žák komunikuje na odpovídající úrovni, učí se naslouchat druhým a vhodně reagovat, učí se vyhledávat nové informace
- **kompetence k učení** – žák poznává různé způsoby a metody učení, získané poznatky se učí využít, projevuje ochotu učit se
- **kompetence pracovní** – žák rozvíjí pracovní dovednosti, dovede chránit své zdraví při práci, používá bezpečně různé nástroje a materiály
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí pochopit problém, podílí se dle svých možností na řešení vzniklého problému, učí se používat vlastní úsudek a zkušenost
- **kompetence digitální** – žák se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, vyhledává a sdílí data informace a digitální obsah, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, žák je veden k předcházení situacím ohrožujících jeho bezpečnost a zdraví

Formy a metody práce

- skupinová práce, práce ve dvojicích
- frontální výuka
- práce s mapou
- práce s pracovními listy, s časopisy, encyklopediemi
- práce s PC
- hry, doplňovačky
- pozorování přírodnin
- pozorování v prostředí
- řešení problémových úkolů
- besedy s ochránci přírody

- prohlížení atlasů
- popisování a třídění obrázků
- a další

Evaluace

- skupinová práce
- práce jednotlivců
- pracovní listy
- ústní ověřování vědomostí
- testy
- hry, soutěže, doplňovačky
- modelové situace
- projektové vyučování
- a další

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Žák ➤ poznává prostory školy, orientuje se ve škole ➤ dodržuje školní režim a řád školy ➤ dodržuje bezpečnost při příchodu do školy a odchodu ze školy	Základní učivo ▪ škola ▪ prostředí školy – prostředí třídy, místo v lavici, činnosti ve škole ▪ okolí školy ▪ bezpečná cesta do školy ▪ domov: orientace v místě bydliště	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy), Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě), Psychohygiena (dobrá organizace času), Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání) Mezipředmětové vztahy Tv, Vv
LIDÉ KOLEM NÁS		
Žák ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Základní učivo ▪ moje rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání ▪ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ soužití lidí – mezilidské vztahy	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy), Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí) Mezipředmětové vztahy Vv, PČ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LIDÉ A ČAS		
Žák ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Základní učivo ▪ orientace v čase a časový řád – režim dne, kalendáře, roční období, generace ▪ současnost a minulost v našem životě – bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky	Průřezová témata OSV – Sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druzí jako zdroj informací o mně) Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, Vv
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Žák ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků	Základní učivo ▪ pozorování proměn přírody – podzim, zima, jaro, léto (země ve vesmíru – den a noc, roční období) ▪ život v parku, v lese, v sadu, na zahradě, na poli (životní podmínky) ▪ pozorování životních projevů živočichů ▪ stavba těla rostlin ▪ živočichové ve volné přírodě ▪ hospodářská (domácí) zvířata a jejich mláďata ▪ vztah člověka a přírody ochrana přírody	Průřezová témata EV – Ekosystémy (park, les, sad, zahrada, pole), Vztah člověka k prostředí (příroda obce a její ochrana) Mezipředmětové vztahy PČ, Vv
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby	Základní učivo ▪ lidské tělo – poznáváme své tělo, osobní hygiena, péče o zevnějšek ▪ péče o zdraví – správná výživa, denní režim, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc ▪ osobní bezpečí – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, krizové situace (šikana, týrání, brutalita) ▪ přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku ▪ mimořádné události a rizika s nimi spojená	Průřezová témata OSV – Sebepoznávání a sebepojetí (moje tělo), Psychohygiena (relaxace, hledání pomoci při potížích) Mezipředmětové vztahy Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech		

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Žák ➤ uvádí plnou adresu ➤ bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště ➤ zná nejkratší trasu domov – škola ➤ orientuje se v obci ➤ zná nejdůležitější telefonní čísla ➤ popisuje základní činnosti člověka v krajině a jejich vlivy na životní prostředí	Základní učivo ▪ domov – orientace v místě bydliště, prostředí domova ▪ škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy ▪ obec, místní krajina – její části, minulost a současnost obce, význačné budovy ▪ okolní krajina – působení lidí na krajinu a životní prostředí ▪ naše vlast – domov, národ, samospráva	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy), Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině, třídě) Mezipředmětové vztahy Vv, Pč, Čj
LIDÉ KOLEM NÁS		
Žák ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Základní učivo ▪ rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání ▪ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace ▪ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ právo a spravedlnost – práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy ▪ vlastnictví – osobní, společné, majetek, peníze	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy, respektování), Hodnoty, postoje, praktická etika (pomáhající a prosociální chování) Mezipředmětové vztahy Pč, Vv, Čj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LIDÉ A ČAS		
Žák ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ pojmenuje kulturní či historické památky, významné události regionu ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Základní učivo ▪ orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendář, generace, režim dne, roční období ▪ současnost a minulost v našem životě – průběh lidského života, předměty denní potřeby, státní svátky	Průřezová témata OSV – Psychohygiena (dobrá organizace času) Mezipředmětové vztahy Vv, Tv
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Žák ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	Základní učivo ▪ Země ve vesmíru – den a noc, roční období ▪ příroda – podzim (v zahradě – sklizeň ovoce a zeleniny, na poli, v lese) – zima (v zahradě, na poli, v lese) – jaro, léto ▪ jehličnaté a listnaté stromy ▪ zvířata – znaky života, životní potřeby, projevy, průběh a způsob života, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka ▪ rostliny – znaky života, životní potřeby, projevy, průběh a způsob života, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka ▪ ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, ochrana a tvorba životního prostředí	Průřezová témata EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec, příroda obce a její ochrana), Ekosystémy (zahradka, pole, les) Mezipředmětové vztahy Vv, Čj, PČ, M
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	Základní učivo ▪ člověk – lidské tělo (popis), životní projevy a potřeby, vnitřní orgány (seznámení), lidské smysly, kostra (seznámení) ▪ péče o zdraví – správná výživa, denní režim (hygienické návyky), potraviny, výživa, nemoc, úraz, první pomoc, pohybový režim	Průřezová témata OSV – Sebepoznávání a sebezpojetí (moje tělo), Psychohygiena (relaxace) Mezipředmětové vztahy Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	▪ osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu (role chodce), krizové situace (známá telefonní čísla) ▪ situace hromadného ohrožení	

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Žák ➤ vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ➤ začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Základní učivo ▪ domov – prostředí domova (rodiště, rodina), orientace v místě bydliště ▪ škola – prostředí školy, okolí školy, bezpečná cesta do školy ▪ obec, místní krajina – části obce, poloha v krajině, minulost, současnost obce, význačné budovy, dopravní síť ▪ okolní krajina – orientace v krajině – světové strany povrch krajiny, barvy na mapě, voda v krajině, využití krajiny ▪ naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení, státní správa, státní symboly ▪ mapa ČR – vysvětlivky	Průřezová témata VDO – Občanská společnost a škola (spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci) EV – Vztah člověka k prostředí (příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci) Mezipředmětové vztahy M, Čj, Vv
LIDÉ KOLEM NÁS		
Žák ➤ rozlišuje blízké příbuzenské	Základní učivo ▪ rodina – život a funkce rodiny,	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání ▪ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace ▪ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ právo a spravedlnost – práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	(chování podporující dobré vztahy) VDO – Občan, občanská společnost a stát (práva a povinnosti občana – žáka) Mezipředmětové vztahy Čj, Vv
LIDÉ A ČAS		
Žák ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Základní učivo ▪ orientace v čase – čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet ▪ současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, předměty denní potřeby, průběh lidského života, lidé technika, věci kolem nás ▪ báje, mýty, pověsti	Průřezová témata OSV – Sebezpoznaní a sebepojetí Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Pč
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Žák ➤ pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ➤ roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ➤ provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Základní učivo ▪ látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti a porovnávání látek ▪ voda a vzduch – výskyt, vlastnost a formy vody, koloběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život ▪ nerosty a horniny, půda – vznik půdy a její význam ▪ Země a vesmír – sluneční soustava ▪ rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka ▪ rovnováha v přírodě – základní společenstva	Průřezová témata EV – Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy M, Čj, Vv, Pč

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Základní učivo - lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - péče o zdraví – správná výživa, denní, pitný, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc - návykové látky, závislost a zdraví – odmítání návykových látek, počítače - osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu (v roli chodce a cyklisty), krizové situace (šikana, týrání, pohlavní zneužívání) - situace hromadného ohrožení	Průřezová témata OSV – Sebepoznání a sebeorganizace (moje tělo), Psychohygiena (dobrá organizace času) Mezipředmětové vztahy Tv

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Vlastivěda

Zkratka: VI

Charakteristika vzdělávacího oboru

Ve 4. a 5. ročníku jsou vzdělávacímu oboru *Vlastivěda* věnovány 2 hodiny týdně.

Vlastivěda zahrnuje základy poznatků a dovedností, které se dále rozvíjejí na 2. stupni základního vzdělávání. K osvojování oboru přispívá i vlastní prožitek žáka – setkávání se s minulostí formou rozvíjejí nadstavbových aktivit a činností nad rámec vyučovacího předmětu.

Získané poznatky a dovednosti vedou k postupnému získávání a upevňování nových pracovních návyků.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – učí se respektovat názory ostatních, zná základní práva a povinnosti občanů, respektuje společenské normy, chápe nebezpečí xenofobie a rasismu, učí se hrdosti na svou zemi a její historické dědictví
- **kompetence sociální a personální** – žák spolupracuje při skupinové práci, podílí se na utváření pracovní atmosféry v týmu, posiluje své sebevědomí, má povědomí o základních mravních hodnotách ve společnosti, rozpoznává rizikové chování
- **kompetence komunikativní** – žák rozumí obsahu přiměřeného sdělení, umí naslouchat druhým a vhodně reagovat, dokáže vyhledávat nové informace
- **kompetence k učení** – žák využívá vhodné způsoby a metody pro učení, učí se propojovat získané poznatky do širších celků, pracuje s učebnicemi, učebními pomůckami a dalšími materiály, dokáže vyhledávat nové informace
- **kompetence pracovní** – žák se učí efektivně organizovat svou práci, podílí se dle svých možností na společné práci a učí se posuzovat výsledek své práce i práce společné, dovede pracovat podle pokynů vyučujícího
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí chápat problém, hledat vhodné informace a podílet se na jeho řešení, dovede požádat o radu, ví, kam se obrátit o pomoc v případě potřeby
- **kompetence digitální** – žák se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, vyhledává a sdílí data informace a digitální obsah, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, žák je veden k předcházení situacím ohrožujících jeho bezpečnost a zdraví

Formy a metody práce

- pozorování, orientace a cvičení v terénu místní krajiny
- kresba jednoduchých plánků, náčrtků aj.
- čtení map
- orientace na mapách regionu, na mapách ČR, Evropy
- činnosti s obrazovými materiály, školními sbírkami, mapami
- audiovizuální pořady
- práce jednotlivců, práce skupinová, projektové vyučování
- využití dataprojektoru, práce na PC (vyhledávání informací)
- práce s textem – naučné publikace i beletrie
- referáty

- exkurze do významných výrobních podniků regionu
- návštěva muzeí, knihoven, archivu, sbírek
- zapojení se do vyhlašovaných soutěží a aktivit vedoucích k rozšiřování znalostí
- a další

Evaluace

- skupinová práce
- práce jednotlivců
- práce s pracovními listy, pracovními sešity, učebnicemi
- didaktické testy
- ústní ověřování znalostí
- samostatné referáty
- hry, soutěže, hádanky, křížovky, kvízy, doplňovačky aj.
- projektové vyučování
- zapojení se do vyhlašovaných soutěží
- a další

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Žák ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ➤ rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map ➤ vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství i kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ➤ rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Základní učivo ▪ domov – orientace v místě bydliště, prostředí domova ▪ obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť ▪ okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany ▪ regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR ▪ naše vlast – domov, krajina, národ, státní symboly, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva ▪ mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky ▪ škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování; formy participace občanů v politickém životě, občan, občanská společnost a stát MKV – kulturní difference EV – základní podmínky života, ekosystémy, vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Přv, Čj, Hv, Vv
LIDÉ A ČAS		
Žák	Základní učivo	Průřezová témata

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	▪ orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, kalendáře ▪ současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, státní svátky a významné dny ▪ regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost ▪ báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	MKV – kulturní difference, multikulturalita, etnický původ, lidské vztahy VGS – jsme Evropané OSV – rozvoj schopností poznávání, MV – fungování médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy Čj, Vv

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Žák ➤ určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ➤ vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy ➤ vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ➤ porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Základní učivo ▪ okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body, rozšíření půd ▪ regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR ▪ naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly ▪ Evropa a svět – evropské státy, EU, kontinenty, cestování ▪ Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	Průřezová témata EV – vztah člověka k prostředí; lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – stavba mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu OSV – rozvoj schopností poznávání VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování MKV – princip sociálního smíru a solidarity, multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané Mezipředmětové vztahy Přv, Vv, Čj
LIDÉ A ČAS		
Žák ➤ pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi	Základní učivo ▪ orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, určování času, čas jako	Průřezová témata VDO – občan, občanská společnost a stát OSV – rozvoj schopností

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ději a mezi jevy ➤ srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ➤ využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti	fyzikální veličina, generace, denní režim, roční období ▪ současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, státní svátky a významné dny, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života ▪ regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost ▪ báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	poznávání MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu Mezipředmětové vztahy Čj, Vv

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vzdělávací obor: **Přírodověda**

Zkratka: **Přv**

Charakteristika vzdělávacího oboru

Ve 4. ročníku je v učebním plánu vzdělávacímu oboru *Přírodověda* určena 1 hodina týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Předmět se zaměřuje na rozvoj poznatků a dovedností již získaných, nabytí nových dovedností, jenž tvoří základní poznatky, které budou rozvíjeny na 2. stupni základního vzdělávání.

Výuka probíhá v kmenové třídě, učebně Informatiky, okolí školy (využití přírodních podmínek), při exkurzích a metodických vycházkách.

Vede k rozvoji schopností pozorování a srovnávání, k utváření kladného vztahu k přírodě, ke svému zdraví i zdravému způsobu života a ochraně životního prostředí.

K osvojování základních dovedností a vzdělávání v dané oblasti přispívá i vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Při upevňování pracovních návyků pak pomáhá také propojování vzdělávací oblasti s reálným životem.

Práce v hodinách vede žáky k naplňování kompetence k učení, k řešení problémů i kompetence komunikativní. V neposlední řadě je utvářen základ také pro získávání kompetencí sociálních a personálních, občanské a pracovní.

Do předmětu jsou zahrnuty základní znalosti a dovednosti z oblasti *Člověk a zdraví*, obor *Výchova ke zdraví*, které jsou prohlubovány na 2.stupni. Některá témata jsou zahrnuta ve vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*, ve vzdělávacím oboru *Společenská výchova*.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák se učí respektovat názory ostatních, seznamuje se s přírodou ve svém okolí, srovnává a přemýšlí o otázkách týkajících se přírodního dědictví, péče o zdraví a zdravý způsob života, ochrany životního prostředí
- **kompetence sociální a personální** – žák spolupracuje při skupinové práci, podílí se na utváření pracovní atmosféry v týmu
- **kompetence komunikativní** – žák komunikuje na odpovídající úrovni, umí naslouchat druhým a vhodně reagovat, dokáže vyhledávat nové informace
- **kompetence k učení** – žák využívá vhodné způsoby a metody pro učení, učí se propojovat získané poznatky do širších celků
- **kompetence pracovní** – žák se učí efektivně organizovat svoji práci, rozvíjí pracovní dovednosti formou projektů a dlouhodobých úkolů
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí pochopit problém, vyhledávat vhodné informace, podílí se dle svých možností na řešení vzniklého problému
- **kompetence digitální** – žák se učí ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, vyhledává a sdílí data informace a digitální obsah, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, žák je veden k předcházení situacím ohrožujících jeho bezpečnost a zdraví

Metody a formy práce

- samostatná práce

- skupinová práce
- frontální výuka
- práce s učebnicí, pracovními sešity, pracovními listy
- nácvik poskytování první pomoci, dopravní výchova
- krátkodobé i dlouhodobé projekty jednotlivců i skupin
- didaktické hry a testy, soutěže, kvízy, doplňovačky
- praktické ukázky, besedy, modelové situace
- vycházky, práce v přírodě, exkurze, výlety
- práce s odbornou literaturou, encyklopediemi, atlasy
- samostatné referáty
- práce s internetem – vyhledávání informací
- pozorování v prostředí, práce s přírodninami, popis pozorování
- využívání TV pořadů, filmů a četby
- třídění obrázků
- zapojení se do soutěží (příbuznost oborů)
- a další

Evaluaace

- práce jednotlivců i skupin
- práce v pracovním listě, pracovním sešitě
- ústní ověřování vědomostí
- opakovací a kontrolní testy k učivu
- praktické činnosti – první pomoc, dopravní výchova
- referáty, projektové vyučování
- modelové situace a jejich řešení
- aktivita nad rámec běžné výuky

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Žák ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní	Základní učivo ▪ látky a jejich vlastnosti – vlastnosti, porovnávání látek, třídění látek, změny látek a skupenství, měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek ▪ voda a vzduch – význam pro život ▪ nerosty, horniny – některé hospodářsky významné horniny a nerosty ▪ rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, význam v přírodě a pro člověka ▪ životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi ▪ rovnováha v přírodě – význam, základní společenstva, vzájemné vztahy organismů ▪ ohleduplné chování v přírodě	Průřezová témata EV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopnosti poznávání Mezipředmětové vztahy Čj, VI, Vv, PČ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškodovat	a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	Základní učivo ▪ péče o zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, pitný režim ▪ drobné úrazy a poranění, první pomoc ▪ osobní bezpečí přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	Průřezová témata OSV – psychohygiena, poznávání lidí, rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací schopnosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, PČ, Tv

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Žák ➤ objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ➤ zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ➤ porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy	Základní učivo ▪ horniny a nerosty, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam ▪ rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů ▪ životní podmínky – význam ovzduší, vodstva a půdy, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí ▪ ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí,	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy ŽP, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace, řešení problémů VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, VI, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ➤ založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ➤ zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ➤ vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy ▪ voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení a proudění vzduchu, význam pro život ▪ vesmír a Země – Sluneční soustava, den a noc, střídání ročních období ▪ rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ➤ rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	Základní učivo ▪ lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy ▪ životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince ▪ péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena ▪ sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích ▪ mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy, poznávání lidí, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO – principy demokracie jako forma vlády a způsobu rozhodování MKV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrováný záchranný systém	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Zkratka: Hv

Charakteristika vzdělávacího oboru – pro 1. i 2. stupeň

Vzdělávací obor *Hudební výchova* je dotován na 1. i na 2. stupni vždy 1 hodinou týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v Kulturně vzdělávacím centru nebo v kmenových třídách.

Předmět rozvíjí u dětí vnímání hudby jako důležité součásti života jedince i celé společnosti, vede k chápání hudebního jazyka jako jedné z možných forem komunikace mezi lidmi. Žák získává orientaci v širokém spektru hudebních žánrů a stylů minulosti i současnosti, získává vztah k hudbě, učí se chápat různorodost hudebního pojetí odlišných kultur lidské rasy.

Hudební výchova je zaměřena na rozvoj hudebního vnímání a hudební tvořivosti žáků, chápání hudebního umění a porozumění mu prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební produkci a reprodukci. Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby, reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání znějící hudby, žák se učí hudbu analyzovat a interpretovat. Tyto činnosti se vzájemně prolínají, doplňují a ovlivňují. Je podporována zájmová činnost jedinců i skupin – aktivní provozování hudby a všech příbuzných forem.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák se učí respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní i historické dědictví; projevovat pozitivní postoje k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost a aktivně se zapojovat do kulturního dění
- **kompetence sociální a personální** – žák při jednotlivých hudebních činnostech projevuje schopnost respektovat pravidla týmové práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu; vytváří si pozitivní představu o sobě samém, hudební projevy chápe jako možnost vlastního vyjádření a utváření své osobnosti
- **kompetence komunikativní** – žák chápe hudbu jako specifický komunikační prostředek, učí se využívat všech hudebních prostředků ke komunikaci, vyjadřovat jimi své pocity, postoje aj.
- **kompetence k učení** – žák se naučí používat hudební znaky a symboly pro rozvoj tvůrčí činnosti
- **kompetence pracovní** – žák se učí chránit kulturní a společenské hodnoty, získané hudební znalosti a dovednosti využívá k vlastnímu rozvoji
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí prakticky řešit možné problémy vznikající při skupinové práci, volí vhodné postupy při jejich řešení
- **kompetence digitální** – žák ovládá běžné používání digitálních zařízení, jejich aplikace a služby, vyhledává, kriticky posuzuje a sdílí data, utváří a upravuje jejich obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, žák je veden k nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci

Metody a formy práce

- frontální výuka v hodinách, skupinová práce, práce ve dvojicích či menších skupinách
- didaktické hudební hry

- taneční hry
- ústní opakování učiva, diskuse
- propagace oblíbené poslechové muziky – umění komunikace, obhajoba svých postojů
- hudební testy, křížovky, doplňovačky, hádanky
- zpěv jednotlivci, dua, skupinky, větší skupiny, třídní kolektiv
- vystoupení jednotlivců, kolektivu na veřejnosti – pěvecká, hudební i taneční
- soutěžní vystoupení jednotlivců, kolektivu – pěvecká i hudební
- poslech skladeb, písní
- metody aktivního učení
- hudební diktát, zkušební test základních vědomostí
- práce s Orffovými nástroji, popřípadě hra na další hudební nástroje dle možností
- obrazy hudebních nástrojů, hudebních skladatelů aj.
- projektové vyučování
- návštěva kulturních představení
- podpora dětí zabývajících se zájmovou činností v hudební oblasti

Evaluace

- samostatná práce
- skupinová práce
- práce s pracovními listy a v pracovním sešitě
- práce s odbornou literaturou, encyklopediemi, časopisy aj.
- hádanky, doplňovačky, hry aj.
- projektové vyučování
- práce s informacemi (získávání, třídění, práce s počítačem aj.)
- testy k probíranému učivu
- doplňovací cvičení, opakovací testy
- domácí úkoly, referáty
- zapojení se do vyhlašovaných soutěží, olympiád

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ zpívá v jednohlase ➤ rytmizuje jednoduché texty ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů	Základní učivo vokální činnost ▪ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu) ▪ hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ▪ intonace, – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.) instrumentální činnost ▪ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře - rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna) - hudebně pohybové činnosti ▪ taktování, pohybový doprovod	Průřezová témata OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj MV – vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	znějící hudby – taneční hry se zpěvem orientace v prostoru – utváření pohybové paměti poslechové činnosti ▪ kvalita tónů – délka, síla, barva, výška	

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ zpívá v jednohlase ➤ rytmizuje a melodizuje jednoduché texty ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ➤ reaguje pohybem na znející hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ➤ rozpozná v proudu znející hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů	Základní učivo vokální činnosti ▪ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), rozšiřování hlasového rozsahu ▪ hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ▪ hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď aj.) ▪ záznam vokální hudby – zachycení melodie písni pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón instrumentální činnosti ▪ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře ▪ rytmicizace, melodizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu) hudebně pohybové činnosti ▪ taktování, pohybový doprovod znející hudby – taneční hry se zpěvem ▪ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znející hudby – pantomima ▪ orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách poslechové činnosti ▪ kvalita tónů – délka, síla, barva,	Průřezová témata OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj MV – vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, M, Vv, Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	výška ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj ▪ hudební styly a žánry – ukolébavka	

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ zpívá v jednohlasu ➤ rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty ➤ využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře ➤ reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální ➤ rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Základní učivo vokální činnosti ▪ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), rozšiřování hlasového rozsahu ▪ hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ▪ dvojhlas a vícehlas ▪ záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón instrumentální činnosti ▪ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře ▪ rytmitizace, melodizace, hudební improvizace – hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu) hudebně pohybové činnosti ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem ▪ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima, pohybová improvizace ▪ orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách poslechové činnosti	Průřezová témata OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj MKV – kulturní diference – multikulturalita MV – vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, M, Tv, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ kvalita tónů – délka, síla, barva, výška ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), rytmické a dynamické změny v hudebním proudu ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj ▪ hudební styly a žánry – ukolébavka, hudba pochodová	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ zpívá v jednohlase i dvojhlas, v durových i mollových tóninách ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ➤ využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (hrou, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ➤ vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (tancem) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních	Základní učivo vokální činnost ▪ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena ▪ hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ▪ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový dvojhlas ▪ intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň) záznam vokální hudby – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření, nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, nota jako opora při realizaci písně instrumentální činnost ▪ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře ▪ rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu), tvorba předeher,	Průřezová témata OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj MKV – etnický původ, kulturní difference MV – vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, M, Tv, VI

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, jednodílná písňová forma a-b hudebně pohybové činnosti ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ▪ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima, pohybová improvizace ▪ orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při pohybových hrách či při tanci poslechové činnosti ▪ kvalita tónů – délka, síla, barva, výška ▪ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), metrické, rytmické, harmonické a dynamické změny v hudebním proudu ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj ▪ hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka aj. ▪ hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace	

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ zpívá v jednohlase i dvojhlas, v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem) jednoduchou melodii či	Základní učivo vokální činnost ▪ pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena ▪ hudební rytmus – realizace písni ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu ▪ dvojhlas a vícehlas – kánon, lidový	Průřezová témata OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj MV – vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení MKV – kulturní diference, etnický původ, multikulturalita

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
píseň zapsanou pomocí not ➤ využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (hrou, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ➤ vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace ➤ realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (tancem) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not ➤ ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace ➤ rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby ➤ rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků	dvojhlas, prodleva ▪ intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně) ▪ záznam vokální hudby – nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně, zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření instrumentální činnosti ▪ hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých z Orffova instrumentáře, případně zobcových fléten ▪ rytmizace, melodizace, hudební improvizace – hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), tvorba přede her, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, jednoduchá písňová forma a-b ▪ záznam instrumentální melodie – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů hudebně pohybové činnosti ▪ taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance ▪ pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při pohybových hrách či při tanci poslechové činnosti ▪ kvalita tónů – délka, síla, barva, výška ▪ vztahy mezi tóny – souzvuk, akord ▪ hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus,	Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Tv, VI

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (vzestupná, sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, harmonické a dynamické změny v hudebním proudu ▪ hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroje ▪ hudební styly a žánry ▪ hudební formy – malá písňová forma, rondo, variace ▪ interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je hudba, proč je taková)	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Zkratka: Vv

Charakteristika vzdělávacího oboru - 1. i 2. stupeň

Vzdělávací obor *Výtvarná výchova* je dotován na 1. stupni v 1., 2. a 4. ročníku jednou hodinou, ve 3. a 5. ročníku dvěma hodinami týdně, na 2. stupni v 6.- 8. ročníku jednou hodinou týdně a v 9. ročníku dvěma hodinami týdně. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, případně je využito dalších prostor školy a okolí školy.

Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět i svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Nabízí žákům osvojování potřebných výtvarných dovedností a technik, rozvíjí jejich vlastní výtvarné vyjádření, fantazii, prostorovou představivost, originalitu, napomáhá utváření kreativní stránky osobnosti.

Žák získává orientaci v širokém spektru výtvarných stylů minulosti i současnosti, získává vztah k umění, učí se chápat různorodost výtvarného pojetí odlišných kultur lidské rasy.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák se učí respektovat, chránit a oceňovat naše tradice, kulturní i historické dědictví; projevovat pozitivní postoje k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost a aktivně se zapojovat do kulturního dění
- **kompetence sociální a personální** – žák při výtvarných činnostech respektuje pravidla týmové práce, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, výtvarné projevy chápe jako možnost vlastního vyjádření
- **kompetence komunikativní** – žák se učí chápat výtvarné vyjadřování jako specifický komunikační prostředek, využívá komunikačních technologií k získávání dalších znalostí z oboru výtvarné výchovy, učí se využívat různých grafických prostředků k znázornění situace, pocitů aj.
- **kompetence k učení** – žák se učí používat správnou terminologii a výrazy z výtvarného oboru, snaží se ovlivňovat postup výuky tak, aby byl pro něj přínosem, zajímá se o možnosti získávání dalších poznatků
- **kompetence pracovní** – žák pro svou činnost vybírá vhodné pracovní nástroje, dbá na jejich bezpečné použití, dokáže navrhnout jednoduchý pracovní postup práce, dbá na čistotu práce a pracovního prostředí, učí se chránit kulturní a společenské hodnoty, získané znalosti a dovednosti využívá i k dalšímu vlastnímu rozvoji
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí řešit problémy vznikající při skupinové práci, volí vhodné postupy pro řešení, navrhuje možná řešení, uvědomuje si možné důsledky
- **kompetence digitální** – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, žák je veden k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáka i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí je veden k etickému jednání

Metody a formy práce

- samostatné práce
- skupinové práce
- výstavky žakovských prací
- návštěvy akcí a výstav
- využití obrazů
- zapojování do soutěží
- výtvarné techniky: malba, kresba, modelování, rozfukávání skvrn, otisky, vystřihování, vytrhování, lepení, stříhání, kolorovaná kresba, koláž, frotáž, sestavování a spojování a další

Evaluace

- skupinová práce
- práce jednotlivců
- práce s literaturou
- projektové vyučování
- zapojení do vyhlašovaných soutěží

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Žák ➤ rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy a objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ ➤ v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace ➤ vnímání událostí různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Základní učivo ▪ prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru ▪ uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výrazností, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření ▪ reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	Průřezová témata EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy Mezipředmětové vztahy Člověk a jeho svět
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Žák ➤ interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Základní učivo ▪ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	Průřezová témata - zařazování podle konkrétního tématu výtvarné práce MV – tvorba mediálního sdělení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, animovaný film, komiks - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	Mezipředmětové vztahy M, PČ
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Žák na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Základní učivo - osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)	Průřezová témata OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodování MKV – kulturní difference EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, PČ

4. a 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Žák - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je	Základní učivo - prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových,	Průřezová témata OSV – kreativita, rozvoj schopností poznávání, sebepojetí EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy MV – tvorba, kritické vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Člověk a jeho svět, M

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
v plošné, objemové i prostorové tvorbě	pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly ▪ smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická médiá, reklama	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Žák ➤ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	Základní učivo ▪ prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby ▪ typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama ▪ přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace MV – vztah mediálního sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Čj, PČ, Vz
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Žák ➤ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ➤ nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Základní učivo ▪ osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací ▪ komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) ▪ proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, kreativita MKV – kulturní diference, etnický původ, multikulturalita EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy ŽP Mezipředmětové vztahy Přv, VI, PČ

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Zkratka: Tv

Charakteristika vzdělávacího oboru - 1. i 2. stupeň

Vzdělávací obor *Tělesná výchova* je dotován na 1. i na 2. stupni dvěma vyučovacími hodinami týdně v každém ročníku. Vzdělávací obor je zaměřen na rozvoj pohybových dovedností, umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Výuka probíhá s přihlédnutím k daným sportovním aktivitám v tělocvičně, na hřištích, ve volné přírodě, příp. v plaveckém bazénu.

Z hlediska vývoje žáků a jejich motorického rozvoje není učivo tělesné výchovy děleno do ročníků, ale do samostatných, na sebe navazujících etap:

V 1. a 2. ročníku je hlavním cílem utváření elementárních pohybových dovedností, základních zdravotně pohybových, hygienických a organizačních návyků, a to převážně hravou formou s důrazem na prožitek a zdravotní účinek pohybových činností.

Ve 3. až 5. ročníku se získané pohybové dovednosti dále rozvíjejí s důrazem na obratnost a rychlost, žáci si postupně osvojují pravidla jednotlivých pohybových činností.

V 6. až 9. ročníku dochází k individualizaci dívčích a chlapeckých aktivit s důrazem na sílu a vytrvalost, soutěživost, větší samostatnost a možnost zapojení do řízení výuky.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák odmítá útlak a hrubé zacházení, nepoužívá násilné řešení, respektuje daná pravidla, podílí se na formování vztahů ve skupině, rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, dovede poskytnout pomoc
- **kompetence sociální a personální** – žák spolupracuje ve skupině, přijímá a utváří pravidla pro práci v týmu, přijímá různé role při týmové práci, ohleduplně jedná s ostatními lidmi, dovede poskytnout pomoc a požádat o ni, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, pěstuje zdravou sebedůvěru
- **kompetence komunikativní** – vyjadřuje své názory, rozumí pokynům a povelům, dovede je správně používat, reaguje na ně, využívá komunikativních schopností k navazování kontaktů
- **kompetence k učení** – žák třídí informace, na základě jejich pochopení je dovede využít, poznává pravidla kolektivních her a dovede se jimi řídit, využívá získaných dovedností z jiných oborů činností – měření času aj.
- **kompetence pracovní** – žák naplánuje si práci, dovede odhadnout čas nutný ke splnění úkolů, dodržuje bezpečnostní pravidla
- **kompetence k řešení problémů** – žák vnímá problémové situace, učí se je řešit, plánuje a promýšlí způsob řešení, činí uvážlivá rozhodnutí, uvědomuje si zodpovědnost za své jednání
- **kompetence digitální** – žáci získávají, vyhledávají a kriticky posuzují data, digitální obsah a informace

1. – 3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Žák ➤ spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti ➤ uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	Základní učivo ▪ význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ▪ příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení ▪ zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; Průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu ▪ hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ▪ bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách Tv	Průřezová témata OSV – psychohygiena OSV – seberegulace a sebeorganizace, kreativita Mezipředmětové vztahy Hv, PČ
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Žák ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	Základní učivo ▪ pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost ▪ základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	Průřezová témata OSV – kreativita OSV – komunikace, kooperace a kompetice OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Prv, Hv, PČ, Čj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ průpravné úpoly – přetahy a přetlaky ▪ základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem ▪ základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů ▪ turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ▪ plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, prvky sebezáchrany a bezpečnosti ▪ lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě ▪ další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Žák ➤ spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích ➤ reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Základní učivo ▪ komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▪ organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí ▪ zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží ▪ měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy ▪ zdroje informací o pohybových činnostech	Průřezová témata OSV – kreativita OSV – komunikace, kooperace a kompetice OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Prv, Hv, M, PČ, Čj

4., 5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Žák ➤ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením ➤ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	Základní učivo ▪ význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu ▪ příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení ▪ zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití ▪ rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity ▪ bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	Průřezová témata EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – psychohygiena OSV – seberegulace a sebeorganizace, kreativita Mezipředmětové vztahy Prv, Přv, Hv
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Žák ➤ podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	Základní učivo ▪ pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost ▪ základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti ▪ rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance	Průřezová témata OSV – kreativita OSV – komunikace, kooperace a kompetice OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Prv, Hv, PČ, Čj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ průpravné úpoly – přetahy a přetlaky ▪ základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem ▪ základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou, jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů ▪ turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody ▪ plavání - (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti ▪ lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích ▪ další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Žák ➤ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ➤ jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ➤ užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	Základní učivo ▪ komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▪ organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí ▪ zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly ▪ pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží ▪ měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy ▪ zdroje informací o pohybových činnostech	Průřezová témata OSV – komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Přv, Čj, M (měření)

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy ➤ změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky ➤ orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace ➤ adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Praktické činnosti

Zkratka: PČ

Charakteristika vzdělávacího oboru - 1. i 2. stupeň

*Praktické činnosti jsou dotovány na 1. i 2. stupni jednou hodinou v každém ročníku, vyžaduje-li to náplň práce, je možné vytvořit blok dvou vyučovacích jednotek 1x za 14 dní. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, podle druhu vykonávané činnosti mohou být využívány další prostory školy i prostory v jejím okolí (cvičná kuchyně, dílny, školní pozemek aj.). *Praktické činnosti* umožňují žákům získat nezbytný soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků potřebných v běžném životě a formuje jejich osobnost rozvíjením některých vlastností, motorických i tvořivých schopností a dovedností. Obsah učiva a tematické celky jsou určeny všem žákům, proto není nutné pro výuku dělit třídu na chlapce a dívky. Na 2. stupni je část obsahu PČ zaměřena na problematiku volby povolání.*

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák využívá vhodné pracovní postupy, pracuje s učebními pomůckami, chápe používané termíny, znaky a symboly, uvědomuje si význam vzdělávání v souvislosti s pracovním uplatněním
- **kompetence k řešení problémů** – žák vnímá problémové situace a hledá postupy řešení, samostatně řeší běžné životní situace, v případě ohrožení dovede přivolat pomoc
- **kompetence komunikativní** – žák rozumí obsahu sdělení a dovede reagovat, využívá tištěné informace, rozumí užívaným textům, obrazovým materiálům, vytváří vztahy potřebné k soužití a spolupráci s ostatními lidmi
- **kompetence sociální a personální** – žák respektuje pravidla práce v týmu, ovlivňuje kvalitu společné práce a je hrdý na výsledky své i společné práce, rozpoznává nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jejich důsledky
- **kompetence občanské** – žák zvládá běžnou komunikaci s úřady, umí vyplnit běžný formulář, dokáže reagovat v krizových situacích, chrání své zdraví
- **kompetence pracovní** – žák zvládá pracovní dovednosti, operace, postupy, přijímá svou roli při kolektivní práci, dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce, chrání životní prostředí a společné hodnoty, dovede pracovat podle postupu a náčrtku, dovede posoudit výsledek své práce a práce ostatních, má představu o činnostech běžných povolání, využívá své znalosti a vytváří si představu o svém budoucím pracovním uplatnění
- **kompetence digitální** – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Metody a formy práce

- frontální výuka v hodinách, skupinová práce, práce ve dvojicích či menších skupinách
- práce v odborných učebnách školy
- práce na školním pozemku
- exkurze
- práce s odbornou literaturou, časopisy aj.

- projektové vyučování
- pokusy a pozorování
- vycházky
- práce s vlastním portfoliem
- praktické činnosti – práce s kuchyňským zařízením, vaření
- zdravotěda – poskytnutí první pomoci při úrazech
- a další

Evaluace

- skupinová práce
- práce jednotlivců
- projektové vyučování
- a další

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Žák ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle předlohy	Základní učivo ▪ vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír, textil aj.) ▪ seznamování se základními nástroji a pomůckami, s jejich funkcí a použitím ▪ vytváření návyku pracovní činnosti ▪ osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla ▪ pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, kooperace EV – vztah člověka k prostředí MKV – kulturní difference, etnický původ Mezipředmětové vztahy Vv, Čj, Prv
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Žák ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Základní učivo ▪ stavebnice plošné, prostorové, konstrukční – sestavování modelů ▪ práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	Průřezová témata OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, M
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Žák ➤ chová se vhodně při stolování	Základní učivo ▪ pravidla správného stolování	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy Mezipředmětové vztahy Vv, Prv
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ provádí pozorování přírody, zaznamenává výsledky pozorování (kresbou) ➤ pečuje o nenáročnou rostlinu	Základní učivo ▪ pozorování přírody ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Prv, Vv, Tv

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Žák ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle předlohy	Základní učivo ▪ vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil aj.) ▪ základní nástroje a pracovní pomůcky – jejich funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy ▪ osvojování si základů bezpečnosti a hygieny práce ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, kooperace EV – vztah člověka k prostředí MKV – kulturní difference, etnický původ Mezipředmětové vztahy Vv, Čj, Prv
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Žák ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Základní učivo ▪ stavebnice – sestavování modelů (plošné, prostorové) ▪ práce s předlohou, návodem, jednoduchým náčrtem	Průřezová témata OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, M
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Žák ➤ chová se vhodně při stolování ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování	Základní učivo ▪ pravidla správného stolování ▪ jednoduchá úprava stolu ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ technika v kuchyni – historie a význam	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy Vv, Prv
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ provádí pozorování přírody, zaznamenává výsledky pozorování ➤ pečuje o nenáročné rostliny	Základní učivo ▪ pozorování přírody ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina, aj.)	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Prv, Vv, Tv

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Žák ➤ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ➤ pracuje podle předlohy a slovního návodu	Základní učivo ▪ rozlišování a vlastnosti materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil aj.) ▪ základní nástroje a pracovní pomůcky – jejich funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace, postup práce, organizace práce ▪ základy bezpečnosti a hygieny práce ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, kooperace EV – vztah člověka k prostředí MKV – kulturní difference, etnický původ Mezipředmětové vztahy Vv, ČJ, Prv
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Žák ➤ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Základní učivo ▪ stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) – sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	Průřezová témata OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy Vv, M
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Žák ➤ chová se vhodně při stolování ➤ připraví tabuli pro jednoduché stolování	Základní učivo ▪ pravidla správného stolování ▪ jednoduchá úprava stolu ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ technika v kuchyni – historie, význam	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje a praktická etika EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – kulturní difference Mezipředmětové vztahy Vv, Prv
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování ➤ pečuje o nenáročné rostliny	Základní učivo ▪ pozorování přírody ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Prv, Tv

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Žák ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti výrobky z daného materiálu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo ▪ vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmoty, papír a karton, textil, drát, folie aj.) ▪ pracovní nástroje a pomůcky – jejich funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy práce, organizace práce ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, kooperace EV – vztah člověka k prostředí MKV – kulturní diference, etnický původ Mezipředmětové vztahy Vv, Čj, Prv
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Žák ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo ▪ stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) – sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou, náčrtem	Průřezová témata OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, seberegulace a sebeorganizace, rozvoj schopnosti poznávání Mezipředmětové vztahy Vv, M
PŘÍPRAVA POKRMŮ		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Základní učivo ▪ pravidla správného stolování, jednoduchá úprava stolu ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ technika v kuchyni – historie a význam	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje a praktická etika EGS – Evropa a svět nás zajímá MKV – kulturní difference Mezipředmětové vztahy Vv, Přv
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Žák ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové rostliny ➤ volí podle druhu činnosti správné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní ➤ dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny; poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, aj.) ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Vv, Přv

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Žák ➤ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti výrobky z daného materiálu ➤ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ➤ volí vhodné pracovní	Základní učivo ▪ vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmoty, papír a karton, textil, drát, folie aj.) ▪ pracovní nástroje a pomůcky – jejich funkce a využití ▪ jednoduché pracovní operace a postupy práce, organizace práce ▪ lidové zvyky, tradice, řemesla	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, kooperace EV – vztah člověka k prostředí MKV – kulturní difference, etnický původ Mezipředmětové vztahy Vv, Čj, Přv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ➤ udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci, poskytne první pomoc při úrazu		
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Žák ➤ provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ➤ pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo ▪ stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) – sestavování modelů ▪ práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	Průřezová témata OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, seberegulace a sebeorganizace, rozvoj schopnosti poznávání Mezipředmětové vztahy Vv, M
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Žák ➤ orientuje se v základním vybavení kuchyně ➤ připraví samostatně jednoduchý pokrm ➤ dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ➤ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Základní učivo ▪ pravidla správného stolování, jednoduchá úprava stolu ▪ základní vybavení kuchyně ▪ výběr, nákup a skladování potravin ▪ technika v kuchyni – historie a význam	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy Mezipředmětové vztahy Vv, Přv
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Žák ➤ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, pozorování, samostatně vede pěstitelské pokusy ➤ ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ➤ volí podle druhu činnosti správné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní	Základní učivo ▪ základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo ▪ pěstování pokojových rostlin ▪ pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě ▪ rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředím Mezipředmětové vztahy Vv, Přv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ dodržuje zásady bezpečnosti práce a hygieny, poskytne první pomoc při úrazu		

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací obor: Společenská výchova

Zkratka: Sv

Charakteristika vzdělávacího oboru - 1. i 2. stupeň

Vzdělávací obor *Společenská výchova* je samostatně realizovaným průřezovým tématem *Osobnostní a sociální výchova*. V 1. až 5. ročníku je vzdělávacímu oboru *Společenská výchova* určena 1 hodina týdně. Sv je vyučována třídními učiteli a je využívána k práci s třídním kolektivem.

Zaměřuje se na nabytí nových dovedností a upevnění poznatků z oblasti vzájemných společenských vztahů, na individuální potřeby žáka. Napomáhá každému žákovi utvářet si na základě nabytých zkušeností postoj k okolnímu světu. Výuka probíhá v kmenové třídě.

Na 2. stupni je *Společenská výchova* zařazena do vzdělávací oblasti *Člověk a společnost* a je vyučována v 6. až 9. ročníku 1 hodinu týdně, vždy třídními učiteli. Vzdělávací obor je využíván k práci s třídním kolektivem.

Společenská výchova se zaměřuje na reflexi osobnosti žáka, na jeho individuální potřeby i zvláštnosti, napomáhá každému žákovi utvářet si životní dovednosti. Společenská výchova vychází z více či méně běžných situací každodenního života, žák a konkrétní žakovská skupina stojí v centru výuky. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností Společenská výchova

- vede žáky k porozumění sobě samému
- napomáhá zvládání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot Společenská výchova

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k utváření mravních rozměrů komunikačních situací a různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci rizikového chování a škodlivých způsobů chování

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák vyhledává a třídí informace, operuje s užívanými termíny, vybírá vhodné způsoby učení, vyvozuje závěry, zvládá sebehodnocení, vyzdvihuje potřebu pozitivního vztahu k učení, schopnosti posoudit vlastní pokrok a určit překážky či problémy bránící učení
- **kompetence k řešení problémů** – žák tvořivě přistupuje k řešení problémů, konfliktů, vyhledává vhodné informace, pracuje s nimi, ověřuje si správnost řešení, učí se kritickému myšlení, učí se kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen/schopna je obhájit, uvědomovat si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotit

- **kompetence komunikativní** – žák formuluje myšlenky, názory, umí naslouchat druhým a vhodně reagovat, využívá informační a komunikační prostředky, učí se asertivní komunikaci, učí se využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- **kompetence sociální a personální** – žák spolupracuje v týmu, je ochoten k vzájemné pomoci, učí se diskusi ve skupině, dovede ohodnotit práci svou i práci ostatních, má úctu ke druhým, podílí se na utváření příjemné atmosféry ve škole a třídě
- **kompetence občanské** – žák se učí znát obecně platné morální zásady a dodržuje je, respektuje názory ostatních, uvědomuje si jedinečnost a identitu každého člověka, učí se respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, učí se chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy tak, aby si byl vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- **kompetence digitální** – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, získává, vyhledává, kriticky posuzuje, data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, žák je veden k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáka i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí je veden k etickému jednání

Formy a metody práce

- samostatná práce
- skupinová práce
- frontální výuka
- hry, kvízy, soutěže
- dramatizace, řešení modelových situací
- besedy, návštěva výukových programů
- diskuse
- vyhledávání informací, jejich zpracování
- pracovní listy
- projektové vyučování
- a další

Evaluace

- skupinová práce
- samostatná práce
- testy, ústní zkoušení
- řešení modelových situací
- a další

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK A JEHO SVĚT		
Žák ➤ dodržuje školní režim a řád, dodržuje organizaci práce ve škole, orientuje se v prostoru třídy, dodržuje	Základní učivo ▪ prostředí školy – prostředí třídy, místo v lavici, činnosti ve škole ▪ okolí školy ▪ bezpečná cesta do školy, domov,	Průřezová témata OSV– Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy), Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
pracovní návyky ve vyučovací hodině, hygienické návyky o přestávce ➤ dodržuje základy sebekázně, sebeobsluhy ➤ dodržuje zdravé návyky, uklízí pracovní místo, správně sedí a stojí, nosí aktovku ➤ dodržuje bezpečnost při příchodu a odchodu do školy ➤ osvojuje si vhodné formy chování ke spolužákům, kamarádům, dospělým a cizím lidem	orientace v místě bydliště ▪ mezilidské vztahy	skupině/třídě), Psychohygiena (dobrá organizace času), Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání) Mezipředmětové vztahy Tv, Vv
ČLOVĚK A SPOLEČNOST		
Žák ➤ rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků, vztahy mezi nimi ➤ odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, soužití lidí ➤ využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ➤ uplatňuje elementární poznatky o sobě, lidské společnosti, o práci lidí, zvycích – vánoční zvyky, velikonoční zvyky	Základní učivo ▪ moje rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy ▪ zaměstnání ▪ chování lidí ▪ soužití lidí ▪ orientace v čase a časový řád – režim dne, kalendáře, roční období, generace ▪ současnost a minulost v našem životě – bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy), Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí), Sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě, druhí jako zdroj informací o mně) Mezipředmětové vztahy Čj, Hv, Vv, Pč
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí	Základní učivo ▪ člověk – poznáváme své tělo, osobní hygiena, péče o zevnějšek ▪ péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc	Průřezová témata OSV – Sebepoznávání a sebepojetí (moje tělo), Psychohygiena (relaxace, hledání pomoci při potížích)

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
- o lidském těle ➤ projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ➤ dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných, zná důležitá telefonní čísla ➤ uplatňuje základní pravidla silničního provozu (chodec) ➤ chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých	▪ osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce, krizové situace (šikana, týrání, brutalita) ▪ situace hromadného ohrožení	Mezipředmětové vztahy Tv

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK A JEHO SVĚT		
Žák ➤ uvádí plnou adresu ➤ orientuje se v členění domu ➤ bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště ➤ zná nejkratší trasu domov – škola ➤ správně se chová na ulici, hřišti, parku, dopravních prostředcích ➤ pojmenovává nejdůležitější části obce ➤ orientuje se v obci, zná dopravní prostředky v obci ➤ zná nejdůležitější telefonní čísla ➤ projevuje zájem o významná místa obce ➤ popisuje základní činnosti člověka v krajině a jejich vlivy na životní prostředí	Základní učivo ▪ domov – orientace v místě bydliště, prostředí domova ▪ škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy ▪ obec, místní krajina – její části, minulost a současnost obce, význačné budovy ▪ okolní krajina – působení lidí na krajinu a životní prostředí ▪ naše vlast – domov, národ, samospráva	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (péče o dobré vztahy), Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině, třídě) Mezipředmětové vztahy Vv, Pč, Čj
ČLOVĚK A SPOLEČNOST		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ➤ vyjádří na základě zkušeností základní vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla pro soužití ve škole ➤ rozpozná ve svém okolí chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva ➤ vhodně se chová v různých situacích a uplatňuje základní pravidla slušného chování ➤ řeší spory nenásilným způsobem, chápe nevhodnost neslušných a hrubých výrazů ➤ orientuje se ve vlastnictví osobním, společném, používá peníze v běžných situacích	Základní učivo ▪ rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání ▪ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným ▪ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ právo a spravedlnost – práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy ▪ vlastnictví – osobní, společné, majetek, peníze	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy, respektování), Hodnoty, postoje, praktická etika (pomáhající a prosociální chování) Mezipředmětové vztahy Pč, Vv, Čj
LIDÉ A ČAS		
Žák ➤ orientuje se v čase, určuje čas podle hodin a kalendáře ➤ pojmenovává názvy dnů, měsíců, ročních období a jejich sled ➤ dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu ➤ orientuje se v etapách průběhu lidského života ➤ používá kalendář, sleduje data narození členů rodiny ➤ orientuje se v etapách průběhu lidského života ➤ rozeznává současné	Základní učivo ▪ orientace v čase a časový řád – určování času, dějiny jako časový sled událostí, kalendář, generace, režim dne, roční období ▪ současnost a minulost v našem životě – průběh lidského života, předměty denní potřeby, státní svátky	Průřezová témata OSV – Psychohygiena (dobrá organizace času) Mezipředmětové vztahy Vv, Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
a minulé ➤ uplatňuje poznatky o lidské společnosti, práci lidí, zvycích a tradicích, porovnává současnost a minulost		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ popisuje základní rozdíly mezi lidmi, mezi lidmi a jinými živočichy ➤ určuje základní části lidského těla, popisuje nejdůležitější lidské smysly ➤ orientuje se v etapách průběhu lidského života ➤ uplatňuje základní návyky osobní hygieny ➤ dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu ➤ chápe škodlivé vlivy sladkých, tučných aj. pokrmů a jejich nadměrné konzumace ➤ uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu ➤ rozpoznává příznaky běžných nemocí, včas o nich informuje dospělého ➤ chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek ➤ uplatňuje pravidla účastníků silničního provozu chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých	Základní učivo ■ člověk – lidské tělo (popis), životní projevy a potřeby, vnitřní orgány (seznámení), lidské smysly, kostra (seznámení) ■ péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim (hygienické návyky), potraviny, výživa, nemoc, úraz, první pomoc, pohybový režim ■ osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu (role chodce), krizové situace (známá telefonní čísla) ■ situace hromadného ohrožení	Průřezová témata OSV – Sebepoznávání a sebepojetí (moje tělo), Psychohygiena (relaxace) Mezipředmětové vztahy Tv

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK A JEHO SVĚT		
Žák ➤ orientuje se v obci, ve městě ➤ poznává život lidí v minulosti – pověsti ➤ zajímá se o kulturní a společenský život v obci ➤ zajímá se o životní prostředí, v obci určuje světové strany, pracuje s mapou, plánem, orientuje se v krajině ➤ rozlišuje krajinu podle nadmořské výšky a barev na mapě ➤ pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, v obci ➤ popisuje základní činnosti člověka v krajině a jejich vlivy na životní prostředí ➤ seznamuje se s vodstvem ve své obci a v blízkém okolí ➤ rozezná a pojmenuje státní symboly, hlavní město ➤ seznamuje se mapou – barvy na mapě (zemský povrch, vodstvo)	Základní učivo ▪ domov – prostředí domova (rodiště, rodina), orientace v místě bydliště ▪ škola – prostředí školy, okolí školy, bezpečná cesta do školy ▪ obec, místní krajina – části obce, poloha v krajině, minulost, současnost obce, význačné budovy, dopravní síť ▪ okolní krajina – orientace v krajině – světové strany povrch krajiny, barvy na mapě, voda v krajině, využití krajiny ▪ naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení, státní správa, státní symboly ▪ mapa ČR – vysvětlivky	Průřezová témata VDO – Občanská společnost a škola (spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci) EV – Vztah člověka k prostředí (příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci) Mezipředmětové vztahy M, Čj, Vv, Prv
ČLOVĚK A SPOLEČNOST		
Žák ➤ rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ➤ vyjádří na základě zkušeností základní vztahy mezi lidmi, dodržuje pravidla pro soužití ve škole ➤ rozpozná ve svém okolí chování, která se už tolerovat nemohou a která	Základní učivo ▪ rodina – život a funkce rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy ▪ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace ▪ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování ▪ právo a spravedlnost – práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	Průřezová témata OSV – Mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy) VDO – Občan, občanská společnost a stát (práva a povinnosti občana – žáka) Mezipředmětové vztahy Čj, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
porušují základní lidská práva ➤ vhodně se chová v různých situacích a uplatňuje základní pravidla slušného chování ➤ řeší spory nenásilným způsobem, chápe nevhodnost neslušných a hrubých výrazů		
LIDÉ A ČAS		
Žák ➤ seznamuje se s časem jako fyzikální veličinou ➤ srovnává na vybraných ukázkách způsob života a práce předků ➤ rozeznává současné a minulé ➤ seznamuje se s lidskými vynálezy ➤ sleduje činnosti různých strojů ➤ poznává různé materiály a jejich využití ➤ poznává základní vlastnosti předmětů, skupenství, tvar, rozměr, hmotnost, teplota, struktura ➤ pozoruje a porovnává předměty a jejich vlastnosti ➤ poznává život lidí v minulosti – pověsti	Základní učivo ▪ orientace v čase – čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, letopočet ▪ současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, předměty denní potřeby, průběh lidského života, lidé technika, věci kolem nás	Průřezová témata OSV – Psychohygiena Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Pč
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ určuje základní části lidského těla včetně nejdůležitějších vnitřních a vnějších orgánů a jejich funkcí, uplatňuje elementární znalosti o lidském těle ➤ chápe vzájemné role členů rodiny ➤ pečuje o vlastní zdraví ➤ uplatňuje základní návyky osobní hygieny ➤ dodržuje základní	Základní učivo ▪ lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou ▪ partnerství, rodičovství – rodina a partnerství ▪ péče o zdraví, zdravá výživa – denní, pitný, pohybový režim, zdravá strava, nemoc, drobné úrazy a poranění, první pomoc ▪ návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, počítače ▪ osobní bezpečí – bezpečné chování	Průřezová témata OSV – Sebepoznání a sebeorganizace (moje tělo), Psychohygiena (dobrá organizace času) Mezipředmětové vztahy Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
pravidelné činnosti denního režimu ➤ chápe škodlivé vlivy sladkých, tučných aj. pokrmů a jejich nadměrné konzumace ➤ uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu ➤ rozpoznává příznaky běžných nemocí, včas o nich informuje dospělého ➤ chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek ➤ uplatňuje pravidla účastníků silničního provozu, chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc ➤ reaguje adekvátně na pokyny dospělých	v silničním provozu (v roli chodce a cyklisty), krizové situace (šikana, týrání, pohlavní zneužívání) ▪ situace hromadného ohrožení	

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LIDÉ KOLEM NÁS		
Žák ➤ vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci ➤ rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	Základní učivo ▪ rodina – život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání ▪ soužití lidí – komunikace, principy demokracie ▪ chování lidí – pravidla slušného chování, modely chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality ▪ právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		EV – podmínky života, vztah člověka k prostředí MKV – kulturní difference, lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity Mezipředmětové vztahy Čj, Vv
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Žák ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ➤ předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ➤ rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ➤ účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ➤ vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Základní učivo ▪ první pomoc prakticky, prevence ▪ osobní bezpečí – dopravní výchova (cyklista), bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), některé krizové situace, označování nebezpečných látek ▪ návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače ▪ čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	Průřezová témata OSV – psychohygiena, poznávání lidí, rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí, řešení problémů a rozhodovací schopnosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, PČ, Tv

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POZNÁVÁNÍ LIDÍ A SEBEPOZNÁNÍ		
Žák ➤ vyjádří na základě svých zkušeností vztahy mezi lidmi ➤ vyvodí a dodržuje pravidla	Základní učivo ▪ soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, odlišnost jedince, vzájemná tolerance (hry, modelové situace)	Průřezová témata VDO – Občanská společnost a škola, principy demokracie MKV – etnický původ,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
pro soužití ve škole, v rodině, v obci ➤ projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ➤ vhodně se chová v různých situacích a uplatňuje základní pravidla slušného chování ➤ řeší spory nenásilným způsobem	▪ chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům ▪ jsme Evropané – společný „evropský dům“ ▪ komunikace – srozumitelné vyjádření, diskuse, obhajoba svého názoru	lidské vztahy, princip solidarity EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Přv
ČLOVĚK A SPOLEČNOST		
Žák ➤ rozpozná ve svém okolí chování, která se už tolerovat nemohou ➤ vyhledává a zhodnotí konkrétní činnosti člověka, rozlišuje aktivity prospěšné a škodlivé pro prostředí i zdraví člověka ➤ uvědomuje si pojem právní ochrany občanů, majetku i duševních hodnot	Základní učivo ▪ právo a spravedlnost – Úmluva o právech dítěte	Průřezová témata EV – Vztah člověka k prostředí VDO – Občan, občanská společnost a stát (práva a povinnosti) MkV – multikulturalita, lidské vztahy Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Přv, VI, PČ
ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL		
Žák ➤ uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ➤ uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista ➤ účelně plánuje svůj čas – podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných lidí, aktivně tráví volný čas ➤ uvědomuje si odlišnosti	Základní učivo ▪ péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena ▪ nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů; osobní, intimní a duševní hygiena ▪ sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích ▪ drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních ▪ návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače,	Průřezová témata MV – vliv médií, fungování médií Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Přv, PČ, Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
etap lidského života, správně chápe pojem sexualita (na odpovídající úrovni vzhledem k věku) ➤ rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií ▪ osobní bezpečí – mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém ▪ přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci	
FINANČNÍ GRAMOTNOST		
Žák ➤ orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy ➤ uvědomuje si pojem právní ochrany občanů, majetku i duševních hodnot	Základní učivo ▪ vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, výdaje a příjmy domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	Průřezová témata VDO – Občan, občanská společnost a stát (práva a povinnosti občana) Mezipředmětové vztahy M, Vv, PČ

5.3 Vzdělávací oblasti a vzdělávací obory 2. stupně

Charakteristiky předmětů, které se vyučují na prvním i druhém stupni, jsou zpravidla uvedeny v kapitole 5.2, charakteristiky předmětů vyučovaných pouze ve třetím období jsou uvedeny níže. Přehled vzdělávacích oborů na 1. a 2. stupni – viz kapitola 4.2 Tabulace učebního plánu.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Zkratka: Čj

Charakteristika vzdělávacího oboru
– viz výše, společná pro 1. i 2. stupeň.

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ reprodukuje jednoduché texty ➤ odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem	Základní učivo čtení a naslouchání ▪ praktické, věcné, prožitkové mluvený a písemný projev ▪ vypravování – dějová posloupnost, osnova, jazykové prostředky vypravování ▪ popis prostý (osob, zvířat, věcí a objektů), popis děje, funkce popisu ▪ jednoduché komunikační žánry a tiskopisy – vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, SMS, e-mail, pozvánka ▪ dopis soukromý a úřední ▪ klíčová slova, výpisky (i citace)	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Inf

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ➤ osvojuje si základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami ➤ spisovně vyslovuje česká slova ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	Základní učivo obecné poučení o jazyce ▪ čeština, skupiny jazyků (slovanské a jiné jazyky, menšinové jazyky) ▪ rozvrstvení národního jazyka – spisovné a nespisovné útvary a prostředky českého jazyka ▪ jazyk a komunikace – jazyková norma a kodifikace, jazykové příručky, jazyková a řečová kultura zvuková stránka jazyka ▪ zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči, intonace, členění souvislé řeči tvorosloví a morfologický pravopis ▪ slovní druhy, ohebné slovní druhy ▪ podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná a vlastní, tvary a pravopis, dvojná čísla (duální tvary – oči, uši, aj.) ▪ přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací, tvary a pravopis, stupňování ▪ vyhledávání a určování zájmen ▪ skloňování vybraných osobních, ukazovacích a přivlastňovacích zájmen ▪ podmíňovací způsob, čas skladba ▪ základní větné členy ▪ skladební dvojice, rozvíjející větné členy – předmět, příslovečné určení, přívlastek ▪ věta jednoduchá a souvětí pravopis lexikální ▪ pravopis souhláskových skupin	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému Mezipředmětové vztahy Aj, Nj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ pravopis předpon s-/se-, z-/ze-, vz-/vze- ▪ předložky s, se, z, ze ▪ pravopis skupin bě/bje, vě/vje, mě/mně	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ uceleně reprodukuje přečtený text ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení (event. vlastním výtvarným doprovodem) ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností ➤ rozpozná vyjadřování ve verších a v próze ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ➤ vyhledává informace v knihovně, v různých typech katalogů a v dalších informačních zdrojích	Základní učivo tvořivé činnosti s literárním textem ▪ přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům - literární druhy a žánry ▪ hlavní vývojová období národní a světové literatury ▪ žánry lidové slovesnosti ▪ počátky slovesného umění v naší a světové literatuře ▪ starověká literatura ▪ poezie, próza ▪ pohádky a pověsti ▪ báje, mýty, bajky ▪ literatura pro děti a mládež – dobrodružná, sci-fi, příběhy s dětským hrdinou aj. ▪ filmová a televizní tvorba pro děti a mládež ▪ časopisy pro děti, knižní nakladatelství ▪ knižní ilustrace ▪ úvod do světa poezie (nonsens aj.)	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MKV – kulturní difference, multikulturalita MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení EGS – Evropa nás zajímá Mezipředmětové vztahy D, Vv

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ čte pozorně, přiměřeně rychle, s orientací v textu ➤ chápe čtení jako zdroj informací a prožitků ➤ využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová	Základní učivo čtení a naslouchání ▪ praktické, věcné, prožitkové mluvený a písemný projev ▪ popis pracovního postupu ▪ charakteristika – přímá a nepřímá ▪ výtah – zpracování výtahu	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
slova, formuluje hlavní myšlenky textu, zpracuje výtah z přečteného textu ➤ samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	z odborného textu, výběr vhodných jazykových prostředků ▪ referát ▪ žádost – základní útvar administrativního stylu, ustálená forma žádosti ▪ vypravování – vypravování v umělecké literatuře	sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy PČ, Vo, Vv
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ➤ pracuje se Slovníkem spisovné češtiny, případně dalšími slovníky a příručkami ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Základní učivo slovní zásoba ▪ slovní zásoba a její jednotky ▪ slohové rozvrstvení slovní zásoby ▪ obohacování slovní zásoby ▪ význam slova, homonyma, synonyma ▪ slova jednoznačná a mnohoznačná ▪ slovo a sousloví, rčení ▪ slova citově zabarvená ▪ odborné názvy tvoření slov ▪ způsoby tvoření slov (odvozování, skládání, zkracování) ▪ odvozování podstatných a přídavných jmen ▪ slovesa, jejich odvozování tvarosloví ▪ slovesný rod činný a trpný ▪ příslovce, příslovečné spřežky, stupňování příslovcí ▪ další neohebná slova – předložky, spojky, částice, citoslovce skladba ▪ výpověď a věta ▪ stavba věty, pořádek slov ve větě ▪ druhy vět podle postoje mluvčího	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému Mezipředmětové vztahy Aj, Nj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ otázky doplňovací a zjišťovací ▪ věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty ▪ základní větné členy holé, rozvité, několikanásobné ▪ rozvíjející větné členy: předmět, příslovecné určení, přívlastek, doplněk, přístavek ▪ druhy vedlejších vět pravopis lexikální, morfologický ▪ procvičování pravopisu i/y ▪ psaní velkých písmen	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ➤ rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvádí jejich výrazné představitele ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Základní učivo tvořivé činnosti s literárním textem ▪ přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl základy literární teorie a historie ▪ struktura literárního díla – námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu ▪ jazyk literárního díla – obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie ▪ literatura umělecká a věcná literární druhy a žánry ▪ hlavní vývojová období národní a světové literatury ▪ poezie, próza, drama a jejich představitelé ▪ lyrika přírodní, milostná, vlastenecká, reflexivní, náboženská, politická ▪ středověká literatura ▪ epické žánry – legendy, eposy ▪ lyricko-epické žánry – balada, romance ▪ žánry věcné literatury – cestopis, fejeton, kroniky, životopisy ▪ drama – komedie, tragédie, činohra ▪ monolog, dialog, hrdinové	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení MKV – kulturní difference, multikulturalita EV – vztah člověka k prostředí EGS – Evropa nás zajímá Mezipředmětové vztahy Aj, Nj, Z, PŘ, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ základní pojmy teorie literatury v oblasti dramatu	

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ➤ zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ➤ využívá získaných základů studijního čtení pro samostatné zpracování výkladu, diskusního příspěvku aj. ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ➤ odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní ➤ rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích	Základní učivo čtení a naslouchání ▪ praktické, věcné, kritické, prožitkové mluvený projev ▪ zásady kultivovaného projevu ▪ technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální ▪ komunikační žánry (připravený a nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek) ▪ diskuse písemný projev ▪ charakteristika literárních postav ▪ líčení – subjektivně zabarvený popis, jazykové prostředky líčení ▪ výklad ▪ úvaha	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy PČ, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
a zaujímá k ní kritický postoj		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ rozlišuje a příklady v textu dokládá způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny, Slovníkem cizích slov a dalšími příručkami ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ➤ rozlišuje významové vztahy ve větě a souvětí ➤ využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovo tvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché a souvětí	Základní učivo slovní zásoba a tvoření slov ▪ obohacování slovní zásoby ▪ slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis tvarosloví ▪ skloňování obecných jmen přejatých a cizích vlastních jmen ▪ slovesný vid ▪ slovesné třídy a vzory pravopis lexikální, morfologický, syntaktický ▪ procvičování pravopisu a opakování pravopisu z nižších ročníků skladba ▪ věta jednoduchá a souvětí, druhy vedlejších vět ▪ významový poměr mezi souřadně spojenými větami hlavními, větnými členy a větami vedlejšími ▪ souvětí souřadné a podřadné ▪ spojovací výrazy a interpunkce v souvětí ▪ jazykové rozbory, složitější souvětí	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MKV – kulturní diference, etnický původ Mezipředmětové vztahy Aj, Nj, D, Z
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ uceleně reprodukuje text ➤ jednoduše popisuje strukturu a jazyk díla ➤ interpretuje vlastními slovy smysl díla ➤ rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby ➤ vyjadřuje názory na umělecké dílo ➤ uvádí základní literární	Základní učivo tvořivé činnosti s literárním textem ▪ přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních děl základy literární teorie a historie literární druhy a žánry	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení MKV – kulturní diference, EGS – Evropa nás zajímá

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře ➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor dokládá argumenty ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvádí jejich výrazné představitele	hlavní vývojová období národní a světové literatury ▪ epické žánry – povídka, novela, román ▪ literatura v období renesance a humanismu ▪ literatura 17. a 18. století ▪ romantismus, počátky realismu ▪ kritický realismus ▪ české národní obrození a česká literatura 19. století (snahy obrozenců, májovci, ruchovci, lumírovci, realismus)	Mezipředmětové vztahy D, Z, Vv

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ prohlubuje si znalosti o slohových útvarech ➤ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní ➤ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, volí vhodné jazykové prostředky pro danou komunikační situaci ➤ odlišuje spisovný a nespisovný projev ➤ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení ➤ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Základní učivo čtení a naslouchání ▪ praktické, věcné, kritické, prožitkové mluvený a písemný projev ▪ zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu ▪ komunikace verbální a neverbální ▪ slohotvorní činitelé subjektivní a objektivní ▪ forma projevu, funkce projevu – funkční styly a jejich slohové útvary ▪ připravený i nepřípravený projev ▪ strukturovaný životopis ▪ proslov	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Aj, Nj
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Žák ➤ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ➤ rozlišuje nejdůležitější	Základní učivo zvuková stránka jazyka ▪ zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči, intonace,	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov ➤ samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami ➤ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov ➤ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí ➤ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	členění souvislé řeči slovní zásoba a tvoření slov ▪ slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov tvarosloví ▪ slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov skladba ▪ výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu pravopis ▪ lexikální, morfologický, syntaktický obecné poučení o jazyce ▪ původ a základy vývoje češtiny ▪ jazykové příručky	problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Aj, Nj
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Žák ➤ uceleně reprodukuje přečtený text, popisuje strukturu díla a jazyk literárního díla ➤ vlastními slovy interpretuje smysl díla ➤ rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora ➤ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení ➤ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ➤ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ➤ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře ➤ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém	Základní učivo tvořivé činnosti s literárním textem ▪ přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních děl literární druhy a žánry hlavní vývojová období národní a světové literatury ▪ česká a světová literatura na přelomu 19. a 20. století, nové literární směry (např. impresionismus, symbolismus, dekadence, česká moderna, anarchističtí buřiči) ▪ literatura 1. poloviny 20. století – umělecké směry ve světě, představitelé české poezie a prózy, dramatu (Osvobozené divadlo), literatura v době okupace ▪ literatura 2. poloviny 20. století – česká poezie, próza a drama v letech 1945–1968, oficiální proud, samizdatové edice, exilová	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problému MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, stavba mediálních sdělení MKV – kulturní diference EGS – Evropa nás zajímá Mezipředmětové vztahy Aj, Nj, D, Z, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
zpracování ➤ vyhledává informace v různých typech katalogu, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ➤ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	nakladatelství, významní čeští a světoví spisovatelé současnosti	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Anglický jazyk

Zkratka: Aj

Charakteristika vzdělávacího oboru

– viz výše, společná pro 1. i 2. stupeň.

Formy a metody práce

- skupinová a párová práce
- frontální práce
- práce s pracovními listy, sešity, učebnicí
- práce s mapou, časopisy, encyklopediemi a slovníky
- poslech audionahrávek
- kopírovatelné materiály
- procvičování na PC, práce s internetem
- zapojení do konverzační soutěže
- projektová výuka
- a další

Evaluace

- pracovní listy a práce v pracovních sešitech
- skupinová i párová práce
- frontální práce
- ústní i písemné zkoušení
- ověřovací testy
- práce s audionahrávkami
- práce s texty
- práce se slovníkem
- práce na PC – ověřovací cvičení a testy
- křížovky, doplňovačky
- didaktické hry
- písně, básně v originále
- a další

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující	Průřezová témata OSV – mezilidské vztahy, poznávání lidí MKV – kulturní diferenciace EGS – Evropa a svět nás

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - tematické okruhy – měsíce; zvířata – farma; divočina; prázdniny; počasí; jídlo a pití; média; Velká Británie – realie; bydlení; škola; volný čas - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy	zajímají Mezipředmětové vztahy Čj, Z, M, Vo
MLUVENÍ		
Žák - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Základní učivo - zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - tematické okruhy – měsíce; zvířata – farma; divočina; prázdniny; počasí; jídlo a pití; média; Velká Británie – realie; bydlení; škola; volný čas - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy	Průřezová témata OSV – mezilidské vztahy, poznávání lidí MKV – kulturní diferenciacie EGS – Evropa a svět nás zajímají Mezipředmětové vztahy Čj, Z, M, Vo
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák vyhledává požadované informace v jednoduchých	Základní učivo zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné	Průřezová témata OSV – mezilidské vztahy, poznávání lidí

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - tematické okruhy – měsíce; zvířata – farma; divočina; prázdniny; počasí; jídlo a pití; média; Velká Británie – realie; bydlení; škola; volný čas - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počítatelná a nepočítatelná podstatná jména; členy	MKV – kulturní diferenciacie EGS – Evropa a svět nás zajímají Mezipředmětové vztahy Čj, Z, M, Vo
PSANÍ		
Žák ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formulářích ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Základní učivo - zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - tematické okruhy – měsíce; zvířata – farma; divočina; prázdniny; počasí; jídlo a pití; média; Velká Británie – realie; bydlení; škola; volný čas - mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počítatelná a nepočítatelná podstatná jména; členy	Průřezová témata OSV – mezilidské vztahy, poznávání lidí MKV – kulturní diferenciacie EGS – Evropa a svět nás zajímají Mezipředmětové vztahy Čj, Z, M, Vo

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou – li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – rodina – členové rodiny; příroda; domov; město; New York – realie; volný čas ▪ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počítatelná a nepočítatelná podstatná jména; členy; minulý čas prostý – opakování; budoucí čas s will a going to; minulý čas průběhový; členy; předpřítomný čas; modální slovesa; zájmena – neurčitá	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – mezilidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy Čj, Z, PŘ, D
MLUVENÍ		
Žák ➤ zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – mezilidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy Čj, Z, PŘ, D

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
každodenního života	slovníkem ■ tematické okruhy – rodina – členové rodiny; příroda; domov; město; New York – realie; volný čas ■ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počítatelná a nepočítatelná podstatná jména; členy; minulý čas prostý – opakování; budoucí čas s will a going to; minulý čas průběhový; členy; předpřítomný čas; modální slovesa; zájmena – neurčitá	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Základní učivo ■ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnání pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace ■ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ■ tematické okruhy – rodina – členové rodiny; příroda; domov; město; New York – realie; volný čas ■ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počítatelná a nepočítatelná podstatná jména; členy; minulý čas prostý – opakování; budoucí čas s will a going to; minulý čas	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – mezilidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy Čj, Z, PŘ, D

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	průběhový; členy; předpřítomný čas; modální slovesa; zájmena – neurčitá	
PSANÍ		
Žák ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formulářích ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – rodina – členové rodiny; příroda; domov; město; New York – realie; volný čas ▪ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počítatelná a nepočítatelná podstatná jména; členy; minulý čas prostý – opakování; budoucí čas s will a going to; minulý čas průběhový; členy; předpřítomný čas; modální slovesa; zájmena – neurčitá	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, komunikace EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV – mezilidské vztahy EGS – Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy Čj, Z, PŘ, D

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka;	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět MKV – multikulturalita OSV – poznávání lidí, komunikace

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	procvičování intonace; slovní a větný přízvuk - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - tematické okruhy – pocity a nálady; péče o zdraví; stravovací návyky; nákupy a móda; Austrálie – realie; sport - mluvnice – minulý čas prostý a průběhový – opakování; used to; too/enough; předpřítomný čas – for/since; vztažné věty a zájmena; modální slovesa; slovesa s -ing/to infinitivem; trpný rod, podmínkové věty 1. typ; rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy	Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, Z, PŘ, D
MLUVENÍ		
Žák - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, škole, kamarádech, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Základní učivo - zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace; slovní a větný přízvuk - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem - tematické okruhy – pocity a nálady; péče o zdraví; stravovací návyky; nákupy a móda; Austrálie – realie; sport - mluvnice – minulý čas prostý	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět MKV – multikulturalita OSV – poznávání lidí, komunikace Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, Z, PŘ, D

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	a průběhový – opakování; used to; too/enough; předpřítomný čas – for/since; vztažné věty a zájmena; modální slovesa; slovesa s -ing/to infinitivem; trpný rod, podmínkové věty 1. typ; rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace; slovní a větný přízvuk ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – pocity a nálady; péče o zdraví; stravovací návyky; nákupy a móda; Austrálie – realie; sport ▪ mluvnice – minulý čas prostý a průběhový – opakování; used to; too/enough; předpřítomný čas – for/since; vztažné věty a zájmena; modální slovesa; slovesa s -ing/to infinitivem; trpný rod, podmínkové věty 1. typ; rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět MKV – multikulturalita OSV – poznávání lidí, komunikace Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, Z, PŘ, D

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy	
PSANÍ		
Žák ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace; slovní a větný přízvuk ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – pocity a nálady; péče o zdraví; stravovací návyky; nákupy a móda; Austrálie – realie; sport ▪ mluvnice – minulý čas prostý a průběhový – opakování; used to; too/enough; předpřítomný čas – for/since; vztažné věty a zájmena; modální slovesa; slovesa s -ing/to infinitivem; trpný rod, podmínkové věty 1. typ; rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět MKV – multikulturalita OSV – poznávání lidí, komunikace Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, Z, PŘ, D

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí informacím	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka –	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně ➤ rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace; slovní a větný přízvuk ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – společnost a její problémy; volba povolání; kultura; moderní technologie; média; cestování; město; nákupy ▪ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy; minulé časy – opakování; předpřítomné časy – opakování; budoucí časy – opakování; podmínkové věty 1. typ – opakování; WOULD; podmínkové věty 2. typ; zvrtná zájmena; gerundium; typy otázek; frázová slovesa; trpný rod – rozšíření; nepřímá řeč; předložky	a svět OSV – komunikace MKV – multikulturalita Mezipředmětové vztahy Čj, Z, D, Vo, Inf
MLUVENÍ		
Žák ➤ se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích ➤ mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ➤ vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace; slovní a větný přízvuk ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace MKV – multikulturalita Mezipředmětové vztahy Čj, Z, D, Vo, Inf

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
každodenního života	a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – společnost a její problémy; volba povolání; kultura; moderní technologie; média; cestování; město; nákupy ▪ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy; minulé časy – opakování; předpřítomné časy – opakování; budoucí časy – opakování; podmínkové věty 1. typ – opakování; WOULD; podmínkové věty 2. typ; zvrtná zájmena; gerundium; typy otázek; frázová slovesa; trpný rod – rozšíření; nepřímá řeč; předložky	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech ➤ rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace; slovní a větný přízvuk ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – společnost a její problémy; volba povolání; kultura; moderní technologie; média; cestování; město; nákupy ▪ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace MKV – multikulturalita Mezipředmětové vztahy Čj, Z, D, Vo, Inf

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy; minulé časy – opakování; předpřítomné časy – opakování; budoucí časy – opakování; podmínkové věty 1. typ – opakování; WOULD; podmínkové věty 2. typ; zvrtná zájmena; gerundium; typy otázek; frázová slovesa; trpný rod – rozšíření; nepřímá řeč; předložky	
PSANÍ		
Žák ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ reaguje na jednoduché písemné sdělení	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečné srozumitelné výslovnosti, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka; procvičování intonace; slovní a větný přízvuk ▪ slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – společnost a její problémy; volba povolání; kultura; moderní technologie; média; cestování; město; nákupy ▪ mluvnice – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka; řadové číslovky; datum; přítomný čas prostý a průběhový – opakování; příslovce četnosti; minulý čas prostý; pravidelná a nepravidelná slovesa; stupňování přídavných jmen; going to; přídavná jména; příslovce; have to; počitatelná a nepočitatelná podstatná jména; členy; minulé časy – opakování; předpřítomné časy – opakování; budoucí časy – opakování; podmínkové věty 1. typ – opakování; WOULD; podmínkové věty 2. typ; zvrtná zájmena;	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět OSV – komunikace MKV – multikulturalita Mezipředmětové vztahy Čj, Z, D, Vo, Inf

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	gerundium; typy otázek; frázová slovesa; trpný rod – rozšíření; nepřímá řeč; předložky	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Německý jazyk

Zkratka: *Nj*

Charakteristika vzdělávacího oboru

Německý jazyk jako druhý cizí jazyk

Německý jazyk je významný cizí jazyk vzhledem k poloze naší země.

Německý jazyk jako druhý cizí jazyk je dotován dvěma hodinami týdně v 7., 8. a 9. ročníku.

Cizí jazyky obecně pomáhají snižovat jazykové bariéry, umožňují poznávat kulturní odlišnosti jiných národů, přispívají k porozumění mezi nimi, poskytují jazykový základ a předpoklady pro komunikaci v rámci Evropy i světa, zároveň přispívají k větším možnostem dalšího vzdělávání i budoucího pracovního uplatnění.

Cílem vzdělávacího oboru je především vzbudit u žáků zájem o studium dalšího cizího jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák se učí respektovat názory ostatních, učí se zodpovědně rozhodovat podle dané situace, seznamuje se se životem svých vrstevníků v jiné zemi aj.
- **kompetence sociální a personální** – žáci spolupracují formou párové a skupinové práce, podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, učí se sebekontrolu aj.
- **kompetence komunikativní** – žák komunikuje na odpovídající úrovni, umí naslouchat promluvám druhých a vhodně na ně reagovat, rozvíjí poslech, čtení s porozuměním, mluvení i psaní prostřednictvím aktivit v učebnici i pracovním sešitě
- **kompetence k učení** – žák vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, poznává smysl a cíl učení
- **kompetence pracovní** – žák se učí efektivně organizovat svou práci, chápe význam cizího jazyka pro svůj další rozvoj
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí pochopit problém, vyhledat vhodné informace, podílí se na řešení vzniklého problému
- **kompetence digitální** – žák je veden k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci i učení, žák získává, vyhledává a kriticky posuzuje data, digitální obsah a informace, vytváří a upravuje digitální obsah, volí vhodné způsoby a digitální prostředky vzhledem ke konkrétní situaci a účelu, jedná eticky při spolupráci, komunikaci a sdílení informací

Formy a metody práce

- samostatná práce
- skupinová práce
- frontální výuka
- práce s učebnicí, pracovním sešitem, pracovními listy, atlasem a mapou
- práce s encyklopediemi, naučnými publikacemi, prospekty
- projekty (jednotlivců i skupin)
- doplňovací a další cvičení
- poslechová cvičení
- práce s cizojazyčným textem (krásná literatura, literatura faktu aj.)
- ústní procvičování gramatických jevů, procvičování slovní zásoby

- reálie německy mluvících zemí
- referáty
- vyhledávání, práce s internetem
- a další

Evaluace

- práce jednotlivců i skupin
- zapojení do projektové činnosti
- aktivita v hodinách, při práci s textem aj.
- kontrolní a opakovací testy, doplňovací cvičení
- referáty
- samostatná práce – iniciativa při výuce, přípravě projektů aj.
- aktivita při vyhledávání informací
- schopnost věcně správné komunikace
- odpovídající slovní zásoba a její vhodné používání v praxi
- a další

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, fonetické znaky (pasivně) ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, škola, kalendářní rok (dny v týdnu), zvířata, reálie příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, komunikace, mezilidské vztahy, sebepoznání a sebepojetí MKV – multikulturalita, lidské vztahy, kulturní difference MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímá autora mediálních sdělení VDO – občanská společnost a škola EGS – jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Z, M, Vv, Vo
MLUVENÍ		
Žák ➤ zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky,	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny a volného času ➤ odpovídá na jednoduché otázky se jeho samotného, rodiny a volného času	fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, škola, kalendářní rok (dny v týdnu), zvířata, reálie příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	poznávání lidí, sebepoznání a sebepojetí MKV – lidské vztahy, multikulturalita, kulturní difference MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, stavba a tvorba mediálních sdělení vnímá autora mediálních sdělení EGS – jsme Evropané objevujeme Evropu a svět EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Z, Vo, M, Vv
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, škola, kalendářní rok (dny v týdnu), zvířata, reálie příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Průřezová témata EGS – jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, komunikace hodnoty, postoje, praktická etika MKV – kulturní difference lidské vztahy, multikulturalita MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímá autora mediálních sdělení VDO – občanská společnost a škola EGS – jsme Evropané objevujeme Evropu a svět EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Vo, Z, M, Vv
PSANÍ		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny a volného času ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, škola, kalendářní rok (dny v týdnu), zvířata, realie příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Průřezová témata MKV – kulturní difference lidské vztahy, etnický původ MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímá autora mediálních sdělení OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace, mezilidské vztahy, poznávání lidí EGS – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka a prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Vo

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 ➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, základní výslovnostní návyky ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, obec, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení)	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, komunikace, řešení problémů, rozhodovací dovednosti EV – základní podmínky života MKV – kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		Čj, Aj, Z, Vo, M, Vz, PČ
MLUVENÍ		
Žák ➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky se jeho samotného, rodiny, volného času, školy a dalších osvojených témat	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – základní výslovnostní návyky, fonetické znaky (pasivně) ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, obec, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení)	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, komunikace, řešení problémů EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení interpretace vztahů mediálních sdělení a reality, tvorba mediálních sdělení MKV – multikulturalita, kulturní difference VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Z, Inf, Vo, Vz, PČ, M
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, obec, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení)	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, komunikace, řešení problémů EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahů mediálních sdělení a reality, tvorba

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		mediálních sdělení MKV – multikulturalita kulturní difference VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Z, Vo, Pč, M
PSANÍ		
Žák ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři ➤ napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy volného času a dalších osvojovaných témat ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – domov, rodina, volný čas, obec, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Průřezová témata EGS – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, komunikace, řešení problémů EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahů mediálních sdělení a reality, tvorba mediálních sdělení MKV – multikulturalita, kulturní difference VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Vo, D, Z, Pč, Z, Vz, Pč, M

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky	Průřezová témata MKV – lidské vztahy, kulturní difference EGS – jsme Evropané, Evropa nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
a reaguje na ně ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ➤ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ▪ tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (dny v týdnu, roční období, měsíce, svátky, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení)	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti, multikulturalita EV – vztah člověka a životního prostředí; lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – komunikace, kreativita, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občanská společnost a škola; občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Vo, Vz, Hv, M, Z, Vv, PŘ
MLUVENÍ		
Žák ➤ se zapojí do jednoduchých rozhovorů ➤ sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ➤ odpovídá na jednoduché otázky se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných.	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů ▪ tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (dny v týdnu, roční období, měsíce, svátky, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení)	Průřezová témata MKV – lidské vztahy, kulturní difference EGS – jsme Evropané, Evropa nás zajímá, objevujeme Evropu a svět MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti, multikulturalita EV – vztah člověk a životního prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – komunikace, kreativita, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občanská

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		společnost a škola, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Vo, Vz, Hv, M, Z, Vv, Př
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák ➤ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ➤ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ➤ rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce slovníkem ▪ tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (dny v týdnu, roční období, měsíce, svátky, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení)	Průřezová témata MKV – lidské vztahy – kulturní difference EGS – jsme Evropané – Evropa nás zajímá – objevujeme Evropu a svět MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti, multikulturalita EV – vztah člověka a životního prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – komunikace, kreativita, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občanská, společnost a škola, občanská společnost a stát Mezi předmětové vztahy Čj, Aj, Vo, Vz, Hv, M, Z, Vv, Př
PSANÍ		
Žák ➤ vyplní základní údaje o sobě ve formuláři napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny a volného času ➤ stručně reaguje na jednoduché písemné	Základní učivo ▪ zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov ▪ slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů,	Průřezová témata MKV – kulturní difference, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarita, lidské vztahy EGS – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
sdělení	práce se slovníkem ▪ tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (dny v týdnu, roční období, měsíce, svátky, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí ▪ mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti OSV – rozvoj schopnosti, poznávání, komunikace, kreativita, poznávání lidí VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, Aj, Z, D, Vo, Vv, M, PŘ

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Matematika

Zkratka: M

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Matematika* navazuje na 2. stupni svým obsahem na vzdělávací obor *Matematika* na 1. stupni. Je vyučován v rozsahu nejvýše 5 hodin týdně v každém ročníku. Vyučování probíhá v kmenových třídách. Předmět je zaměřen převážně na rozvoj dovedností žáků, ale i na získávání nových znalostí a vědomostí. Metody a formy práce jsou hlavně zaměřeny na řešení problémů, samostatnou práci žáků, sebekontrolu a uplatňování získaných poznatků v praxi. V některých oblastech se učivo prolíná s učivem v předmětech *Fyzika*, *Chemie* a *Zeměpis*.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák rozvíjí schopnosti abstraktního a logického myšlení prostřednictvím problémových úloh a logických úloh, vytváří si zásoby matematických „nástrojů“ - početních operací, algoritmů, metod řešení, které využívá při řešení úkolů z praxe
- **kompetence k řešení problémů** – žák řeší dostatek příkladů, které vycházejí z reálného života a vedou ho k samostatnému uvažování a řešení problémů, objevuje a nalézá různé varianty řešení úloh, umí známé a osvědčené postupy řešení problémů a úloh, odhaduje výsledek řešení, volí správný postup řešení a vyhodnocení výsledků, snaží se vyslovovat hypotézy na základě znalostí a zkušeností, snaží se umět hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí jiných příkladů
- **kompetence komunikativní** – žák vyjadřuje své myšlenky, postupy a názory v logickém sledu, využívá informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními při řešení úloh, přesně a stručně se vyjadřuje s užitím matematického jazyka včetně matematické symboliky, snaží se porozumět a orientovat v různých grafech, tabulkách, diagramech a podobně
- **kompetence pracovní** – žák se učí zvládat základní pracovní činnosti jako je práce s papírem, modelování a výroba různých matematických těles, pracovat se základními nástroji jako je pravítko, trojúhelník, kružítko a úhloměr
- **kompetence sociální a personální** – žák pracuje v týmu, je si vědom zodpovědnosti za výsledek skupinové práce, hodnotí její výsledky, diskutuje o výsledcích skupinové práce, chápe potřebu efektivně spolupracovat ve skupině při řešení daného úkolu, respektuje různé názory ostatních ve skupině nebo ve třídě
- **kompetence digitální** – žák je veden k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, učí se chápat význam digitálních technologií, kriticky hodnotí jejich přínos a rizika, učí se získávat informace, vyhledávat, posuzovat a třídit je, učí se předcházet situacím ohrožujícím jeho bezpečnost při práci s technologiemi

Formy a metody práce

- samostatná práce
- frontální výuka v hodinách, skupinová práce, práce ve dvojicích
- didaktické matematické hry, hádanky
- ústní opakování učiva, diskuse
- obhajoba svých postojů při řešení problémových úloh
- práce s kalkulačkou
- práce s počítačem

- práce s učebnicí, s odbornou literaturou, s MFCH tabulkami
- práce s pracovními listy a sešity
- modelové situace a jejich řešení
- práce s informacemi
- využití nástěnných obrazů a vícerozměrných pomůcek
- zapojování do vyhlašovaných soutěží
- práce žáků u tabule
- práce s rýsovacími potřebami (trojúhelník, kružítko, úhloměr, pravítko)
- a jiné

Evaluace

- samostatná práce
- práce s pracovními listy
- testy k probíranému učivu
- opakovací testy
- kontrolní písemné práce (čtvrtletně)
- matematické diktáty
- zapojení do vyhlašovaných soutěží
- a další

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
DESETINNÁ ČÍSLA		
Žák ➤ užívá kvantitativní vyjádření vztahu celek – část desetinným číslem ➤ provádí početní operace v oboru deset. čísel ➤ užívá početních algoritmů ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností ➤ řeší jednoduché i složitější slovní úlohy ➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy	Základní učivo ▪ desetinná čísla (3 desetinná místa a více) ▪ porovnávání desetinných čísel ▪ zaokrouhlování desetinných čísel ▪ sčítání a odčítání desetinných čísel ▪ násobení a dělení desetinných čísel 10, 100, 1 000... ▪ písemné násobení desetinných čísel ▪ dělení desetinných čísel přirozeným číslem ▪ dělení desetinných čísel desetinným číslem ▪ převádění jednotek délky, obsahu, hmotnosti ▪ řešení slovních úloh z praxe	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy F, Z, Ch
DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL		
Žák ➤ určuje násobky a dělitele daných čísel ➤ používá znaky dělitelnosti ➤ rozpozná čísla soudělná a nesoudělná ➤ najde nejmenší společný násobek 2–3 čísel	Základní učivo ▪ násobek, dělitel ▪ znaky dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10 ▪ prvočísla, čísla složená ▪ rozklad čísel na prvočinitele ▪ společný násobek, společný dělitel ▪ nejmenší spol. násobek	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy PČ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ najde největšího společného dělitele 2–3 čísel ➤ modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel ➤ využívá dělitelnosti přirozených čísel k řešení slovních úloh z praxe	▪ největší spol. dělitel ▪ čísla soudělná a nesoudělná	
ÚHEL A JEHO VELIKOST		
Žák ➤ určí konvexní (ostrý, tupý, pravý), přímý a nekonvexní úhel ➤ umí sestrojit úhly pomocí úhloměru ➤ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem ➤ umí určit dvojice vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých úhlů ➤ dbá na přesnost rýsování	Základní učivo ▪ úhel, osa úhlu ▪ velikost úhlu – stupeň, minuta ▪ užití úhloměru, druhy úhlů ▪ vedlejší a vrcholové úhly ▪ souhlasné a střídavé úhly ▪ grafické sčítání a odčítání úhlů ▪ sčítání a odčítání velikosti úhlů ▪ násobení a dělení velikosti úhlů ▪ konstrukce úhlů 60°, 45°, 30° pomocí kružítka	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F
OSOVÁ SOUMĚRNOST		
Žák ➤ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti ➤ určí osově souměrný útvar	Základní učivo ▪ shodnost rovinných obrazců ▪ osová souměrnost ▪ osa souměrnosti ▪ konstrukce obrazu v osově souměrnosti ▪ osově souměrné obrazce ▪ osa úsečky, osa úhlu	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, Pč, PŘ
TROJÚHELNÍK		
Žák ➤ třídí a popisuje trojúhelníky ➤ určí velikost vnitřních úhlů ➤ sestrojí výšky, těžnice, střední příčky ➤ určí střed a poloměr kružnice opsané a vepsané	Základní učivo ▪ vlastnosti trojúhelníků ▪ vnější a vnitřní úhly trojúhelníku ▪ trojúhelníková nerovnost ▪ rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník ▪ výšky trojúhelníku ▪ těžnice trojúhelníku, těžiště ▪ osy stran, osy vnitřních úhlů trojúhelníku ▪ kružnice opsaná a kružnice vepsaná trojúhelníku ▪ střední příčky trojúhelníku	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, F

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ pravidelné mnohoúhelníky	
OBJEM A POVRCH KRYCHLE A KVÁDRU		
Žák ➤ načrtne a sestrojí síť krychle a kvádrů ➤ načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádrů v rovině ➤ odhaduje a vypočítává objem a povrch krychle a kvádrů ➤ převádí jednotky objemu ➤ řeší slovní úlohy z praxe ➤ načrtne a zobrazí kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání	Základní učivo ▪ povrch a objem krychle a kvádrů ▪ jednotky objemu (všechny) ▪ převádění jednotek objemu ▪ řešení slovních úloh z praxe ▪ stěnová a tělesová úhlopříčka ▪ zobrazení ve volném rovnoběžném promítání	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy F, Vv

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ZLOMKY		
Žák ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem) ➤ zobrazuje daný zlomek na číselné ose ➤ porovnává zlomky ➤ převede zlomek na desetinné číslo a naopak ➤ upravuje smíšené číslo na zlomek ➤ provádí početní operace se zlomky	Základní učivo ▪ čtení a zápis zlomku ▪ grafické zobrazení zlomku ▪ rozšiřování a krácení zlomků, základní tvar, společný jmenovatel ▪ porovnávání zlomků ▪ vztah mezi zlomkem a desetinným číslem ▪ smíšené číslo ▪ převrácený zlomek ▪ početní operace se zlomky ▪ složený zlomek	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Pč, F, Ch
CELÁ ČÍSLA		
Žák ➤ zobrazuje celá čísla na číselné ose ➤ určuje absolutní hodnotu celého čísla ➤ chápe pojem opačné číslo ➤ porovnává celá čísla ➤ provádí početní operace v oboru celých čísel	Základní učivo ▪ čísla kladná a záporná ▪ zobrazení na číselné ose ▪ absolutní hodnota celého čísla ▪ čísla navzájem opačná ▪ porovnávání celých čísel ▪ početní operace s celými čísly	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel		
RACIONÁLNÍ ČÍSLA		
Žák ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomkem, přirozeným číslem, desetinným číslem) ➤ zobrazuje racionální čísla na číselné ose ➤ porovnává racionální čísla ➤ provádí početní operace v oboru racionálních čísel ➤ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel	Základní učivo ▪ záporná desetinná čísla a záporné zlomky ▪ uspořádání racionálních čísel ▪ porovnávání racionálních čísel ▪ početní operace s racionálními čísly	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F
POMĚR, PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST		
Žák ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část poměrem ➤ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem ➤ dělí celek na části v daném poměru ➤ změní dané číslo v daném poměru ➤ pracuje s měřítky map a plánů ➤ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti ➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ➤ využívá trojčlenku při řešení slovních úloh ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Základní učivo ▪ poměr; převrácený poměr ▪ dělení a změna v daném poměru ▪ postupný poměr ▪ měřítko plánu a mapy ▪ přímá úměrnost ▪ nepřímá úměrnost ▪ pravoúhlá soustava souřadnic v rovině; osy souřadnic ▪ graf přímé úměrnosti ▪ graf nepřímé úměrnosti ▪ trojčlenka	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS – objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy Z, Ch

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PROCENTA, ÚROK		
Žák ➤ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část procentem ➤ řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) ➤ chápe pojem 1 %, chápe pojem 1 ‰ ➤ užívá základní pojmy ➤ řeší slovní úlohy ➤ řeší úlohy na jednoduché úrokování	Základní učivo ▪ procento, základ, procentová část, procent ▪ promile ▪ úrok, jednoduché úrokování	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Ch, F, Pč
SHODNOST		
Žák ➤ poznává shodné útvary ➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků ➤ umí sestavit trojúhelník z daných prvků ➤ dbá na kvalitu a přesnost rýsování	Základní učivo ▪ shodnost geometrických útvarů ▪ shodnost trojúhelníků ▪ věty o shodnosti trojúhelníků ▪ konstrukce trojúhelníků podle vět o shodnosti trojúhelníků	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv
STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST		
Žák ➤ načrtne a sestaví obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti ➤ určí středově souměrný útvar	Základní učivo ▪ středová souměrnost ▪ konstrukce obrazu útvaru ve souměrnosti ▪ útvar středově souměrný	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, Pč, Př
ČTYŘÚHELNÍKY		
Žák ➤ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ➤ načrtne a sestaví rovinné útvary ➤ odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Základní učivo ▪ čtverec, kosočtverec, obdélník, kosodélník ▪ rovnoběžník a jeho vlastnosti ▪ konstrukce rovnoběžníku ▪ obvod a obsah rovnoběžníku ▪ obsah trojúhelníku ▪ lichoběžník a jeho vlastnosti	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ využívá vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh ➤ analyzuje a řeší geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu ➤ zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	▪ konstrukce lichoběžníku ▪ obvod a obsah lichoběžníku	Mezipředmětové vztahy Vv
HRANOLY		
Žák ➤ rozezná a pojmenuje hranol ➤ načrtne a sestrojí síť hranolu ➤ načrtne a sestrojí obraz hranolu v rovině ➤ odhaduje a vypočítává objem a povrch hranolu	Základní učivo ▪ hranoly s různým typem základny ▪ síť hranolu ▪ objem a povrch hranolu ▪ řešení slovních úloh	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Vv

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA		
Žák ➤ určuje druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek a kalkulačky ➤ užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech ➤ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Základní učivo ▪ pojem druhá mocnina a odmocnina; ▪ čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin ▪ určování druhé mocniny a odmocniny pomocí tabulek a kalkulátoru	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F
PYTHAGOROVA VĚTA		
Žák ➤ rozlišuje odvěsny a přeponu	Základní učivo ▪ Pythagorova věta ▪ výpočet délek stran v pravoúhlém	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku ➤ umí využít poznatky ve slovních úlohách	trojúhelníku ▪ užití Pythagorovy věty	a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy D
MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM		
Žák ➤ zapisuje číslo ve tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 \leq a < 10$, kde n je celé číslo ➤ provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem	Základní učivo ▪ čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem ▪ rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě ▪ zápis čísla pomocí mocnin deseti ▪ početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem ▪ mocnina součinu, zlomku, mocniny	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F
VÝRAZY		
Žák ➤ rozumí pojmu výraz ➤ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných ➤ určí hodnotu výrazu ➤ umí dosadit do výrazu za proměnnou ➤ sčítá, odčítá a násobí mnohočleny ➤ provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Základní učivo ▪ číselný výraz a jeho hodnota ▪ proměnná ▪ výrazy s proměnnými ▪ početní operace s mnohočleny ▪ úpravy výrazů ▪ rozklad výrazů na součin	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy F
LINEÁRNÍ ROVNICE		
Žák ➤ užívá a zapisuje vztah rovnosti ➤ řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav ➤ provádí zkoušku řešení ➤ matematizuje jednoduché reálné situace ➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic ➤ řeší slovní úlohy pomocí lineárních rovnic ➤ užívá logickou úvahu	Základní učivo ▪ lineární rovnice s jednou neznámou ▪ kořen (řešení) lineární rovnice ▪ ekvivalentní úpravy lineárních rovnic ▪ zkouška správnosti řešení ▪ slovní úlohy řešené rovnicemi ▪ jednoduché úlohy o pohybu a práci ▪ vyjádření neznámé ze vzorce	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F, Ch

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
a kombinační úsudek		
ZÁVISLOSTI A DATA, ZÁKLADY STATISTIKY		
Žák ➤ rozumí základním statistickým pojmům ➤ čte a sestavuje jednoduché tabulky, schémata, grafy a diagramy ➤ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává jednoduchá statistická data ➤ porovnává soubory dat	Základní učivo ▪ základní statistické pojmy ▪ příklady závislosti z praktického života a jejich vlastnosti ▪ znak, četnost znaku ▪ aritmetický průměr ▪ diagramy, grafy, nákresy, schémata a tabulky	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy Vo
KRUH, KRUŽNICE		
Žák ➤ určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice ➤ určuje vzájemnou polohu dvou kružnic ➤ využívá znalosti Thaletovy věty v konstrukčních úlohách ➤ načrtne a sestrojí tečnu ke kružnici ➤ vypočítává obvod a obsah kruhu, délku kružnice	Základní učivo ▪ vzájemná poloha přímky a kružnice (tečna, sečna, vnější přímka), tětiva ▪ vzájemná poloha dvou kružnic ▪ Thaletova věta, Thaletova kružnice ▪ konstrukce tečny ▪ délka kružnice, obvod a obsah kruhu	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, D
VÁLEC		
Žák ➤ sestrojí síť válce ➤ odhaduje a vypočítá povrch a objem válce ➤ řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům objemu a povrchu válce	Základní učivo ▪ válec ▪ síť válce ▪ povrch a objem válce	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Vv
KONSTRUKČNÍ ÚLOHY		
Žák ➤ umí sestrojit jednoduché	Základní učivo ▪ množiny bodů dané vlastnosti	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
konstrukce ➤ rozumí pojmu množina všech bodů dané vlastnosti ➤ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh ➤ využívá potřebnou matematickou symboliku	▪ základní konstrukční úlohy ▪ konstrukce trojúhelníku, čtyřúhelníku a lichoběžníku	poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, PČ

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LOMENÉ VÝRAZY, LINEÁRNÍ ROVNICE S NEZNÁMOU VE JMENOVATELI		
Žák ➤ určuje podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl ➤ provádí početní operace s lomenými výrazy ➤ upravuje složené lomené výrazy ➤ řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli ➤ určuje podmínky řešitelnosti ➤ řeší slovní úlohy vedoucí k lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli	Základní učivo ▪ zavedení pojmu lomených výrazů, definiční obor výrazu ▪ krácení a rozšiřování lomených výrazů ▪ početní operace s lomenými výrazy ▪ složené lomené výrazy a jejich úpravy ▪ lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli ▪ slovní úlohy (o společné práci)	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F, Ch
SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ROVNIC SE DVĚMA NEZNÁMÝMI		
Žák ➤ řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými různými metodami ➤ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ➤ řeší slovní úlohy pomocí soustav rovnic	Základní učivo ▪ soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými ▪ dosazovací, sčítací metoda ▪ slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Ch
FUNKCE		
Žák ➤ chápe pojem funkce ➤ rozlišuje funkce	Základní učivo ▪ pojem funkce ▪ vlastnosti, grafy funkcí	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem ➤ řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic	▪ lineární funkce ▪ grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic ▪ kvadratická funkce ▪ nepřímá úměrnost	a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy F
PODOBNOST, GONIOMETRICKÉ FUNKCE		
Žák ➤ rozlišuje shodné a podobné útvary ➤ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků ➤ umí vyjádřit goniometrické funkce poměrem stran v pravoúhlém trojúhelníku ➤ řeší úlohy s využitím goniometrických funkcí	Základní učivo ▪ podobnost geometrických útvarů ▪ podobnost trojúhelníků ▪ věty o podobnosti trojúhelníků ▪ redukční úhel ▪ funkce sinus, kosinus a tangens ▪ řešení pravoúhlého trojúhelníku ▪ užití goniometrických funkcí	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vv, Z
TĚLESA		
Žák ➤ určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti ➤ načrtne a sestrojí síť základních těles ➤ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině ➤ odhaduje a vypočítává povrch a objem těles	Základní učivo ▪ jehlan, kužel, koule ▪ síť těles ▪ povrchy a objemy těles	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Vv, PČ, F
FINANČNÍ MATEMATIKA		
Žák ➤ řeší úlohy z praxe na jednoduché a složené úrokování ➤ užívá % při řešení úloh z finanční praxe	Základní učivo ▪ opakování základních pojmů ▪ jednoduché a složené úrokování ▪ užití algebry ve finanční praxi (%)	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		Vo

Do učiva *Matematiky* jsou ve všech ročnících systematicky zařazována témata z oblasti problematiky *finanční gramotnosti*.

Téma *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* se prolíná řadou učiv po celou dobu výuky předmětu *Matematika* na 2. stupni.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Žák ➤ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací ➤ řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí ➤ analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Základní učivo ▪ slovní úlohy ▪ číselné a logické řady ▪ číselné a obrázkové analogie ▪ logické a netradiční geometrické úlohy	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy F, Ch, Čj, Z, Vv, PČ

Vzdělávací oblast: Informatika

Vzdělávací obor: Informatika

Zkratka: *Inf*

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací oblast *Informatika* se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů a hledání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá k porozumění zákonitostem digitálního světa i k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Vzdělávací obor *Informatika* je vyučován jako samostatný obor v 6. – 9. postupném ročníku v rozsahu jedné hodiny týdně. Výuka *Informatiky* je realizována v odborné učebně, každý žák má k dispozici multimediální počítač. V řadě činností však preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, u žáků podporuje rozvoj abstraktního a logického myšlení, rozvíjí schopnost celoživotního učení a reakce na nová studijní témata a události
- **kompetence k řešení problémů** – učitel zadává takové úlohy z praktického života, které vedou k nalézání více variant řešení s výběrem nejvhodnější, žáci jsou vedeni k rozboru problému a plánu jeho řešení
- **kompetence komunikativní** – práce ve dvojicích je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhého, na diskusi, učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě a také k využívání informační a komunikační technologie v maximální míře
- **kompetence sociální a personální** – práce na týmových projektech vede žáky ke spolupráci při řešení problémů, učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti, vede žáky k ochotě pomoci
- **kompetence občanské** – učitel seznamuje žáky s problematikou duševního vlastnictví, etikou chování na internetu, zacházením s dostupnými informačními zdroji, žáky vede k šetrnému zacházení s hardwarem, které spojuje s environmentální problematikou

- **kompetence pracovní** – učitel vede žáky k dodržování a upevňování základních bezpečnostních norem, vyžaduje od žáků odpovědný přístup k plnění úkolů, samostatnost
- **kompetence digitální** – žáci využívají digitální zařízení, aplikace a služby při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, učí se získat, vyhledat a kriticky posoudit data, informace a digitální obsah, využívají digitální technologie pro zefektivnění pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce, učitel seznamuje žáky s novými technologiemi, kriticky společně hodnotí jejich přínos a reflektují rizika jejich využívání

Formy a metody práce

- frontální výuka
- problémová výuka
- diskuse
- samostatná práce
- práce ve dvojicích či skupinách
- projekty různého rozsahu
- práce s digitálními technologiemi
- práce s pracovními listy, výukovými texty
- praktické činnosti
- objevování
- experiment
- použití videa
- a další

Evaluace

- ústní a písemné ověřování vědomostí
- práce v elektronické podobě
- samostatná práce
- projektové práce
- hodnocení správných uživatelských dovedností a návyků
- využívání digitálních technologií
- aktivita při vyučování
- a další

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		
Žák ➤ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ➤ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Základní učivo - data, informace ▪ získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači ▪ proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat - kódování a přenos dat ▪ různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti ▪ standardizované kódy ▪ bit ▪ bajt, násobné jednotky	Průřezová témata MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních, chápání podstaty mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy M, Čj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ jednoduché šifry a jejich limity	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
Žák ➤ vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů ➤ sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	Základní učivo informační systémy ▪ informační systém ve škole ▪ uživatelé, činnosti, práva, struktura dat ▪ ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti hromadné zpracování dat ▪ velké soubory dat ▪ řazení, filtrování, vizualizace dat	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Sv, Čj
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
Žák ➤ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ➤ vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ➤ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ➤ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Základní učivo hardware a software ▪ pojmy hardware a software ▪ datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, správa souborů, instalace aplikací počítačové sítě ▪ typy, služby a význam počítačových sítí ▪ struktura a principy internetu ▪ web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač řešení technických problémů ▪ postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení bezpečnost ▪ útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy ▪ zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Čj, Sv

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ vymezit problém a určí, jaké informace bude potřebovat jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafu, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ➤ zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	Základní učivo modelování ▪ schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf ▪ základní grafové úlohy	Průřezová témata MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních, chápání podstaty mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy M, Čj, Z
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
Žák ➤ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ➤ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby	Základní učivo algoritmizace ▪ dekompozice úlohy, problému ▪ tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování ▪ nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk kontrola ▪ ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním)	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy M, Sv

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
Žák ➤ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví	Základní učivo algoritmizace ▪ tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu programování	Průřezová témata MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních prvků ve

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ➤ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	▪ blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné ▪ kontrola ▪ nalezení chyby (například krokováním) ▪ úprava algoritmu a programu	sdělení od informativních, chápání podstaty mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy M, Sv, Čj
INFORMAČNÍ SYSTÉMY		
Žák ➤ nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat ➤ vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat	Základní učivo informační systémy ▪ ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti ▪ návrh a tvorba evidence dat ▪ formulace požadavků ▪ struktura tabulky, typy dat ▪ práce se záznamy, pravidla a omezení ▪ kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel ▪ úprava požadavků, tabulky či pravidel hromadné zpracování dat ▪ funkce a vzorce, práce s řetězcí ▪ odhad závislostí	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy M, Sv, Čj

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ		
Žák ➤ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ➤ navrhne různé algoritmy pro řešení problému	Základní učivo tvorba digitálního obsahu ▪ tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti) ▪ potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu ▪ autorství a licence programu	Průřezová témata MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních, chápání podstaty

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ➤ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	▪ etika programátora	mediálního sdělení OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí Mezipředmětové vztahy Čj, Sv, Vo
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE		
Žák ➤ popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ➤ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ➤ vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky ➤ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ➤ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Základní učivo hardware a software ▪ součástí počítače a principy jejich společného fungování ▪ operační systémy – funkce, typy, typické využití ▪ komprese a formáty souborů ▪ fungování nových technologií kolem žáka počítačové sítě ▪ fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa ▪ princip cloudových aplikací ▪ metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva bezpečnost ▪ bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace digitální identita ▪ digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru ▪ sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebepojetí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Sv, PČ

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Dějepis

Zkratka: D

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Dějepis* je vyučován v 6. – 9. ročníku. Ve 3. období je dotován celkem 7 hodinami týdně (viz tabulace učebního plánu kapitola 4.2).

Vzdělávání směřuje k rozvíjení vlastního historického vědomí, pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů, získávání orientace v historickém čase a vnímání obrazu hlavních vývojových linií. Rozvíjí také chápání kulturní rozmanitosti světa a utváření pozitivního hodnotového systému.

Dějepis je úzce spjat s dalšími vzdělávacími oblastmi a vzdělávacími obory, jsou to zejména *Český jazyk, Výchova k občanství, Hudební výchova, Výtvarná výchova* aj.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence občanské** – žák se učí respektovat názory ostatních, zodpovědně hodnotit historické události na základě získaných poznatků a fakt, seznamuje se se životem v minulosti v České republice i v jiných zemích
- **kompetence komunikativní** – žák komunikuje na odpovídající úrovni znalostí, umí naslouchat promluvám druhých a vhodně na ně reagovat, prostřednictvím aktivit v učebnici i v pracovním sešitě si prohlubuje znalosti
- **kompetence k učení** – žák vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, poznává smysl učení
- **kompetence pracovní** – žák se učí efektivně organizovat svou práci, uvědomuje si podíl práce na rozvoji člověka, poznává technické objevy v běhu století
- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí pochopit problém, vyhledat vhodné informace, učí se hodnotit vzniklý problém a jeho řešení z historického pohledu
- **kompetence digitální** – žák je veden žáky k bezpečnému a tvořivému využití digitálních technologií při práci a učení, získává, vyhledává a kriticky posuzuje data, digitální obsah a informace, vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Metody a formy práce

- samostatná práce
- skupinová práce, projektové vyučování
- frontální výuka, výklad, vysvětlení
- beseda, přednáška, exkurze, návštěva muzea, archivu, výstavy dle aktuálních možností školy
- pracovní listy
- práce s digitálními technologiemi
- tvorba prezentací, zpracování referátů
- diskuse k problematice
- práce s naučnou literaturou, encyklopediemi, atlasem
- testy, ověřování znalostí
- práce s informacemi, sběr, třídění a využití
- didaktické hry, soutěže, doplňovačky, kvízy
- zapojení do soutěží a olympiád

Evaluace

- skupinová práce
- práce jednotlivců
- práce s pracovními listy, odbornou literaturou a encyklopediemi
- hry, soutěže, kvízy, hádanky
- zapojení se do projektového vyučování
- testy k probíranému učivu
- referáty, prezentace k danému tématu
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zapojení se do vyhlašovaných soutěží
- a další

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK V DĚJINÁCH		
Žák ➤ uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou zdroje shromažďovány ➤ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu ➤ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	Základní učivo ▪ úkol historické vědy, práce historika – proč a jak poznáváme minulost ▪ hmotné a písemné prameny – archivy, muzea, galerie, knihovny ▪ vnímání historického času a prostoru, hlavní období historie	Průřezová témata MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MKV – etnický původ, kulturní difference OSV – rozvoj schopnosti pozorování EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, M, Inf
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI		
Žák ➤ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ➤ objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Základní učivo ▪ vznik světa a člověka v mýtech a náboženstvích ▪ vědecký výklad vzniku světa a člověka ▪ významná archeologická naleziště v našich zemích a v Evropě ▪ člověk a lidská společnost v pravěku	Průřezová témata VEG – objevujeme Evropu a svět OSV – poznávání lidí, rozvoj schopnosti pozorování MKV – lidské vztahy, etnický původ Mezipředmětové vztahy Z, Vo, Čj, Vv
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY		
Žák ➤ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých	Základní učivo ▪ nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz ▪ kultura států starověkého východu –	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti pozorování MKV – lidské vztahy,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
starověkých zemědělských civilizací ➤ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	písmo, základy věd, způsob života, náboženství, umění staroorientální státy	etnický původ EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života Mezipředmětové vztahy Vo, Z, Vv, Hv, Čj
STAROVĚKÉ ŘECKO A ŘÍM		
Žák ➤ demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství ➤ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Základní učivo Starověké Řecko - nejstarší období řeckých dějin, báje a pověsti – Ilias a Odyssea; náboženství, způsob života, hospodářství - kolonizace - státní zřízení a způsob života v městských státech - řecko-perské války - boj o nadvládu v Řecku - řecká kultura - říše Alexandra Makedonského - helénistická kultura - přínos řecké a helénistické kultury pro rozvoj evropské civilizace Starověký Řím - přírodní poměry a osídlení Apeninského poloostrova, etruská kultura - nejstarší období římských dějin v bájích, pověstech a ve světle vědeckých poznatků - boj o ovládnutí Apeninského poloostrova a Středomoří - Řím v období republiky - vznik a podstata křesťanství - krize římské říše – její rozdělení, pád západořímské říše - římská kultura - střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	Průřezová témata MKV – lidské vztahy, etnický původ VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, občan, občanská společnost a stát EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, Tv, Z, Vv, Hv, F, M

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států ➤ objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech ➤ vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí ➤ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ➤ ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské, gotické kultury	Základní učivo ▪ nový etnický obraz Evropy ▪ utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu, jejich vývoj ▪ islám, islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) ▪ Velká Morava a český stát, jejich vývoj a postavení v Evropě ▪ křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy ▪ struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev ▪ husitství ▪ kultura středověké Evropy (románské a gotické umění a vzdělanost)	Průřezová témata VEG – objevujeme Evropu a svět, Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV – lidské vztahy, kulturní difference, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity OSV – rozvoj schopnosti poznávání, mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace, kreativita EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy Z, Vo, Čj, Vv, Hv

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
NOVOVĚK		
Žák ➤ vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve ➤ popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky ➤ objasní postavení českého	Základní učivo ▪ zámořské objevy, počátky dobývání světa ▪ renesance, humanismus, reformace a jejich šíření Evropou ▪ český stát a velmoci v 15. – 18. století ▪ barokní kultura a osvětenství ▪ Velká francouzská revoluce	Průřezová témata EV – vztah člověka k prostředí, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO – formy participace občanů v politickém životě, občan, občanská společnost

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie ➤ objasňuje vliv osvícenství na hospodářský, společenský a kulturní rozvoj našich zemí a ostatních států Evropy ➤ objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky ➤ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek ➤ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti ➤ objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě ➤ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů ➤ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	a napoleonské období, vliv na Evropu a svět, vznik USA ▪ industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka ▪ národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa ▪ revoluce v 19. století ▪ politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva ▪ kulturní rozrůzněnost doby ▪ konflikty mezi velmocemi a kolonialismus	a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VEG – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, kulturní difference, etnický původ, multikulturalita OSV – mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace, kreativita MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy Z, PŘ, ČJ, AJ, NJ, VO, VV, HV

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
MODERNÍ DĚJINY		

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ➤ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů ➤ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ➤ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv ➤ zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí ➤ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků ➤ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ➤ posoudí postavení rozvojových zemí ➤ prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Základní učivo ▪ první světová válka, její politické, sociální a kulturní důsledky ▪ nové politické uspořádání Evropy, úloha USA ve světě, vznik ČSR, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy ▪ mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20., 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro ČSR a svět ▪ druhá světová válka, holokaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, důsledky války ▪ studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků ▪ politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření ▪ vnitřní situace v zemích východního bloku (srovnání se západními zeměmi) ▪ vývoj Československa od roku 1945 – 1989, vznik České republiky ▪ rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět ▪ problémy současnosti ▪ věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	Průřezová témata VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VEG – jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá MKV – lidské vztahy, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV – rozvoj schopnosti poznávání, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy Z, Čj, Aj, Nj, Vo, Vv, Hv, F, Ch, PŘ

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací obor: Výchova k občanství

Zkratka: Vo

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Výchova k občanství* je dotován v 6., 8. a 9. ročníku jednou hodinou týdně.

Výchova k občanství se zaměřuje na postupné formování občanského profilu žáka, utváření vztahů žáka ke skutečnosti, formování jeho vnitřních postojů k důležitým oblastem lidského života a formování vědomí odpovědnosti za vlastní život. Vede k sebepoznávání a orientaci ve významných událostech společenského života.

Vzdělávací obor je úzce spjat s dalšími obory 2. stupně.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák vyhledává a třídí informace, operuje s užívanými termíny, vybírá vhodné způsoby učení, vyvozuje závěry
- **kompetence k řešení problémů** – žák tvořivě přistupuje k řešení problémů, vyhledává vhodné informace, pracuje s nimi, ověřuje si správnost řešení, učí se kritickému myšlení
- **kompetence komunikativní** – žák formuluje myšlenky, názory, umí naslouchat a vhodně reagovat, využívá informační a komunikační prostředky
- **kompetence sociální a personální** – žák spolupracuje v týmu, je ochoten k vzájemné pomoci, učí se diskusi ve skupině, dovede ohodnotit práci svou i práci ostatních
- **kompetence občanské** – žák se učí znát legislativu, obecně platné morální zásady a dodržuje je, respektuje názory ostatních
- **kompetence pracovní** – žák vytváří vhodné pracovní podmínky, učí se efektivitě práce, připravuje se k volbě povolání, projevuje zájem o své budoucí povolání
- **kompetence digitální** – žák je veden k bezpečnému a tvořivému využití digitálních technologií při práci a učení, žák získává, vyhledává a kriticky posuzuje data, digitální obsah a informace, vytváří a upravuje digitální obsah, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Formy a metody práce

- samostatná a skupinová práce, frontální výuka
- práce s učebnicí, pracovními listy
- dlouhodobá práce na projektech
- praktické činnosti k získání dovedností
- praktické činnosti v oblasti ochrany člověka za mimořádných situací
- modelové situace a jejich řešení
- využití projekční techniky
- besedy a přednášky, vycházky a exkurze – výuka mimo objekt školy
- diskuse volná a řízená, prezentace a obhajoba zjištěných skutečností a vlastních názorů
- práce s informacemi, tvorba referátů
- soutěže, kvízy, hry
- a další

Evaluace

- zapojení se do projektového vyučování

- testy k probíranému učivu
- referáty
- ústní zkoušení
- zapojení se do vyhlašovaných soutěží
- a další

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Žák ➤ objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání ➤ rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Základní učivo ▪ naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život ▪ naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku ▪ naše vlast – pojmy vlast a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	Průřezová témata OSV – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj VDO – občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Mezipředmětové vztahy Čj, D, Vv
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Žák ➤ přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod ➤ objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	Základní učivo ▪ lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Vz, D

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	---

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Žák ➤ uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích ➤ objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám ➤ rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Základní učivo ▪ vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti ▪ zásady lidského soužití – morálka mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	Průřezová témata OSV – hodnoty, postoje, praktická etika, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení VDO – občan, občanská společnost a stát EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy D, Vz
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
Žák ➤ objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek ➤ kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Základní učivo ▪ podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál ▪ vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí ▪ osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	Průřezová témata OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, poznávání lidí MKV – lidské vztahy, kulturní difference, etnický původ Mezipředmětové vztahy Př, Vz, Vv
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
Žák	Základní učivo	Průřezová témata

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady ➤ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti ➤ na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení ➤ vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít ➤ uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu ➤ rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	▪ majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví ▪ peníze – formy placení ▪ hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní ▪ banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy Čj, Pč, M
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Žák ➤ rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky	Základní učivo ▪ právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	Průřezová témata VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR, jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu ➤ uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci ➤ dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování ➤ rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	▪ právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů ▪ protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy Čj, PČ, D

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Žák ➤ kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Základní učivo ▪ kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura; prostředky komunikace ▪ lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	Průřezová témata VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MKV – lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita OSV – mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy D, Z

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
Žák ➤ na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Základní učivo ▪ princip tržního hospodářství – nabídka, poptávka trhu; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	Průřezová témata OSV – sebezpoznání a sebezpojetí, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS – jsme Evropané MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy M, Z
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Žák ➤ objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů ➤ vyloží smysl voleb do zastupitelstva v demokratických státech a uvede příklady, jako mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů ➤ rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	Základní učivo ▪ státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly ▪ principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev ▪ právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů	Průřezová témata VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy Čj, PČ, D
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
Žák ➤ popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady	Základní učivo ▪ evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR ▪ globalizace – projevy, významné	Průřezová témata EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování ➤ uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky ➤ objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	globální problémy	k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu EGS – objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané MKV – kulturní difference, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity Mezipředmětové vztahy Čj, Z, PŘ, Vv

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Fyzika

Zkratka: F

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Fyzika* je vyučován jako samostatný obor v 6. – 9. postupném ročníku, v 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně a v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Vzdělávání v oboru *Fyzika* směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí. Vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy. Vede k vytváření a ověřování hypotéz. Učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborné terminologie, k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací, k nalézání souvislostí mezi získanými daty
- **kompetence k řešení problémů** – učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
- **kompetence komunikativní** – práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi, učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- **kompetence sociální a personální** – využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů, učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti, vede žáky k ochotě pomoci
- **kompetence občanské** – učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů, podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)
- **kompetence pracovní** – žáci uplatňují teoretické znalosti při provádění pokusů a laboratorních prací, rozvíjí se jejich manuální zručnost, musí si umět práci zorganizovat a dodržovat předepsané postupy, učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- **kompetence digitální** – žáci využívají digitální zařízení, aplikace a služby při učení, samostatně rozhodují, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít, využívají digitální technologie, aby si usnadnili práci, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce

Řád učebny fyziky – chemie je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce, práce ve dvojicích (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- demonstrační pokusy
- žákovské pokusy
- laboratorní úlohy
- vyhledávání zajímavostí, zpracování referátů
- krátkodobé projekty
- řešení problémových úloh s pomocí výukových programů na PC
- tvorba prezentací
- práce s digitálními technologiemi
- exkurze dle aktuálních možností školy
- a další

Evaluace

- ústní zkoušení a mluvený projev
- praktické řešení úloh
- vědomostní a dovednostní testy k probranému učivu
- zpracování referátů, prezentací a prací k danému tématu
- zapojení se do soutěží
- a další

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
LÁTKY A TĚLESA		
Žák ➤ rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles ➤ popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší ➤ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Základní učivo ▪ látka a těleso ▪ částicové složení látky ▪ vlastnosti pevných, kapalných a plyných látek ▪ souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difuze	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Ch
GRAVITAČNÍ SÍLA A POLE		
Žák ➤ dovede vysvětlit pojem pole, gravitační síla ➤ vysvětlí na příkladech, jak se projevuje gravitační	Základní učivo ▪ gravitační síla ▪ gravitační pole ▪ přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
pole a na čem závisí gravitační síla		Mezipředmětové vztahy Z
ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK		
Žák ➤ správně používá pojem atom, molekula, iont ➤ podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o iont kladný nebo záporný ➤ dovede si ověřit, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole	Základní učivo ▪ ionty ▪ zelectrování těles ▪ elektrické pole ▪ elektrická síla	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace, kooperace Mezipředmětové vztahy Ch
MAGNETICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK		
Žák ➤ dovede popsat magnet a jeho účinky na feromagnetické látky ➤ upevní si poznatky o magnetech, jejich vzájemném působení a užití	Základní učivo ▪ magnety ▪ magnetické pole ▪ magnetická síla ▪ magnetické pole Země	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace, kooperace Mezipředmětové vztahy Z
MĚŘENÍ FYZIKÁLNÍCH VELIČIN		
Žák ➤ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa ➤ využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů ➤ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	Základní učivo ▪ porovnávání a měření ▪ délka ▪ objem ▪ hmotnost ▪ čas ▪ teplota a její změna ▪ hustota látky	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy M, Ch, Z

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POHYB TĚLES		
Žák ➤ rozhodne, kdy je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu ➤ rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu ➤ využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Základní učivo ▪ pohyb a klid tělesa ▪ pohyby těles – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý ▪ rychlost, dráha a čas rovnoměrného pohybu	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M
SÍLY		
Žák ➤ užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa $F_g = m \cdot g$ při řešení jednoduchých úloh ➤ určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici ➤ vysvětlí vliv polohy těžiště na stabilitu tělesa ➤ objasní podstatu působení tlakové síly na těleso ➤ používá s porozuměním vztah pro tlak $p = \frac{F}{S}$ ➤ navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení tlaku a třecí síly	Základní učivo ▪ druhy sil působící na těleso ▪ gravitační síla a hmotnost tělesa, přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa ▪ skládání sil, výslednice sil ▪ výslednice dvou sil stejných a opačných směrů ▪ těžiště tělesa ▪ tlaková síla, tlak ▪ vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí ▪ třecí síla ▪ smykové tření ▪ ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy M, PČ
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN – KAPALIN		
Žák ➤ s využitím Pascalova zákona dovede vysvětlit funkci hydraulických zařízení ➤ využívá poznatky	Základní učivo ▪ tlak v kapalinách ▪ Pascalův zákon ▪ hydraulická zařízení ▪ hydrostatický tlak ▪ souvislost mezi hydrostatickým	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - Archimédův zákon - vztlková síla - potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN – PLYNŮ		
Žák - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - rozliší pojmy přetlak a podtlak	Základní učivo - atmosférický tlak - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře - vztlková síla - tlak plynu v uzavřené nádobě	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Z, PŘ
SVĚTELNÉ DĚJE		
Žák - využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh - objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami - objasní rozklad bílého světla hranolem	Základní učivo - zdroje světla - stín - zatmění Slunce a Měsíce - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - odraz světla - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) - lom světla - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) - rozklad bílého světla hranolem	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M, Z, PŘ, Vv

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	---

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ENERGIE		
Žák ➤ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ➤ rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a umí uvést praktické příklady	Základní učivo ▪ práce a výkon ▪ pohybová a polohová energie ▪ vnitřní energie ▪ teplo, tepelná výměna ▪ přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny ▪ spalovací motory	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy M, Ch
ELEKTRICKÉ DĚJE		
Žák ➤ sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu ➤ změří elektrický proud a napětí ➤ rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností ➤ využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Základní učivo ▪ elektrický náboj, elektrické pole ▪ vodič a izolant ▪ elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač ▪ elektrický proud ▪ elektrické napětí ▪ tepelné účinky elektrického proudu ▪ elektrický odpor ▪ zapojení rezistorů ▪ elektrická práce, elektrická energie a výkon	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy M, Ch, Pč
ZVUKOVÉ DĚJE		
Žák ➤ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příležitost daného prostředí pro šíření zvuku ➤ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Základní učivo ▪ vlastnosti zvuku ▪ látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku ▪ rychlost šíření zvuku v různých prostředích ▪ odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
		Mezipředmětové vztahy M, Hv, PŘ

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE		
Žák ➤ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní ➤ rozliší stejnosměrný proud od střídavého ➤ rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	Základní učivo ▪ magnetické pole a elektrické pole ▪ stejnosměrný a střídavý elektrický proud ▪ stejnosměrný elektromotor ▪ transformátor ▪ výroba a přenos elektrické energie ▪ vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech ▪ vedení elektrického proudu v polovodičích ▪ bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy M, Ch, PČ
JADERNÁ ENERGIE		
Žák ➤ seznámí se s využitím radioaktivního záření ➤ popíše činnost jaderné elektrárny ➤ seznámí se se způsoby ochrany před nebezpečným zářením ➤ zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Základní učivo ▪ atomové jádro ▪ radioaktivita ▪ jaderná energie ▪ štěpná reakce ▪ jaderný reaktor ▪ jaderná elektrárna ▪ ochrana lidí před radioaktivním zářením ▪ obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS – jsme Evropané EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Ch
VESMÍR		
Žák ➤ objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem	Základní učivo ▪ sluneční soustava – její hlavní složky ▪ měsíční fáze	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, komunikace, kooperace, řešení problémů

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
planet ➤ popíše hlavní složky sluneční soustavy		a rozhodovací dovednosti EV – základní podmínky života EGS – Evropa a svět nás zajímá MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy Z, D

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Chemie

Zkratka: Ch

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Chemie* je součástí vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*. Vzdělávání žáků se zaměřuje na zkoumání a pozorování složení okolního světa a přeměny látek. *Chemie* poskytuje žákům prostředky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí. Získané kompetence slouží k hlubšímu porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. *Chemie* navazuje na ostatní obory vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*, zejména na *Fyziku*. Využívá i matematickou gramotnost žáků. Výuka chemie je zařazena do 8. a 9. ročníku, kdy žáci již mají rozvinuté abstraktní myšlení a mohou pochopit a dostatečně si osvojit důležité pojmy z oboru. Formou různých praktických činností a projektů se žáci zapojují do konkrétních aktivit, které brání lhostejnému chování k životnímu prostředí. V rámci učiva *Chemie* se rozebírá problematika dopadů lidské činnosti na životní prostředí, využívání obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, na tuto problematiku se zaměříme z pohledu našeho regionu, celé republiky i globálně. Získané poznatky žáky vedou k šetrnému chování ke svému zdraví a zdraví ostatních, získávají správné návyky při manipulaci s chemickým materiálem.

Téma bezpečnost práce při nakládání s chemickými látkami není obsahem konkrétního celku. Prolíná se řadou dalších učiv po celé dva roky výuky *Chemie*.

- pravidla práce v chemické laboratoři – úvodní hodiny chemie, poučení před hodinou laboratorních prací
- zásady první pomoci při otravě oxidem uhelnatým – Oxidy
- zásady práce s plynými palivy – Uhlovodíky
- zásady práce s rozpouštědly – Deriváty uhlovodíků
- práce s hořlavinami, zásady první pomoci při popálení – Hoření, hašení
- zásady první pomoci při poleptání kyselinou nebo hydroxidem – Roztoky
- zásady ředění kyselin – Roztoky
- zásady chování při havárii s únikem nebezpečných látek – Halogeny, Otravné látky
- účinky metanolu a etanolu na lidský organismus – Deriváty uhlovodíků

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – učivo *Chemie* je zvládnutelné pouze pokud žák odpovědně přistupuje ke vzdělávání a plní si své školní povinnosti, během dvou let je třeba obsáhnout množství nových pojmů, žák si musí uvědomit a vybrat, co je podstatné, vyhledává a třídí informace, používá již známé k poznání nového, pozoruje, porovnává, hodnotí, objevuje mezipředmětové vztahy
- **kompetence k řešení problémů** – žák je veden k tomu, aby rozpoznal, rozebral a vyřešil zadaný úkol, prostor k rozvoji kompetence se nabízí téměř ve všech učivech v obou ročnících, přitom často musí být využity znalosti a dovednosti z jiných předmětů nebo oblastí (např. Matematika)
- **kompetence komunikativní** – při vzdělávání v *Chemii* jsou pro úspěch nezbytné čtení a psaní s porozuměním, schopnost formulovat otázky, diskutovat, pracovat s různými dostupnými informacemi a jejich zdroji, třídít a vyhodnocovat informace
- **kompetence sociální a personální** – žák je nucen správně se vyjadřovat, formulovat jasná sdělení s využitím nových i již známých pojmů, při mnohých činnostech je nezbytná sebekontrola, dodržování daných pravidel, při skupinové práci se učí pomáhat nebo naopak požádat o pomoc

- **kompetence občanské** – žák si vytváří občanské postoje zejména k problematice ochrany životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje, učí se chránit svůj život a život a zdraví jiných, respektovat zákonné normy, uznat právo druhých na vlastní názor
- **kompetence pracovní** – žák uplatňuje teoretické znalosti při provádění pokusů a laboratorních prací, rozvíjí se jeho manuální zručnost, učí se dodržovat pravidla bezpečnosti práce, musí si umět práci zorganizovat a dodržovat předepsané postupy, dbát pokynů vyučujícího, v hodinách Chemie se seznamuje s důležitými výrobními postupy
- **kompetence digitální** – žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít, žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Formy a metody práce

- samostatná práce, skupinová práce, frontální výuka
- demonstrační pokusy, žákovské pokusy
- laboratorní práce
- pozorování
- práce s učebnicí, pracovními sešity, pracovními listy
- krátkodobé i dlouhodobé projekty jednotlivců i skupin
- praktické ukázky, modelové situace
- besedy
- exkurze
- referáty, aktuality
- multimediální výuka: video, využití PC, výukových programů, tvorba prezentací
- modelování
- a další

Evaluace

- hodnocení práce jednotlivců i skupin
- hodnocení práce v pracovním listě, v pracovním sešitě
- ústní ověřování vědomostí
- opakovací a kontrolní testy
- hodnocení referátů, zpracovaných projektů
- hodnocení řešení modelových situací
- zapojení do soutěží, aktivita nad rámec běžné výuky
- sebehodnocení
- a další

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
Žák ➤ určí společné a rozdílné vlastnosti látek ➤ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich	Základní učivo ▪ vlastnosti látek – rozpustnost, hustota, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek ▪ zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném	Průřezová témata OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	životě ▪ nebezpečné látky a přípravky – H – věty a P – věty, piktogramy a jejich význam	Mezipředmětové vztahy F, Vv, PČ, Vz
SMĚSI		
Žák ➤ rozlišuje směsi a chemické látky ➤ vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení ➤ navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi ➤ rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	Základní učivo ▪ směsi – různorodé, stejnorodé, roztoky, hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok ▪ oddělování složek směsí – usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace ▪ voda – destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody ▪ vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	Průřezová témata OSV – řešení problémů, rozhodování, hodnoty, postoje, praktická etika EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy M, F, PŘ, PČ, Vz, Z
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
Žák ➤ používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech ➤ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Základní učivo ▪ částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony ▪ prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo ▪ chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických látek	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání EGS – Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy F, D, PŘ, Z
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
Žák ➤ porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Základní učivo ▪ oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů ▪ kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	Průřezová témata EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	▪ soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	Mezipředmětové vztahy M, PŘ, Z, PČ

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
Žák ➤ pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Základní učivo ▪ zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě ▪ nebezpečné látky a přípravky – H – věty a P – věty, piktogramy a jejich význam	Průřezová témata OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy F, Vv, PČ, Vz
CHEMICKÉ REAKCE		
Žák ➤ rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání ➤ aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Základní učivo ▪ chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost ▪ faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy M, F, PČ
ORGANICKÉ SLOUČENINY		
Žák ➤ rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ➤ zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů	Základní učivo ▪ uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků ▪ paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva ▪ deriváty uhlovodíků – příklady	Průřezová témata OSV – řešení problémů, rozhodování, hodnoty, postoje, praktická etika EV – ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
průmyslového zpracování ropy ➤ rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití ➤ uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin ▪ přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy M, F, Př, PČ, Vv, Vz, Z
CHEMIE A SPOLEČNOST		
Žák ➤ zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi ➤ aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe ➤ orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Základní učivo ▪ chemický průmysl v ČR– výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze ▪ průmyslová hnojiva ▪ tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika ▪ plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace ▪ detergenty, pesticidy a insekticidy ▪ hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti ▪ léčiva a návykové látky	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání EGS – Evropa a svět nás zajímá Mezipředmětové vztahy F, Z, Př, Inf, PČ, Vz

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Přírodopis

Zkratka: PŘ

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Přírodopis* poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě. Ve vzdělávacím oboru – předmětu *Přírodopis* dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně neoddělitelně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast *Člověk a příroda* také podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení a rozvoj logického uvažování. Navazuje na vzdělávací oblast *Člověk a jeho svět*, která na elementární úrovni v oborech *Prvouka* a *Přírodověda* přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání. Do předmětu *Přírodopis* jsou zahrnuty základní znalosti a dovednosti ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*, které jsou prohlubovány na 2. stupni.

Na 2. stupni jsou *Přírodopisu* v 6. – 8. ročníku určeny 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodina týdně. *Přírodopis* se zaměřuje na rozvoj poznatků a dovedností již získaných, nabytí nových dovedností, které tvoří základní poznatky.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu, vyhledává, třídí informace, efektivně je využívá v procesu učení a v praktickém životě, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry, poznává smysl a cíl učení, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich aj.
- **kompetence k řešení problémů** – žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení problému, vyhledá informace vhodné k řešení problému, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá logické, matematické a empirické postupy, ověřuje prakticky správnost řešení problému, sleduje vlastní pokrok, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je uhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí aj.
- **kompetence komunikativní** – žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně, naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných prostředků, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji, využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem aj.
- **kompetence sociální a personální** – žák účinně spolupracuje ve skupině, podíl se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá, chápe potřebu efektivně spolupracovat

s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska, vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj aj.

- **kompetence občanská** – žák respektuje přesvědčení druhých lidí, chápe základní principy, na nichž spočívají zákony společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a přírodní, kulturní i historické dědictví, chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti aj.
- **kompetence pracovní** – žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na nové pracovní podmínky, k výsledkům pracovní činnosti přistupuje i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot, využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření aj.
- **kompetence digitální** – žák vytváří digitální obsah (textový dokument, prezentaci) využívá digitálních technologií k vyhledávání informací o rostlinách a živočiších

Metody a formy práce

- pozorování rostlin a živočichů, badatelská činnost
- pěstování rostlin
- práce s textem: učebnice, pracovní listy, atlasy rostlin, encyklopedie, časopisy
- vyhledávání informací na internetu
- samostatná práce
- řešení problémových úkolů
- besedy
- diskuse
- skupinová práce
- projekty
- přírodopisné exkurze
- laboratorní práce

Evaluace

- slovní hodnocení a klasifikace ústního projevu žáka
- slovní hodnocení a klasifikace písemného projevu žáka práce, laboratorní práce, referáty
- slovní hodnocení a klasifikace práce žáka na projektech
- sebehodnocení žáka
- zapojení do soutěží, aktivita nad rámec běžné výuky

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
Žák ➤ rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném	Základní učivo ▪ vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin,	Průřezová témata EGS – Evropa a svět nás zajímá MV – Kritické čtení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
přehledu vývoje organismů ➤ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování ➤ uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	reakce na podněty; názory na vznik života ▪ viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	a vnímání mediálních sdělení EV – Ekosystémy, Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy D, F, Z, Vv, PČ, Vz
BIOLOGIE HUB		
Žák ➤ rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Základní učivo ▪ houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy ▪ houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami ▪ lišejníky – výskyt a význam	Průřezová témata EV – Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F, Z, Vz, Vv, PČ
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
Žák ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ➤ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady	Základní učivo ▪ stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování ▪ vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) ▪ rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, živočišná společenstva ▪ projevy chování živočichů	Průřezová témata EV – Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F, Z, Vz, Vv, PČ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
bezpečného chování ve styku se živočichy		
ZÁKLADY EKOLOGIE		
Žák ➤ uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ➤ vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců z různých ekosystémů a zhodnotí jejich význam	Základní učivo ▪ organismy a prostředí (vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému)	Průřezová témata EV – Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F, Z, D, Vo, Vv, PČ

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
Žák ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ➤ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve	Základní učivo ▪ stavba těla a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování ▪ vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) ▪ rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva ▪ projevy chování živočichů	Průřezová témata EV – Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopnosti poznávání MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, M, F, Z, D

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
styku se živočichy		
BIOLOGIE ROSTLIN		
Žák ➤ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům ➤ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin ➤ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Základní učivo ▪ anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) ▪ fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování ▪ systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců ▪ význam rostlin a jejich ochrana	Průřezová témata EV – Základní podmínky života OSV – Rozvoj schopnosti poznávání MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Vo, F, Z, Ch, Vv, Vz, PČ

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
Žák ➤ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ➤ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ➤ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ➤ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady	Základní učivo ▪ stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování ▪ vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (savci) ▪ rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva ▪ projevy chování živočichů	Průřezová témata EV – Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí OSV – Rozvoj schopnosti poznávání MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, M, F, Z, D

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
bezpečného chování ve styku se živočichy		
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
Žák ➤ určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy ➤ orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka ➤ objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří ➤ rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Základní učivo ▪ fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka ▪ anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost ▪ nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie	Průřezová témata MKV – Lidské vztahy, Etnický původ OSV – Sebepoznání a sebezpojetí, Psychohygienu, Hodnoty, postoje, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Kooperace a kompetice Mezipředmětové vztahy D, Vo, F, Z, Ch, Vv, Vz, Pč, Tv
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
Žák ➤ vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti ➤ uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	Základní učivo ▪ dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	Průřezová témata MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy F, Vv

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
Žák ➤ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek ➤ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody ➤ uvede význam vlivu	Základní učivo ▪ Země – vznik a stavba Země ▪ nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků ▪ vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky ▪ půdy – složení, vlastnosti a význam ▪ vývoj zemské kůry a organismů	Průřezová témata EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	na Zemi – geologickém změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí ▪ podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka ▪ mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Čj, Z, Ch, D
ZÁKLADY EKOLOGIE		
Žák ➤ uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Základní učivo ▪ ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	Průřezová témata EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Ev, Z

Téma *Praktické poznávání přírody* se prolíná řadou učiv po celou dobu výuky vzdělávacího oboru *Přírodopis* na 2. stupni.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
Žák ➤ aplikuje praktické metody poznávání přírody	Základní učivo ▪ praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy F, Ch, Čj, Z, Vv, PČ

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Zeměpis

Zkratka: Z

Charakteristika vzdělávacího oboru

Obsahové, organizační a časové vymezení

Vzdělávací obor *Zeměpis* je vyučován jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku. V 6., 7. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Zeměpis se vyučuje zpravidla v kmenových třídách, někdy v učebně F – Ch.

Vzdělávání v *Zeměpisu* směřuje k

- získávání a rozvíjení orientace v zeměpisném prostředí, osvojování hlavních zeměpisných objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji zeměpisných informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu žáků o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování zeměpisných poznatků v praktickém životě

Vzdělávací obor *Zeměpis* úzce souvisí s ostatními obory vzdělávací oblasti *Člověk a příroda*.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívá v procesu učení, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly a uvádí je do souvislostí
- **kompetence k řešení problémů** – žák vyhledává informace vhodné k řešení problémů, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem, samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit
- **kompetence komunikativní** – žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- **kompetence sociální a personální** – žáci účinně spolupracují ve skupině, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů, přispívají k diskusi v malé skupině i debatě celé třídy, vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém
- **kompetence pracovní** – využívá znalosti a zkušenosti získané ve vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* v zájmu vlastního rozvoje
- **kompetence občanské** – chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- **kompetence digitální** – žák je veden k bezpečnému a tvořivému využití digitálních technologií při práci a učení; žák získává, vyhledává a kriticky posuzuje data, digitální obsah a informace

Formy a metody práce

- práce s učebnicí a pracovními listy
- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, atlasů, encyklopedií, odborné literatury, časopisů, internetu)
- samostatná práce
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty
- práce s odbornou literaturou, časopisy, atlasy
- práce s vlastním portfoliem
- soutěže, kvízy, hry
- referáty
- diskuse
- práce s interaktivní tabulí a internetem a další

Evaluace

- individuální zkoušení
- písemné zkoušení formou testů
- práce se slepými mapami
- práce s didaktickou technikou
- krátkodobé i dlouhodobé projekty
- výsledky soutěží, olympiád
- orientace na mapě i v přírodě
- grafická úprava v sešitech

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
Žák ➤ používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii ➤ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Základní učivo komunikační geografický a kartografický jazyk ▪ vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy ▪ základní topografické útvary – důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a plošné kombinace – sítě, povrchy, ohniska – uzly hlavní kartografické produkty ▪ plán, mapa, jazyk mapy, symboly, smluvené značky, vysvětlivky ▪ statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní informační geografická média a zdroje dat geografická kartografie a topografie ▪ glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná	Průřezová témata MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět EV – vztah člověka k prostředí, ekosystémy (vodní zdroje, města aj.) Mezipředmětové vztahy F, D, Čj, M, Tv, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	sít, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti ▪ měřítko a obsah plánu a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám ▪ praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ		
Žák ➤ prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů ➤ rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu ➤ porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Základní učivo Země jako vesmírné těleso ▪ tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období ▪ světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas ▪ krajinná sféra ▪ přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry systém přírodní sféry na planetární úrovni ▪ geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni ▪ přírodní oblasti	Průřezová témata EV –ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Př, F, D
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ		
Žák ➤ posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	Základní učivo světové hospodářství ▪ sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně	Průřezová témata EV –ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M, D, Př
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
Žák	Základní učivo	Průřezová témata

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	krajina ▪ přírodní a společenské prostředí, typy krajín	EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět MKV – kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, podpora multikulturality, princip sociálního smíru a solidarity EV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát MV – kritické čtení, interpretace vztahu mediální sdělení a reality Mezipředmětové vztahy M, D, PŘ
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
Žák ➤ ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Základní učivo cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze ▪ orientační body, jevy, pomůcky a přístroje ▪ stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu ▪ odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu ▪ jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány ▪ schematické náčrtky, pochodové osy ▪ hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života ▪ živelní pohromy ▪ opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M, D, PŘ

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	---

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
REGIONY SVĚTA		
Žák ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ➤ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ➤ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Základní učivo světadíly a oceány, makroregiony světa ▪ určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa ▪ vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativní myšlení, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, poznávání lidí EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané MKV – kulturní difference, multikulturalita, etnický původ MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediální sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy Vo, D, Sv
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ		
Žák ➤ posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecně základní geografické znaky sídel ➤ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje ➤ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných	Základní učivo světové hospodářství ▪ sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary ▪ porovnávací kritéria – národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace ▪ hlavní a periferní hospodářské oblasti světa ▪ politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace)	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M, D, PŘ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
znaků	států ▪ geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
REGIONY SVĚTA		
Žák ➤ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států ➤ lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny ➤ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Základní učivo světadíly a oceány, makroregiony světa ▪ určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) modelové regiony světa ▪ vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	Průřezová témata EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování OSV – rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje EGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané MKV – Kulturní difference, etnický původ, multikulturalita MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálního sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Př, D, Vo, M, F
ČESKÁ REPUBLIKA		
Žák ➤ hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky	Základní učivo místní region ▪ zeměpisná poloha ▪ kritéria pro vymezení místního regionu ▪ vztahy k okolním regionům základní přírodní a socioekonomické	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, hodnoty, postoje EGS – Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
v evropském a světovém kontextu ➤ vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy ➤ hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu ➤ lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ➤ uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry) regiony České republiky ▪ územní jednotky státní správy a samosprávy ▪ krajské členění ▪ kraj místního regionu ▪ přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech Česká republika ▪ zeměpisná poloha ▪ rozloha ▪ členitost ▪ přírodní poměry a zdroje ▪ obyvatelstvo – základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry ▪ hospodářství – rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství ▪ transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady ▪ hospodářské a politické postavení ČR v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediální sdělení a reality EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života MKV – kulturní diference, multikulturalita, etnický původ Mezipředmětové vztahy Př, F, M, Čj
TERÉNNÍ A GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
Žák ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Základní učivo ochrana člověka při ohrožení zdraví a života ▪ živelní pohromy, opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M, D, Př

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
-------------------	-------	---

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
Žák ➤ organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Základní učivo geografická kartografie a topografie ▪ glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti ▪ měřítko a obsah plánu a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám ▪ praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, hodnoty, postoje EGS – Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediální sdělení a reality EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života MKV – kulturní difference, multikulturalita, etnický původ Mezipředmětové vztahy Př, F, M, Čj
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ		
Žák ➤ posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecně základní geografické znaky sídel ➤ zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje ➤ porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků ➤ posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace ➤ porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Základní učivo obyvatelstvo světa ▪ základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy ▪ aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa ▪ sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace ▪ světové hospodářství ▪ sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary ▪ porovnávací kritéria – národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace ▪ hlavní a periferní hospodářské	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, hodnoty, postoje EGS – Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediální sdělení a reality EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života VDO – občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Př, Ch, F, Vo

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
➤ lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	- oblasti světa ▪ politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států ▪ geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ		
Žák ➤ uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) ➤ porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny ➤ uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Základní učivo krajina ▪ přírodní a společenské prostředí, typy krajiny vztah přírody a společnosti ▪ udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí ▪ chráněná území přírody, globální ekologické a enviromentální problémy lidstva	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, hodnoty, postoje EGS – Jsme Evropané, objevujeme Evropu a svět MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediální sdělení a reality EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života MKV – kulturní diference, multikulturalita, etnický původ Mezipředmětové vztahy Př, F, M, Čj
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
Žák ➤ uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech ➤ aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Základní učivo cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze ▪ orientační body, jevy, pomůcky a přístroje ▪ stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu ▪ odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu ▪ jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány ▪ schematické náčrtky, pochodové osy ▪ hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života ▪ živelní pohromy ▪ opatření proti nim, chování	Průřezová témata EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí EGS – Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět OSV – rozvoj schopnosti poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy M, D, Př

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
	a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Průřezové téma: **Environmentální výchova**

Vzdělávací obor: **Environmentální výchova**

Zkratka: **Ev**

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Environmentální výchova* je dotován v 9. ročníku jednou hodinou týdně.

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Environmentální výchovu jako samostatný obor jsme zařadili do ŠVP do 9. ročníku základního vzdělávání, kdy už rozumové schopnosti a dovednosti žákům umožňují osvojit si základní pojmy problematiky ekologie. Na realizaci průřezového tématu se ovšem podílí většina vzdělávacích oblastí během celého devítiletého období. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací získaných vědomostí a dovedností umožňuje *Environmentální výchova* utváření integrovaného pohledu.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák vyhledává a třídí informace, operuje s užívanými termíny, vybírá vhodné způsoby učení, vyvozuje závěry, zvládá sebehodnocení
- **kompetence k řešení problémů** – žák tvořivě přistupuje k řešení problémů, konfliktů, vyhledává vhodné informace, pracuje s nimi, ověřuje si správnost řešení, učí se kritickému myšlení, kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- **kompetence komunikativní** – žák formuluje myšlenky, názory, umí naslouchat druhým a vhodně reagovat, využívá informační a komunikační prostředky, učí se asertivní komunikaci
- **kompetence sociální a personální** – žák spolupracuje v týmu, je ochoten k vzájemné pomoci, učí se diskusi ve skupině, dovede ohodnotit práci svou i práci ostatních, má úctu ke druhým
- **kompetence občanské** – žák chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- **kompetence pracovní** – přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- **kompetence digitální** – žák se učí používat digitální zařízení, aplikace a služby vyhledává, vytváří a upravuje digitální obsah, žák je veden k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci i učení, žák získává, vyhledává a kriticky posuzuje data, digitální obsah a informace, je veden k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací

Formy a metody práce

- samostatná a skupinová práce
- frontální výuka
- čtení a psaní vedoucí ke kritickému myšlení
- modelové situace a jejich řešení
- beseda, přednáška, uspořádání výstavy
- diskuse volná a řízená, prezentace a obhajoba zjištěných skutečností a vlastních názorů
- práce s informacemi, tvorba referátů
- soutěže, kvízy, hry a další

Evaluace

- skupinová práce
- práce jednotlivců
- testy k probíranému učivu
- referáty
- pracovní listy
- řešení modelových situací a další

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi ➤ na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému ➤ získá znalosti, dovednosti a návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí ➤ uvede žádoucí i nežádoucí modelové příklady jednání z hlediska životního prostředí a udržitelného rozvoje ➤ vnímá život jako nejvyšší hodnotu, cítí odpovědnost ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů ➤ rozvíjí si vnímavý a citlivý přístup k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví	Základní učivo ▪ ekosystémy ▪ základní podmínky života ▪ lidské aktivity a problémy životního prostředí ▪ vztah člověka k prostředí	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, psychohygienu, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, hodnoty, a postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení EGS – Objevujeme Evropu a svět Mezipředmětové vztahy Př, Ch, Z, F, M, Vz, Vv, Čj, Pč, Aj

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

Zkratka: Hv

Charakteristika vzdělávacího oboru

Je provedena v úvodu k učebním osnovám vzdělávacího oboru *Hudební výchova* na 1. stupni. Zařazení průřezových témat a mezipředmětové vztahy budou podrobněji rozpracovány v časových plánech vzdělávacího oboru *Hudební výchova*.

Formy a metody práce

- frontální výuka v hodinách, skupinová práce, práce ve dvojicích či menších skupinách
- didaktické hudební hry
- taneční hry
- zpěv jednotlivců, dua, skupinky, větší skupiny, třídní kolektiv
- poslech skladeb, písní
- práce s Orffovými nástroji, popřípadě hra na další hudební nástroje dle možností
- projektové vyučování
- návštěva kulturních představení, výchovné koncerty
- práce s audiovizuální technikou a s odbornou literaturou

Evaluace

- hádanky, doplňovačky, hry
- projektové vyučování
- testy k probíranému učivu
- doplňovací cvičení, opakovací testy
- referáty
- zapojení se do vyhlašovaných soutěží, olympiád

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku ➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Základní učivo vokální činnosti ▪ pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, vícehlasný a jednohlasý zpěv, deklamace ▪ hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu instrumentální činnosti ▪ hra na hudební nástroje – hra	Průřezová témata OSV – psychohygiena, kreativita, kooperace, rozvoj schopnosti poznání MV – vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy D, Čj, Vz, Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	a tvorba doprovodu s využitím Orffova instrumentáře, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) ▪ vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje hudebně pohybové činnosti ▪ pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky ▪ pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace ▪ pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické poslechové činnosti ▪ orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla	

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase ➤ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Základní učivo vokální činnost ▪ pěvecký a mluvní projev – hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, techniky vokálního projevu (scat., falzet aj.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách ▪ rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií instrumentální činnosti ▪ hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní) hudebně pohybové činnosti	Průřezová témata OSV – psychohygiena, kreativita, rozvoj schopnosti poznání MV – vnímání mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Př, Vz, D, Čj, Vv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	- pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace poslechové činnosti - hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi - interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla	

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata
Žák - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Základní učivo vokální činnosti - intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem - orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje – hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače hudebně pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby – vlastní pohybové ztvárnění - orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti poslechové činnosti - hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	Průřezová témata OSV – psychohygiena, kreativita, rozvoj schopnosti poznávání MV – vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Čj, Vz, Tv, D, Vv

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	---

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ➤ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období ➤ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při různých hudebních aktivitách	Základní učivo vokální činnosti ▪ rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písni pomocí grafického (notového) záznamu ▪ reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) instrumentální činnosti ▪ záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby ▪ tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy hudebně pohybové činnosti ▪ orientace v prostoru – reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách poslechové činnosti ▪ hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) ▪ interpretace znějící hudby – vytváření vlastních soudů a preferencí	Průřezová témata OSV – psychohygiena, kreativita, rozvoj schopnosti poznání MV – vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy D, Čj, Vz, Tv, Vv

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Zkratka: Vv

Charakteristika vzdělávacího oboru

Výtvarná výchova je provedena v úvodu k učebním osnovám *Výtvarné výchovy* na 1. stupni. Zařazení průřezových témat a mezipředmětové vztahy budou podrobněji rozpracovány v časových plánech vzdělávacího oboru *Výtvarná výchova*. Zejména zařazování průřezových témat se bude odvíjet od aktuálního námětu výtvarné práce (např. vyhlášené soutěžní téma, téma zvolené podle aktuálního ročního období, dějinných, politických, kulturních, přírodních událostí aj.).

Formy a metody práce

- samostatné práce, práce ve dvojicích a skupinách
- práce s různými materiály – papír, textil, dřevo, kůže, sklo, přírodniny, plasty aj.
- využití různých výtvarných technik
- návštěvy výstav
- využití moderních technických postupů – digitální fotografie, počítačové úpravy obrázků aj.
- výklad
- referáty
- diskuse, obhajoba prací
- vyhledávání informací – encyklopedie, učebnice, odborná literatura, internet, práce s informacemi, třídění
- zapojování se do soutěží, projektů aj.
- a další

Evaluace

- příprava na práci, průběh a výsledek výtvarné činnosti
- práce jednotlivců a skupinová práce
- práce s pracovními listy
- testy
- hodnocení a sebehodnocení dokončených prací
- výstavy, soutěže
- a další

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Žák ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává prvky	Základní učivo prvky vizuálně obrazného vyjádření ▪ linie, tvary, objemy, světlostní	Průřezová témata OSV – sebepoznávání, sebepojetí, kreativita

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ➤ variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků ➤ zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie ➤ rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	a barevné kvality, textury ▪ vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, v objemu, prostoru a časovém průběhu ▪ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly ▪ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě ▪ reflexe ostatních uměleckých druhů – ztvárnění hudebních motivů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření ▪ umělecká výtvarná tvorba ▪ tiskoviny, fotografie ▪ film, televize, elektronická média ▪ reklama ▪ výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	EV – vztah člověka k ŽP Mezipředmětové vztahy Hv, M, PČ, PŘ, Vz, F
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Žák ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Základní učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností ▪ manipulace s objekty ▪ uspořádání v prostoru ▪ pohyb těla ▪ akční tvar malby a kresby ▪ uspořádání celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn ▪ výběr, uplatnění a interpretace typy vizuálně obrazných vyjádření ▪ plastika, socha, objekty, hračky ▪ ilustrace textů, volná malba ▪ animovaný film	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, sebepojetí Mezipředmětové vztahy M, PČ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	▪ komiks, fotografie ▪ elektronický obraz ▪ reklama, komunikační grafika ▪ vizualizované dramatické akce ▪ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Žák ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Základní učivo osobní postoj v komunikaci ▪ jeho utváření a zdůvodňování ▪ důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvářených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření ▪ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ▪ prezentace ve veřejném prostoru ▪ mediální prezentace ▪ utváření a uplatnění komunikačního obsahu proměny komunikačního obsahu ▪ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění ▪ historické, sociální a kulturní souvislosti	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepojetí, kreativita MV – tvorba mediálního sdělení, vnímání autora mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy Čj

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Žák ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ➤ variuje různé prvky a jejich	Základní učivo prvky vizuálně obrazného vyjádření ▪ linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury ▪ vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita EV – vztah člověka a prostředí Mezipředmětové vztahy M, F, Vz, PČ, Čj, PŘ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
vztahů pro získání osobitých výsledků ➤ zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu ▪ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly ▪ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě ▪ reflexe ostatních uměleckých druhů – ztvárnění hudebních motivů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření ▪ umělecká výtvarná tvorba ▪ tiskoviny, fotografie ▪ film, televize, elektronická média ▪ reklama ▪ výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Žák ➤ rozliší působení vizuálně obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Základní učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností ▪ manipulace s objekty ▪ uspořádání v prostoru ▪ pohyb těla ▪ akční tvar malby a kresby ▪ uspořádání celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn ▪ výběr, uplatnění a interpretace typy vizuálně obrazných vyjádření ▪ plastika, socha, objekty, hračky ▪ ilustrace textů, volná malba ▪ animovaný film ▪ komiks, fotografie ▪ elektronický obraz ▪ reklama, komunikační grafika ▪ vizualizované dramatické akce ▪ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	Průřezová témata OSV – kreativita, sebepojetí MV – stavba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Pč

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Žák ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Základní učivo osobní postoj v komunikaci ■ jeho utváření a zdůvodňování ■ důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvářených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření ■ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ■ prezentace ve veřejném prostoru ■ mediální prezentace ■ utváření a uplatnění komunikačního obsahu proměny komunikačního obsahu ■ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění ■ historické, sociální a kulturní souvislosti	Průřezová témata OSV – sebepoznání a sebepojetí MV – fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení Mezipředmětové vztahy PČ, Čj

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Žák ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ➤ zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	Základní učivo prvky vizuálně obrazného vyjádření ■ linie tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury ■ vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu ■ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky)	Průřezová témata OSV – sebepoznávání, sebepojetí, kreativita rozvoj schopnosti poznávání EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Hv, M, F, Ch, PŘ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly ▪ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě ▪ reflexe ostatních uměleckých druhů – ztvárnění hudebních motivů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření ▪ umělecká výtvarná tvorba ▪ tiskoviny, fotografie ▪ film, televize, elektronická média ▪ reklama ▪ výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Žák ➤ rozliší působení vizuálně obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace ➤ osobité vyjádření zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované	Základní učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností ▪ manipulace s objekty ▪ uspořádání v prostoru ▪ pohyb těla ▪ akční tvar malby a kresby ▪ uspořádání celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn ▪ výběr, uplatnění a interpretace typy vizuálně obrazných vyjádření ▪ plastika, socha, objekty, hračky ▪ ilustrace textů, volná malba ▪ animovaný film ▪ komiks, fotografie ▪ elektronický obraz ▪ reklama, komunikační grafika ▪ vizualizované dramatické ▪ rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	Průřezová témata EGS – Evropa a svět nás zajímá OSV – kooperace a kompetice, kreativita, sebepojetí, seberealizace MV – fungování médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy Čj, D, PČ

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace		
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Žák ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření ➤ užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Základní učivo osobní postoj v komunikaci ▪ jeho utváření a zdůvodňování ▪ důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) ▪ kritéria jejich porovnávání a zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření ▪ vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora ▪ prezentace ve veřejném prostoru ▪ mediální prezentace ▪ utváření a uplatnění komunikačního obsahu proměny komunikačního obsahu ▪ záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění ▪ historické, sociální a kulturní souvislosti	Průřezová témata OSV – kreativita, sebepojetí, seberealizace MV – fungování a vliv médií ve společnosti, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení EGS – Jsme Evropané MKV – kulturní difference Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, PČ, D

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Žák ➤ vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ➤ zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly,	Základní učivo prvky vizuálně obrazného vyjádření ▪ linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury ▪ vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura) ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše,	Průřezová témata OSV – sebepoznávání, sebepojetí, kreativita, rozvoj schopnosti poznávání EV – vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
zaznamenává podněty z představ a fantazie	objemu, prostoru a časovém průběhu ▪ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání s ostatními smysly ▪ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě ▪ reflexe ostatních uměleckých druhů – ztvárnění hudebních motivů smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření ▪ umělecká výtvarná tvorba ▪ tiskoviny, fotografie ▪ film, televize, elektronická média ▪ reklama ▪ výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	Mezipředmětové vztahy PČ, M, Hv, Čj, F
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Žák ➤ rozliší působení vizuálně obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku ➤ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků ➤ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření zachycují jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném	Základní učivo prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností ▪ manipulace s objekty ▪ uspořádání v prostoru ▪ pohyb těla ▪ akční tvar malby a kresby ▪ uspořádání celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn ▪ výběr, uplatnění a interpretace typy vizuálně obrazných vyjádření ▪ plastika, socha, objekty, hračky ▪ ilustrace textů, volná malba ▪ animovaný film ▪ komiks, fotografie ▪ elektronický obraz ▪ reklama, komunikační grafika	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kooperace a kompetice, kreativita, sebepojetí, seberealizace, rozhodování a řešení problémů Mezipředmětové vztahy Čj, D, PČ, Vz

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- vizualizované dramatické akce - rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Žák ➤ ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Základní učivo osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování - důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) - kritéria jejich porovnávání a zdůvodňování komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora - prezentace ve veřejném prostoru - mediální prezentace - utváření a uplatnění komunikačního obsahu proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění - historické, sociální a kulturní souvislosti	Průřezová témata MV OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kooperace a kompetice, kreativita, sebepojetí, seberealizace, rozhodování a řešení problémů Mezipředmětové vztahy Čj, D, PČ, Vz

Vzdělávací oblast: **Člověk a zdraví**

Vzdělávací obor: **Výchova ke zdraví**

Zkratka: **Vz**

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Výchova ke zdraví* se vyučuje jako samostatný obor v 8. a 9. ročníku a je dotován jednou hodinou týdně.

Přináší základní poznatky o člověku v souvislosti s prevencí ochrany zdraví, učí žáky rozvíjet a chránit své zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, fyzické i psychické) a být za ně zodpovědný.

Svým vzdělávacím obsahem navazuje na oblast *Člověk a jeho svět*, je zapracován také do dalších oblastí výuky. Vyučuje se především v kmenových třídách, podle možností je část výuky organizována formou exkurzí, cvičení v terénu apod. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti předcházet úrazům a čelit všem druhům nebezpečí v každodenních i mimořádných situacích.

Obsah *Výchovy ke zdraví* souvisí se vzdělávacím oborem *Společenská výchova*, do něhož byla přesunuta některá témata předmětu Vz.

Obor je propojen velmi úzce s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova, předmětem se však prolínají i další průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k řešení problémů** – žák se učí orientovat v získávaných informacích, dovede využívat nabytých vědomostí, aplikuje získané vědomosti a dovednosti v praxi, řeší odpovídajícím způsobem vzniklé i problémové situace
- **kompetence komunikativní** – žák naslouchá názorům jiných lidí, dovede vyjádřit a obhajovat svůj názor, učí se vnímat postoje jiných lidí, respektuje odlišnosti mezi lidmi
- **kompetence sociální a personální** – žák se učí se jednat ohleduplně vůči svému okolí, dovede spolupracovat při řešení situací a při skupinové práci, poznává roli jedince v kolektivu, chápe rozdíly mezi lidmi
- **kompetence občanské** – žák utváří si kladný vztah k hodnotám, učí se vážit si ostatních lidí i sebe sama, chová se podle společenských norem a pravidel, podílí se na utváření bezpečné komunity ve škole, v obci
- **kompetence pracovní** – žák chápe význam práce jedince, význam práce pro kolektiv, uplatňuje v praxi získané pracovní návyky, uvědomuje si svou vlastní zodpovědnost za zdraví a bezpečnost při práci i ve volném čase
- **kompetence k učení** – žák organizuje svůj volný čas účelně, cíleně, smysluplně, naplňuje si postup běžných činností, porovnává teoretické znalosti a praxi, uplatňuje poznané v běžném životě, vyhledává, třídí a využívá informace související se zdravým životním stylem, chová se tak, aby chránil a udržoval zdraví své a nepoškodil zdraví jiných lidí
- **kompetence digitální** – žák se učí používat digitální zařízení, aplikace a služby, vyhledává, vytváří a upravuje digitální obsah, žák je veden k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci i učení, žák získává, vyhledává a kriticky posuzuje data, digitální obsah a informace, je veden k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací

Formy a metody práce

- frontální výuka
- výklad, vysvětlování
- obrazové materiály, encyklopedie, naučná literatura, výukové programy na PC
- řízený rozhovor, diskuse
- samostatná i skupinová práce
- projektová výuka – tvorba projektu a prezentace – vlastní zadání
- zapojení se do vyhlašovaných projektů, soutěží aj.
- beseda s odborníkem, návštěva výstavy, odborného pracoviště
- vyhledávání informací na internetu, v knihách
- výuka v kmenové třídě, exkurze, výuka v terénu
- referát, aktuality z oboru
- dramatizace situací
- hry, křížovky, doplňovačky
- didaktické testy, opakovací testy
- praktický výcvik
- a další

Evaluace

- ústní i písemné ověřování znalostí (zkoušení, testy, doplň. cvičení, práce na PC)
- schopnost vyhledávání a následného využití informací
- praktické prověřování dovedností
- doplňovačky, kvízy, soutěže
- výtvarná a jazyková činnost – projekty a jejich prezentace
- podíl zapojení se do diskuze
- podíl na skupinové práci
- hodnocení referátu k dané problematice
- aktivní přístup k výuce v hodině, zapojení se do soutěží či akcí nad rámec vyučování
- podíl na zajištění souvisejících aktivit (besedy, exkurze, výuky v terénu aj.)
- a další

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák ➤ respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě ➤ vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolu) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Základní učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití ▪ vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska ▪ vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek - změny v životě člověka a jejich reflexe ▪ dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny ▪ sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita;	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace, řešení problémů, rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako forma vlády a způsobů rozhodování EV – základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví ➤ posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ➤ respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví ➤ respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování ➤ uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým ➤ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc	problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity zdravý způsob života a péče o zdraví ▪ výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy ▪ tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim rizika ohrožující zdraví a jejich prevence ▪ auto – destruktivní závislost – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet, násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí, trestná činnost, doplněk ve sportu) ▪ skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci ▪ bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení ▪ dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	prostředí, vztah člověka k prostředí MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy Vo, D, Př, Tv, Vv, Čj

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	hodnota a podpora zdraví - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie osobnostní a sociální rozvoj - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
Žák - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy,	Základní učivo rizika ohrožující zdraví a jejich prevence stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	Průřezová témata OSV – komunikace, poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, psychohygiena, sebepojetí a sebepoznávání,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
spolu) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví ➤ posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ➤ usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví ➤ vyjádří vlastní názor problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ➤ dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ➤ uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce ➤ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti	- manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí hodnota a podpora zdraví - podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	seberegulace a sebeorganizace MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MKV – lidské vztahy, kulturní diference etnický původ, multikulturalita, princip sociální ho smíru a solidarita VDO – občan, občanská společnost a stát EV – vztah člověka k prostředí Mezipředmětové vztahy Vo, Čj, PŘ, Ch, M, PČ, Tv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím ➤ vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obranu proti manipulaci a agresi ➤ projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc		

Tematický celek OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ je zahrnut ve vzdělávacím oboru *Společenská výchova* pro 2. stupeň, kde je rozvržen do 6. – 9. ročníku.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací obor: Tělesná výchova

Zkratka: Tv

Charakteristika vzdělávacího oboru *Tělesná výchova*, formy a metody práce včetně evaluace jsou popsány již dříve, u učebních osnov Tv na 1. stupni.

6. – 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Žák ➤ aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem ➤ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program ➤ samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly ➤ odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší ➤ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí	Základní učivo význam pohybu pro zdraví ▪ rekreační a výkonnostní sport ▪ sport dívek a chlapců zdravotně orientovaná zdatnost ▪ rozvoj ZOZ ▪ kondiční programy, manipulace se zatížením prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí ▪ průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech ▪ v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách ▪ improvizované ošetření poranění a odsun raněného	Průřezová témata OSV – psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace Mezipředmětové vztahy Vz, PŘ, Hv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
úrazu a přizpůsobí jim svou činnost		
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Žák ➤ zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech ➤ posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Základní učivo pohybové hry ■ s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika ■ akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem ■ základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance úpoly ■ základy sebeobrany ■ základy aikido, judo, karate atletika ■ rychlý běh ■ vytrvalý běh na dráze a v terénu ■ základy překážkového běhu ■ skok do dálky nebo do výšky ■ hod míčkem, hod granátem, vrh koulí sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) ■ základy herních systémů ■ herní činnosti jednotlivce ■ herní kombinace ■ utkání podle pravidel žákovské kategorie turistika a pobyt v přírodě ■ příprava turistické akce ■ dokumentace z turistické akce ■ chůze se zátěží i v mírně náročném terénu ■ přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty ■ ochrana přírody, základy orientačního běhu, táboření ■ přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy a tepla plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud	Průřezová témata OSV – kreativita, komunikace, kooperace a kompetice EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Vz, Hv

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti) ▪ další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika) ▪ dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů ▪ rozvoj plavecké vytrvalosti lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy) ▪ běžecké lyžování, lyžařská turistika ▪ sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu ▪ bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku (popř. další zimní sporty podle podmínek školy) další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)	

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Žák	Základní učivo	Průřezová témata OSV – Komunikace, Kooperace a kompetice
➤ užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu ➤ naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ➤ dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ➤ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora ➤ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	komunikace v TV ▪ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech organizace prostoru a pohybových činností ▪ v nestandardních podmínkách ▪ sportovní výstroj a výzbroj – výběr a ošetřování historie a současnost sportu ▪ významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta pravidla osvojovaných pohybových činností ▪ pravidla her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech měření výkonů a posuzování pohybových dovedností ▪ měření, evidence, vyhodnocování	Mezipředmětové vztahy Vz, Př

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže ➤ zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vzdělávací obor: Praktické činnosti

Zkratka: PČ

Charakteristika vzdělávacího oboru

(viz také výše uvedená charakteristika PČ na 1. stupni)

Vzdělávací obor *Praktické činnosti* je dotován na 2. stupni jednou hodinou týdně v každém ročníku, vyžaduje-li to náplň práce, je možné vytvořit blok dvou vyučovacích hodin 1x za 14 dní. Výuka probíhá v kmenových třídách, v odborných učebnách (školní dílna, pozemky, cvičná školní kuchyň, výtvarná a šicí dílna, environmentální učebna aj.), ale i mimo školu (exkurze, besedy, přednášky aj.). Žáci si dále rozvíjejí kompetence získané v tomto předmětu na 1. stupni, postupně získávají soubor vědomostí, pracovních dovedností a návyků v nových tematických okruzích.

Konkrétní naplnění jednotlivých tematických okruhů je dále rozpracováno v časových plánech, aby měl vyučující možnost přizpůsobit rozsah výuky aktuálním podmínkám a zájmům žáků.

Metody a formy práce

- samostatná práce, skupinová práce, projektové vyučování
- modelové situace a jejich řešení
- besedy a přednášky
- diskuse
- práce s informacemi, internetem
- krátkodobé i dlouhodobé projekty
- vycházky, exkurze
- práce s odbornou literaturou
- referáty
- práce s nástroji, nářadím a přístroji
- a další

Evaluace

- kontrola a porovnávání výsledků práce
- prezentace výsledků jednotlivých praktických činností
- posouzení průběhu práce i jejího výsledku – jednotlivé výrobky
- práce s informacemi, jejich praktické využití
- modelové situace a jejich řešení

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
Žák ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály	Základní učivo ▪ vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
- a dodržuje technologickou kázeň ➤ organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji, nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	▪ jednoduché pracovní operace a postupy ▪ organizace práce, důležité technologické postupy	a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, M, F, PŘ, Vz
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
Žák ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ➤ prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Základní učivo základní podmínky pro pěstování ▪ půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina ▪ osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování ▪ pěstování vybraných druhů zeleniny okrasné rostliny ▪ základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin - léčivé rostliny, koření ▪ pěstování vybrané rostliny ▪ sběr léčivých rostlin chovatelství ▪ chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu ▪ kontakt se známými a neznámými zvířaty	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života Mezipředmětové vztahy PŘ, Vz, Z

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
Žák ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ➤ užívá technickou dokumentaci, připraví si	Základní učivo ▪ pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování ▪ technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody ▪ úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
vlastní jednoduchý náčrt výrobku ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji, nářadím, poskytne první pomoc při úrazu ➤ organizuje a plánuje svoji činnost		prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, M, F, Př, Vz
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
Žák ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo okrasné rostliny ▪ květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin ovocné rostliny ▪ druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění, zpracování léčivé rostliny, koření ▪ rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužívání, alergie	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života Mezipředmětové vztahy Př, Vz, Z
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ		
Žák ➤ sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model ➤ navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. ➤ provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení ➤ dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpis; poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo ▪ stavebnice (konstrukční), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž ▪ návod, předloha, náčrt, schéma, jednoduchý program	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života Mezipředmětové vztahy Čj, M, F, Př, Vz

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
Žák ➤ ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti ➤ správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu ➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Základní učivo finance, provoz a údržba domácnosti ▪ údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti ▪ elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – fungování a vliv médií ve společnosti Mezipředmětové vztahy Čj, F, PŘ, Vz, Vo
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
Žák ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	Základní učivo ▪ vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) ▪ pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování ▪ jednoduché pracovní operace a postupy	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, M, F, PŘ, Vz
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
Žák ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny	Základní učivo základní podmínky pro pěstování ▪ půda a její zpracování, výživa rostlin a ochrana rostlin a půdy zelenina ▪ osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny ovocné rostliny ▪ druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		podmínky života Mezipředmětové vztahy Př, Vz, Z
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Žák ➤ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Základní učivo kuchyně ▪ základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnosti a hygiena provozu potraviny ▪ výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku příprava pokrmů ▪ úprava pokrmů za studena, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu a stolování ▪ jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Průřezová témata EV – vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV – podpora multikulturality Mezipředmětové vztahy Př, Vz, Vo
SVĚT PRÁCE		
Žák ➤ orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ➤ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Základní učivo trh práce ▪ povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností ▪ požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní ▪ rovnost příležitostí na trhu práce volba profesní orientace ▪ základní principy, sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace podnikání ▪ druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	Průřezová témata OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát MV – kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, Vz

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
-------------------	-------	---

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
Žák ➤ provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ➤ dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc, včetně úrazu elektrickým proudem	Základní učivo finance, provoz a údržba domácnosti ▪ rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti, spotřebiče v domácnosti - elektrotechnika v domácnosti ▪ elektrická instalace, elektrické spotřebiče, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí MV – fungování a vliv médií ve společnosti VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Čj, F, PŘ, Vz
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Žák ➤ používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ➤ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ➤ dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ➤ dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Základní učivo příprava pokrmů ▪ úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - úprava stolu a stolování ▪ jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	Průřezová témata EV – vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV – podpora multikulturality Mezipředmětové vztahy PŘ, Vz
SVĚT PRÁCE		
Žák ➤ posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy ➤ využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ➤ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Základní učivo volba profesní orientace ▪ informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání ▪ náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání ▪ pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu,	Průřezová témata OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika EGS – jsme Evropané MKV – lidské vztahy MV – kritické čtení,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
	pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatel	poslouchání a pozorování mediálních sdělení Mezipředmětové vztahy Čj, Vo, Vz
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
Žák ➤ provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ➤ řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ➤ dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo ▪ vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) ▪ pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování ▪ jednoduché pracovní operace a postupy	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí Mezipředmětové vztahy Čj, M, F, Př, Vz
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ		
Žák ➤ volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ➤ pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ➤ používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ➤ dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Základní učivo základní podmínky pro pěstování ▪ půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina ▪ osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny ovocné rostliny ▪ druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování	Průřezová témata OSV – rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí, základní podmínky života Mezipředmětové vztahy Př, Vz, Z

Průřezové téma: Osobnostní a sociální výchova

Vzdělávací obor: Společenská výchova

Zkratka: Sv

Charakteristika vzdělávacího oboru

(viz také výše uvedená charakteristika Sv na 1. stupni)

Vzdělávací obor *Společenská výchova* je na 2. stupni vyučován v 6. až 9. ročníku s hodinovou dotací jedna hodina týdně. *Společenskou výchovu* v daném ročníku vede vždy třídní učitel, čas je využíván zejména k pedagogické a výchovné práci s třídním kolektivem (mimo jiné je náplní hodin *Společenské výchovy* tradiční obsah tzv třídnických hodin).

Formování kolektivu třídy je dlouhodobou, nepřetržitou záležitostí, sociální skupina (žáci) se neustále proměňuje, střídají/upevňují/oslabují se v ní role, významnou změnou je příchod nového žáka do třídy i odchod žáka z třídního kolektivu. Je třeba neustále opakovat (ale i obnovovat, upravovat, doplňovat) třídní pravidla, upevňovat dodržování zásad školního řádu, udržovat činnou (nikoli jen formální) třídní samosprávu – to vše a další pedagogické dovednosti musí zvládat třídní učitel. Proto obsah první, úvodní části učebních osnov *Společenské výchovy* platí i pro 7. – 9. ročník.

Formy a metody práce

- samostatná a skupinová práce
- frontální výuka
- psychohry
- dramatizace
- modelové situace a jejich řešení
- besedy a přednášky
- diskuse volná a řízená, prezentace a obhajoba zjištěných skutečností a vlastních názorů
- práce s informacemi, tvorba referátů
- práce s hudbou, obrazem, s příběhy

Evaluace

- testy k probíranému učivu
- referáty
- ústní zkoušení
- řešení modelových situací

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
FORMOVÁNÍ KOLEKTIVU TŘÍDY		
Žák ➤ podporuje a povzbuzuje spolužáky	Základní učivo ▪ pravidla třídy – třídní úmluva ▪ volba třídní samosprávy	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ uvědomuje si význam a potřebu pravidel ➤ vytvoří a respektuje přijatá pravidla soužití ➤ vnímá svou roli a přínos pro kolektiv ➤ pomáhá vytvářet příjemnou atmosféru ve třídě ➤ respektuje stanovená pravidla třídy	▪ hry, modelové situace ▪ vzájemné poznávání se ve skupině/třídě ▪ rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech ▪ pozitivní postoje a chyby při poznávání lidí ▪ vztah k druhým lidem	komunikace, kooperace a kompetice MKV – lidské vztahy, sebepoznání a sebepojetí, multikulturalita Mezipředmětové vztahy Tv, Vv, Vo, Čj
KURZ OSOBNOSTNÍ VÝCHOVY ▪ přivyknutí žáků změnám při přechodu na 2. stupeň (adaptace), zformování vztahu mezi žáky a třídním učitelem, vzájemné poznávání, nastavení pravidel ▪ vícedenní, musí být zařazen v prvních týdnech po zahájení 3. cyklu vzdělávání – na začátku školního roku ▪ připravuje jej třídní učitel ve spolupráci s metodikem prevence ▪ je povinný pro všechny žáky		
POZNÁNÍ A PŘIJETÍ SEBE SAMA		
Žák ➤ rozpozná své přednosti a nedostatky ➤ rozvíjí svá pozitiva a pracuje na zvládnutí svých slabostí ➤ uvědomuje si vliv rodiny na své chování a jednání ➤ obhájí volbu a přínos svých přátel a vzorů	Základní učivo ▪ klady a zápory povahy člověka ▪ vliv rodiny a přátel ▪ utváření vědomí vlastní identity	Průřezová témata OSV – sebepoznání, sebepojetí, mezilidské vztahy MKV – lidské vztahy, multikulturalita Mezipředmětové vztahy Vo, Čj, Vv
KOMUNIKACE		
Žák ➤ uvědomuje si důležitost naslouchání ➤ dodržuje pravidla dialogu ➤ dokáže rozpoznat a bránit se manipulativní komunikaci ➤ využívá vhodného způsobu dialogu při řešení problému (chápe potřebu omluvy, prosby, vysvětlení aj.)	Základní učivo ▪ verbální a neverbální komunikace ▪ vliv médií	Průřezová témata OSV – mezilidské vztahy, komunikace MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy Čj, Vv, Vo
SPOLEČENSKÉ CHOVÁNÍ		
Žák ➤ vhodně uplatní přiměřené formy pozdravu, poděkování ➤ rozliší vhodné chování v určitém prostředí (divadlo, lékař, sportovní)	Základní učivo ▪ pravidla a normy ▪ školní řád ▪ dopad vlastního jednání a chování	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, hodnoty postoje a praktická etika EGS – jsme Evropané Mezipředmětové vztahy

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
utkáni, školní akce aj.)		Vo, Tv
TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU		
Žák ➤ chápe důležitost aktivního trávení volného času ➤ prezentuje výsledky svých mimoškolních aktivit	Základní učivo ▪ zájmy a záliby ▪ volnočasové aktivity	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, psychohygiena Mezipředmětové vztahy Tv, Čj, Vv
OSOBNÍ BEZPEČÍ		
Žák ➤ rozpozná jevy ohrožující jeho bezpečí ➤ vyvaruje se situací, které ho mohou poškodit ➤ uvědomuje si svá práva ➤ respektuje práva druhých ➤ je schopen upozornit na šikanu ➤ v případě potřeby se zastane druhého ➤ odmítá návykové látky ➤ dodržuje dopravní předpisy chodce a cyklisty	Základní učivo ▪ rizika lehkomyšlného jednání ▪ nástin prevence rizikového chování	Průřezová témata OSV – hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občanská společnost a škola Mezipředmětové vztahy Vo, Tv
ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL		
Žák ➤ posoudí vhodné a nevhodné životní návyky	Základní učivo ▪ tělesné, duševní a sociální zdraví	Průřezová témata OSV – psychohygiena Mezipředmětové vztahy Tv, Vo

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
DOSPÍVÁNÍ		
Žák ➤ pochopí a přijme psychické změny v dospívání ➤ řeší modelové situace	Základní učivo ▪ citový život ▪ podstata a příčiny psychických změn	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí Mezipředmětové vztahy Vz, Tv
SEBEPŘIJETÍ		
Žák ➤ uvědomuje si rizika	Základní učivo ▪ vznik nepohody až psychických	Průřezová témata OSV – psychohygiena,

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
nesprávné životosprávy ➤ osvojí si způsoby předcházení vzniku dlouhodobého stresu ➤ je schopen vyhledat odbornou pomoc	onemocnění z nepřijetí vlastní osobnosti - vztah k sobě samému - psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu - hledání pomoci při problémech	seberegulace a sebeorganizace Mezipředmětové vztahy Vz
VZTAHY V RODINĚ		
Žák ➤ pochopí role členů rodiny ➤ pojmenuje a objasní příčiny konfliktů mezi členy rodiny ➤ hledá způsoby předcházení konfliktním situacím v rodině ➤ rozebírá konkrétní situace	Základní učivo - sociální vztahy v rodině - mezigenerační konflikt	Průřezová témata OSV – poznávání lidí a mezilidské vztahy Mezipředmětové vztahy Vo, Vz
KONFLIKT MEZI VRSTEVNÍKY		
Žák ➤ rozliší pozitivní a negativní vliv jednotlivce ➤ použije podle potřeby základní pravidla komunikace ➤ řeší modelové situace ➤ učí se zvládat regulovat své chování ➤ dovede navázat na druhé ➤ podporuje dobré vztahy ➤ aktivně naslouchá ➤ učí se zásadám asertivní komunikace ➤ respektuje stanovená pravidla třídy	Základní učivo - pravidla třídy - komunikace ve vypjatých situacích - vliv jednotlivce na kolektiv - seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení aj. - chování podporující dobré vztahy - aktivní naslouchání, dialog - efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích - dopad vlastního jednání a chování	Průřezová témata OSV – mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vo, Vz, Čj
SAMOTA × PARTA		
Žák ➤ osvojí si preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání ➤ vyhodnotí možný manipulativní vliv vrstevníků ➤ získá sociální dovednosti k předcházení stresovým situacím	Základní učivo - manipulativní vliv vrstevníků - modely chování v kontaktu s rizikovým chováním - vyrovnání se se samotou - bezpečný kontakt s vrstevníky a dospělými	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy Vo, Vz, Čj

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
ROZVOJ OSOBNOSTI		
Žák ➤ zhodnotí a přijímá stránky své osobnosti ➤ pokouší se ovlivnit své negativní tělesné a duševní stavy ➤ učí se zásadám správného rozhodování ➤ učí se způsobům řešení problémů v mezilidských vztazích	Základní učivo ▪ osobnost a skupina ▪ stránky osobnosti ▪ hledání svého místa ve společnosti ▪ dopad vlastního jednání a chování	Průřezová témata OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí Mezipředmětové vztahy Vo, Vz
SEBEREGULACE A SEBEORGANIZACE		
Žák ➤ učí se způsobům regulace svého jednání a prožívání ➤ dovede si rozplánovat svůj čas	Základní učivo ▪ cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle ▪ organizace vlastního času, plánování učení a studia ▪ zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezipředmětové vztahy Vo, Vz
KONFLIKTY A PRAKTICKÁ ETIKA		
Žák ➤ dokáže rozebrat hypotetickou ohrožující situaci a navrhnout její řešení ➤ hledá možnosti úniku na modelové situaci ➤ předjímá možné nebezpečí ➤ požádá o pomoc	Základní učivo ▪ způsoby chování v různých prostředích ▪ dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne ▪ řešení konfliktů	Průřezová témata OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy Vo, Vz, Čj
OSOBNÍ BEZPEČÍ		
Žák ➤ vyhodnotí problémovou situaci ➤ vyhledá pomoc přes internet	Základní učivo ▪ využití možnosti odborné pomoci	Průřezová témata OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, MV – lidské vztahy Mezipředmětové vztahy Vz
HODNOTY, POSTOJE, PRAKTICKÁ ETIKA		
Žák	Základní učivo	Průřezová témata

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
➤ snaží se analyzovat své i cizí postoje a jejich projevy chování ➤ vytváří si povědomí o lidských kvalitách ➤ uvědomuje si důležitost pomáhajícího a prosociálního chování ➤ respektuje stanovená pravidla třídy	▪ pravidla třídy ▪ analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí ▪ vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování aj. ▪ pomáhající a prosociální chování	OSV – sebepoznání a sebezpojetí, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika Mezipředmětové vztahy Vo, Vz

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
SEBEPOZNÁNÍ A SEBEPOJETÍ		
Žák ➤ rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí ➤ popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru ➤ uvědomuje si důležitost dobrých mezilidských vztahů	Základní učivo ▪ zdravé a vyrovnané sebezpojetí ▪ já jako zdroj informací o sobě ▪ druhí jako zdroj informací o mně ▪ jak se promítá mé já v mém chování ▪ vztah ke mně samému ▪ vztahy k druhým lidem ▪ zdravé a vyrovnané sebezpojetí ▪ utváření vědomí vlastní identity	Průřezová témata OSV – sebepoznání a sebezpojetí, mezilidské vztahy Mezipředmětové vztahy Vo
SEBEREGULACE A SEBEORGANIZACE		
Žák ➤ kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání ➤ posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	Základní učivo ▪ cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací ▪ stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení ▪ zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	Průřezová témata OSV – seberegulace a sebeorganizace, sebepoznání a sebezpojetí Mezipředmětové vztahy Vo, Čj
PSYCHOHYGIENA		
Žák ➤ usiluje v rámci svých možností a zkušeností	Základní učivo ▪ dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému	Průřezová témata OSV – psychohygiena, rozvoj schopností

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy
- o aktivní podporu zdraví ➤ využívá rozumového zpracování problému ➤ samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím ➤ uvědomuje si důležitost efektivní komunikace ➤ učí se zásadám efektivní komunikace ➤ dovede vyhledat pomoc při potížích	▪ rozumové zpracování problému ▪ uvolnění-relaxace ▪ efektivní komunikace ▪ hledání pomoci při potížích	poznávání Mezipředmětové vztahy Vo, Tv, Čj
MEZILIDSKÉ VZTAHY		
Žák ➤ osvojuje si způsoby chování podporující dobré vztahy ➤ zná základní lidská práva ➤ respektuje stanovená pravidla třídy ➤ projevuje odpovědný vztah k sobě samému i ke druhým	Základní učivo ▪ péče o dobré vztahy ▪ pravidla třídního kolektivu ▪ chování podporující dobré vztahy ▪ empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc ▪ lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	Průřezová témata OSV – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice MKV – kulturní diference a lidské vztahy VDO – občan, občanská společnost a stát Mezipředmětové vztahy Vo, Tv
KOOPERACE A KOMPETICE		
Žák ➤ podporuje aktivní komunikaci a spolupráci ➤ dovede naslouchat druhým ➤ dokáže argumentovat ➤ respektuje názory druhých	Základní učivo ▪ rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci a kompetici ▪ rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence ▪ dopad vlastního jednání a chování	Průřezová témata OSV – kooperace a kompetice, komunikace Mezipředmětové vztahy Vo, Čj
KREATIVITA		
Žák ➤ přistupuje kreativně k řešení problémů ➤ učí se „dotahovat“ nápady do reality ➤ učí se nahlížet na „věci“ z různých pohledů ➤ uplatňuje tvořivost v mezilidských vztazích	Základní učivo ▪ cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality) ▪ tvořivost v mezilidských vztazích	Průřezová témata OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika MKV – lidské vztahy Mezipředmětové vztahy Vo, Tv, Vv, PČ

5.4 Nepovinné vzdělávací obory

Ve škole jsou žákům tradičně nabízeny nepovinné vzdělávací obory. Nabídka nepovinných vzdělávacích oborů rozšiřuje možnosti aktivního rozvíjení nadání žáků a zajišťuje smysluplné trávení volného času žáků. Mezi nepovinné vzdělávací obory se zařazují např.:

Cvičení z českého jazyka

Cvičení z matematiky

Předmět speciálně pedagogické péče

Náboženství

Mezi vyjmenované vzdělávací obory lze v budoucnu zařadit další podle potřeb a zájmu žáků, personálních a organizačních možností školy.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Cvičení z českého jazyka

Zkratka: CvČj_N

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Cvičení z českého jazyka* navazuje svým obsahem na vzdělávací obor *Český jazyk* na 2. stupni. Je vyučován v rozsahu 1 hodiny týdně v devátém ročníku jako nepovinný předmět. Obor je zaměřen na procvičování učiva, získávání nových znalostí a vědomostí, přípravu na přijímací zkoušky na střední školu. Cílem vzdělávacího oboru *Cvičení z českého jazyka* je i rozvíjet *čtenářskou gramotnost žáků*.

Formy a metody práce a evaluace jsou uvedeny výše v kapitole *Český jazyk* a vychází se z nich i ve *Cvičení z českého jazyka*.

Rozložení učiva, očekávané výstupy a základní učivo se shoduje s českým jazykem v daném ročníku.

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor: Cvičení z matematiky

Zkratka: **CvM_N**

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Cvičení z matematiky* navazuje svým obsahem na vzdělávací obor *Matematika* na 2. stupni. Je vyučován v rozsahu 1 hodiny týdně v devátém ročníku jako nepovinný předmět. Obor je zaměřen na procvičování učiva, získávání nových znalostí a vědomostí, přípravu na přijímací zkoušky na střední školu. Cílem vzdělávacího oboru *Cvičení z matematiky* je i rozvíjet *matematickou a finanční gramotnost žáků*.

Formy a metody práce a evaluace jsou uvedeny výše v kapitole *Matematika* a vychází se z nich i ve *Cvičení z matematiky*.

Rozložení učiva, očekávané výstupy a základní učivo se shoduje s matematikou v daném ročníku.

Vzdělávací obor: Náboženství

Zkratka: *Náb_N*

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vzdělávací obor *Náboženství* je vyučován v 1. až 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Ročníky jsou vyučovány současně vzhledem k počtu přihlášených a charakteru vzdělávacího oboru. Žáci se učí základním součástí katolické nauky, porozumět Bibli a jednat v souladu s křesťanskými pravidly.

Očekávané výstupy

Žák

- se seznámí s křesťanskými svátky (Dušičky, advent, Vánoce aj.) a osobnostmi (svatí Ludmila, Václav, Martin aj.). Rozumí událostem, se kterými se během roku setkávají, události využívají jako vzory pro jejich rozvoj a chování
- zná Desatero Božích přikázání, popíše, proč je dobré podle desatera žít
- koná dobré skutky
- vytváří hezké vzájemné vztahy
- má povědomí o Bibli jako souboru různých knih
- zná příběhy Starého a Nového zákona
- zná základní hlavní světová náboženství a pojmy s nimi spjaté

Učivo

- znalost obsahů legend českých a některých světových světců, znalosti o liturgickém roce a znalost zvyků, které jsou spjaté s různými obdobími
- Desatero božích přikázání a jeho aplikace v konkrétních životních situacích
- Bible – soubor různých knih, znalost některých základních postav a příběhů (stvoření světa, Adam a Eva, potopa světa, Abraham, osudy jeho rodiny, Ježíš a příběhy s jeho působením)
- Světová náboženství (například názvy modliteben, duchovních, základní knihy, vznik a rozšíření)
- Prohlubování znalosti Desatera a křesťanské kultury a víry

Vzdělávací obor: Předmět speciálně pedagogické péče

Zkratka: PSPP

Charakteristika vzdělávacího oboru

Podpůrné opatření „předmět speciálně pedagogické péče“ (PSPP) je nepovinný předmět, jehož účelem je podpora žáků, kteří z důvodů svých speciálních vzdělávacích potřeb nemohou dosahovat srovnatelných výsledků ve vzdělávání. PSPP může zajistit kompenzaci obtíží žáka, přispět ke kvalitnímu vzdělání žáka s přihlédnutím k jeho specifickým potřebám. PSPP je žákům přiznán na základě Doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ).

Obsahové, organizační a časové vymezení předmětu

PSPP je v naší škole zaměřen dle Doporučení ŠPZ na reedukaci jednotlivých specifických poruch učení (dyslexie, dysortografie, dysgrafie a dyskalkulie), poruch chování (a jejich kombinací), narušené komunikační schopnosti (např. vývojová dysfázie), u žáků s dílčím oslabením na rozvoj nevyvinutých funkcí (např. zrakové, sluchové vnímání) a ostatních postižení (např. zrakové postižení – slabozrakost) dle aktuálního stavu.

PSPP je vyučován na 1. a 2. stupni základní školy po dobu celého školního roku se základní časovou dotací 1 hodina týdně. Tato časová dotace se mění u jednotlivých žáků dle stupně podpůrných opatření a Doporučení ŠPZ:

2. stupeň PO – 1 nebo 2 hodiny týdně (v závislosti na Doporučení ŠPZ)

3. stupeň PO – 2 nebo 3 hodiny týdně (v závislosti na Doporučení ŠPZ)

4. stupeň PO – 2 až 4 hodiny týdně (v závislosti na Doporučení ŠPZ).

Omezením je dodržení nejvyššího počtu povinných vyučovacích hodin, kterým je naplněno ustanovení § 26 školského zákona, který tyto počty pro RVP stanoví. U základního vzdělávání navíc stanoví i limity pro jednotlivé ročníky:

1. – 2. ročník nejvýše 22 povinných vyučovacích hodin týdně

2. – 5. ročník nejvýše 26 povinných vyučovacích hodin týdně

6. - 7. ročník nejvýše 30 povinných vyučovacích hodin týdně

8. - 9. ročník nejvýše 32 povinných vyučovacích hodin týdně

Pro 1. – 5. ročník v součtu je nejvyšší povinný počet vyučovacích hodin 118 týdně. Pokud školské poradenské zařízení doporučení žákovi jako podpůrné opatření jednu hodinu předmětu speciálně pedagogické péče již v 1. ročníku, je možné ji vyučovat nad rámec hodin, které má žák v rozvrhu, neboť jde o jeho 21. hodinu, což je méně než zákonem stanovená nejvyšší týdenní časová dotace. Stejně se postupuje i v případě, jsou-li doporučeny dvě hodiny. Tyto hodiny však mohou být realizovány i v rámci disponibilních hodin místo některého z předmětů, a to z organizačních důvodů (rozvrh a složení skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami). Podobně se postupuje i v případech, jedná-li se o žáka 2. – 5. ročníku. Žáci jsou v PSPP vzdělávání individuálně nebo skupinově. Skupinu tvoří maximálně 4 žáci. Snahou je vytvářet homogenní skupiny žáků ze stejného ročníku a se stejnými speciálně vzdělávacími potřebami. Tento předmět vyučuje speciální pedagog. Žáci jsou z tohoto vyučovacího předmětu hodnoceni formou slovního hodnocení.

Vzdělávací obsah PSPP je přizpůsoben individuálním vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením a je zpracován dle potřeb konkrétního žáka. Pedagog při tvorbě vzdělávacího obsahu vychází z Doporučení ŠPZ, konkrétních potřeb žáka a míry podpůrných opatření.

Reedukace probíhá v naší škole nejčastěji v následujících oblastech:

Reedukace dyslexie

Dyslexie je specifická porucha čtení.

Cíle reedukace

- odstranění dyslektických obtíží, osvojení dovednosti číst
- optimální rychlost čtení a bezchybné čtení, porozumění čtenému textu – schopnost reprodukovat čtený text
- čtení plynulé, s přednesem, s dodržováním správné větné melodie, správné hospodaření s dechem
- dovednost uvědomit si chybu a opravit ji
- porozumět čtenému textu, pracovat s textem a dovednost čerpat z něj informace k dalšímu využití
- používání metod zaměřených na čtení s porozuměním od začátku, upřednostnění kvality před kvantitou, dostatek času, multisenzorický přístup, názornost
- využívání speciálních kompenzačních pomůcek

Hlavní oblasti reedukace

- osvojování písmen (vyvozování a fixace)
- rozlišování a fixaci tvarově podobných písmen
- spojování hlásek a písmen do slabik
- spojování slabik do slov, čtení slov
- čtení textu, porozumění čtenému textu
- tempo čtení
- rozvoj percepčně-kognitivních funkcí

Reedukace dysgrafie

Dysgrafie je specifická porucha psaní.

Cíle reedukace

- zvládnutí jednotlivých písmen
- snížení chybovosti
- osvojení dovednosti opsat, přepsat a zapsat diktovaný text
- včas zapsat vše potřebné – přiměřené tempo psaní
- zlepšení čitelnosti písma – zlepšení kvality a úpravy grafického projevu
- využívání vhodné formy písma z důvodu čitelnosti pro dítě i ostatní
- psychické uvolnění, klid
- používání metod zaměřených na rozvoj hrubé motoriky, motorické a senzomotorické koordinace, rozvoj jemné motoriky, rozvoj rytmizace a grafomotorický nácvik
- využívání speciálních kompenzačních pomůcek

Hlavní oblasti reedukace

- rozvíjení motorických funkcí – rozvoj hrubé a jemné motoriky, motorické a senzomotorické koordinace
- rytmizace
- grafomotorický nácvik
- osvojování a zapamatování písmen
- písemný projev – opis, přepis, diktát
- záměny písmen
- rozlišování tvarově podobných písmen
- vynechávání písmen
- chybné umísťování diakritických znamének
- nedodržování hranic slov v písmu

- práce s chybou – nácvik vyhledávání chyb v písemném projevu
- čitelnost psaného projevu
- vhodná forma písma

Reedukace dysortografie

Dysortografie je specifická porucha pravopisu.

Cíle reedukace

- zmírnění projevů poruchy
- vedení k používání kompenzačních mechanismů
- rozvoj sluchového, zrakového vnímání
- správná výslovnost
- práce s chybou
- používání metod zaměřených na rozvoj sluchového vnímání, výslovnost, grafické znázorňování, ústní zdůvodňování, multisenzorický přístup
- využívání speciálních kompenzačních pomůcek

Hlavní oblasti reedukace

- vynechávání písmen
- vynechávání slabik, slov a vět
- vynechávání, přidávání nebo nesprávné umístění diakritických znamének
- rozlišování znělých a neznělých hlásek
- rozlišování měkkých a tvrdých slabik di-ti-ni/dy-ty-ny
- rozlišování slabik bě, pě, vě, mě
- rozlišování hranic slov v písmu
- rozvoj slovní zásoby
- osvojování a fixace gramatických pravidel
- rozvoj oslabených percepčně-kognitivních funkcí – sluchové, zrakové vnímání
- nácvik správné výslovnosti

Reedukace dyskalkulie

Dyskalkulie je specifická porucha matematických schopností.

Cíle reedukace

- zmírnění projevů poruchy
- vedení k používání kompenzačních pomůcek a mechanismů
- rozvoj prostorové a časové orientace
- rozvoj paměti a koncentrace
- rozvoj předčíselných představ
- rozvoj grafomotoriky
- rozvoj percepce (sluchové a zrakové)

Hlavní oblasti reedukace

- osvojení číselné řady
- osvojení představy struktury čísla
- osvojení rozkladů čísla
- osvojení sčítání a odčítání v oboru do 10
- osvojení úloh s přechodem přes 10
- osvojení násobení a dělení
- osvojení vícečíslných čísel
- osvojení představy zlomků a desetinných čísel
- osvojení sčítání a odčítání záporných čísel

Reedukace poruchy pozornosti s hyperaktivitou (ADHD)

Cíle reedukace

- usměrňování chování a reakcí vhodným způsobem
- vedení k dokončení započaté a přerušené činnosti
- vedení k cílené relaxaci v případě potřeby (návčik relaxačních činností, pohybové uvolnění)
- usměrňování pracovního tempa
- vedení k dodržování stanovených pravidel, řádu
- kontrola, zvládání impulzivních reakcí, výkyv nálad, neadekvátních reakcí
- snižování emočního napětí, afektivity, úzkosti
- návčik technik pozitivních způsobů řešení konfliktů
- rozlišování vhodného, nevhodného chování z hlediska dodržování společenských norem
- pozitivní rozvoj vztahů se spolužáky
- rozvoj komunikace, kooperativních dovedností
- návčik přijímání pozitivní i negativní zpětné vazby
- používání metod zaměřených na střídání činností, odbourávání agrese, metody efektivní komunikace
- využívání speciálních kompenzačních pomůcek

Hlavní oblasti reedukace

- projevy hyperaktivity
- rychlá a snadná unavitelnost
- soustředění
- poruchy motoriky – jemné i hrubé a z toho plynoucí neobratnost, nešikovnost, koordinace pohybů, zvýšené svalové napětí, problémy v sebeobsluze, při hře, problémy s písmem, rýsováním, kreslením
- poruchy vnímání, poruchy pravolevé orientace a orientace v prostoru, čase
- poruchy koncentrace pozornosti a paměti
- porucha motoriky mluvidel

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto vzdělávacím oboru směřují k utváření klíčových kompetencí žáků

- **kompetence k učení** – žák je veden k dostatku učebních informačních zdrojů a učebních nabídek, k propojení informací se skutečným životem, k práci s informacemi – k samostatnosti, organizaci vlastní činnosti, k poznávání vlastních možností, k práci s přiměřeným učivem, k hodnocení formou zpětné vazby, k motivaci dobrými výsledky
- **kompetence k řešení problémů** – žák je veden k vnímání problémových situací, rozpoznání problému, promyšlení a naplánování způsobu jejich řešení, k samostatnému řešení problémů, k ověřování výsledků (porozumění), k práci s chybou
- **kompetence komunikativní** – žák je veden k efektivní komunikaci, k práci v týmu, k ústní i písemné prezentaci výsledků práce
- **kompetence pracovní** – žák je veden k dokončení započaté práce způsobem, který jim umožní vnímat vlastní pokrok, k osobní odpovědnosti za výsledky práce
- **kompetence občanské** – žák je veden k samostatnému rozhodování, ke vhodné argumentaci
- **kompetence sociální a personální** – žák je veden k podpoře sebedůvěry, ke spolupráci v malé skupině a tím pozitivně ovlivňuje společnou práci, k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- **kompetence digitální** – žák je veden žáky k získávání, vyhledávání a kritickému posuzování dat, informací a digitálního obsahu, žák se učí vhodně volit a používat digitální nástroje s ohledem na danou situaci, rozvíjí etické hodnoty pro komunikaci, spolupráci a sdílení informací

5.5 Standardy pro základní vzdělávání

ŠVP naplňuje Standardy pro základní vzdělávání Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem standardů pro základní vzdělávání je napomoci pedagogům, zákonným zástupcům i žákům při naplňování vzdělávacích cílů stanovených v RVP ZV. Standardy jsou tvořeny indikátory, které konkretizují očekávané výstupy a stanovují pro ně konkrétní úroveň obtížnosti, a ilustrativními úlohami.

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků je nedílnou součástí výchovně-vzdělávacího procesu. Upravuje ho zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

6.1.1 Způsoby hodnocení

- Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil.
- Hodnocení by mělo být pro žáka motivující, zaměřuje se na individuální pokrok každého žáka, není primárně zaměřeno na srovnávání žáka s jeho spolužáky, dané hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.
- Součástí hodnocení žáka je též hodnocení jeho chování ve škole a při školních akcích.
- Každé pololetí se žákům předává vysvědčení. Za první pololetí může vydat škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vždy vydává vysvědčení.
- Pro celkové hodnocení žákova výkonu se ve všech ročnících používá pětistupňová klasifikace, v individuálních případech může být použito slovní nebo kombinace obou způsobů.
- Při průběžném hodnocení žáků jsou používány různé formy – klasifikace, slovní hodnocení, bodové hodnocení aj. Při kooperativním způsobu výuky se žáci učí vzájemnému hodnocení výkonu spolužáků a jejich přínosu pro práci skupiny.
- Součástí hodnocení je i sebehodnocení žáků. U žáků je rozvíjena schopnost posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. Žákovo vlastní sebehodnocení by mělo vést k posilování jeho vnitřní motivace k učení.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím

žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených ve školním řádu. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti.

- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- Ředitel školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, povolit po posouzení důvodů uvedených v žádosti jeho zákonného zástupce a na základě dosavadních výsledků vzdělávání žáka pokračování v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku.

6.1.2 Kritéria hodnocení a klasifikace

A. Stupně hodnocení prospěchu klasifikací a jejich charakteristika

1. Prospěch žáka v jednotlivých vzdělávacích oborech je klasifikován těmito stupni

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

2. Obecná kritéria pro hodnocení

- úroveň zvládnutí výstupů jednotlivých vzdělávacích oborů
- úroveň osvojování klíčových kompetencí s přihlédnutím k věku a aktuálním možnostem žáka
- míra samostatnosti a tvořivosti při řešení problémových situací
- úroveň ústního a písemného projevu
- píle žáka, snaha a přístup ke vzdělání
- osvojení účinných metod samostatného studia – umění se učit

3. Klasifikace ve vzdělávacích oborech s převahou teoretického zaměření

- Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné vzdělávací obory, matematika a informatika.
- Při klasifikaci výsledků ve vzdělávacích oborech s převahou teoretického zaměření se hodnotí:
 - ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti;
 - schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí;
 - kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost;
 - aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim;
 - přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu;
 - kvalita výsledků činností;
 - osvojení účinných metod samostatného studia.
- Ukazatelé jednotlivých stupňů hodnocení

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe jejich souvztažnost. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. Je schopen samostatně studovat přiměřené texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Většinou prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat přiměřené texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Někdy prokazuje snahu a vzdělávací aktivitu. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Málokdy prokazuje píli a vzdělávací aktivitu. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Neprojevuje píli, jeho snaha je minimální nebo krátkodobá. Nedokáže samostatně studovat.

4. Klasifikace ve vzdělávacích oborech s převahou výchovného působení

- Převahu výchovného zaměření mají Výtvarná výchova, Hudební výchova, Tělesná výchova, Výchova ke zdraví, Výchova k občanství, Společenská výchova a Enviromentální výchova.
- Při klasifikaci ve vzdělávacích oborech s převahou výchovného zaměření se hodnotí:
 - stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu;
 - osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace;
 - poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti;
 - kvalita projevu;
 - vztah žáka k činnostem a zájem o ně;
 - estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti;
 - v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví;
 - porozumění enviromentální problematice.
- Ukazatelé jednotlivých stupňů hodnocení

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, enviromentální problematiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, postoj k životnímu prostředí a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, estetiku, enviromentální problematiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, postoj k životnímu prostředí a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, enviromentální problematiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, postoj k životnímu prostředí a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, postoj k životnímu prostředí a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, postoj k životnímu prostředí a tělesnou zdatnost.

5. Klasifikace ve vzdělávacích oborech s převahou praktického zaměření

- Převahu praktické činnosti mají Praktické činnosti.
- Při klasifikaci ve vzdělávacích oborech s převahou praktického zaměření se hodnotí:
 - vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem;
 - osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce;
 - využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech;
 - aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech;
 - kvalita výsledků činností;
 - organizace vlastní práce a udržování pořádku na pracovišti;
 - dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci;
 - hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci;
 - obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel;
 - plnění pracovních úkolů včetně nošení vlastních školních potřeb potřebných pro výuku.
- Ukazatelé jednotlivých stupňů hodnocení

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na

pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

B. Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Hodnocení se řídí vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb., *o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných* a individuálním vzdělávacím plánem (IVP) s respektováním povahy podpůrných opatření.
- Při průběhu, postupech hodnocení a klasifikaci žáka postupují vyučující velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci se zákonnými zástupci žáka.
- V hodnocení pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl.
- Žákům s potřebou podpůrných opatření je věnována po dobu školní docházky speciální pozornost a péče.
- Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení (ústní, písemné), které odpovídají schopnostem žáka.
- Žák se speciálními vzdělávacími potřebami není vystavován úkolům, v nichž nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům; vyučující klade důraz na druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony; při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
- Klasifikace a hodnocení je provázeno vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
- Hodnocení žáků s podpůrnými opatřeními prvního stupně může být specifikováno v plánech pedagogické podpory (PLPP).
- Při hodnocení a klasifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně je vždy akceptováno doporučení školského poradenského zařízení a vychází se z postupů stanovených individuálním vzdělávacím plánem (IVP).
- IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka a vypracovává se na základě žádosti zákonného zástupce a doporučení školského poradenského zařízení.
- IVP se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat žákovi v příslušných předmětech ucelené a žákem zvládnutelné základy.
- IVP má charakter smlouvy mezi vedením školy, vyučujícími, zákonnými zástupci žáka a žákem.
- Všechna navrhovaná pedagogická opatření se projednávají se zákonnými zástupci žáka a jejich souhlasný, či nesouhlasný názor je respektován.
- U žáků s individuálním vzdělávacím plánem na základě doporučení školského poradenského zařízení a na základě žádosti zákonných zástupců může ředitel školy rozhodnout o použití slovního hodnocení.

- Smyslem slovního hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu žáka, pro účely slovního hodnocení jsou použity formulace uvedené v následujícím bodě.
- Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení nebo pro účely přijímacího řízení na střední školy.

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

1 – výborný	výstižné a přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští

1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Píle a zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

C. Hodnocení chování

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou je klasifikováno těmito stupni

- 1 – velmi dobré
- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

2. Pravidla klasifikace chování

- Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními pedagogickými pracovníky a rozhoduje o ní ředitel školy po projednání v pedagogické radě.
- Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování tak, jak je stanoví školní řád, během klasifikačního období.
- Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.

3. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák dodržuje pravidla slušného chování a ustanovení školního řádu.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování nebo školního řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Za závažné porušení školního řádu se zejména považuje:

- opakovaná neomluvená absence;
- agresivní chování nebo šikanování spolužáka;
- slovní útoky vůči pracovníkům školy;
- kouření, požití alkoholu nebo držení, požití či distribuce omamných a návykových látek;
- svévolné opuštění budovy školy během vyučování nebo školní akce;
- opakovaná nebo závažná krádež, opakované podvody;
- opakované hrubé narušování vyučovacích hodin nevhodným chováním po předchozím udělení důtky ředitele školy.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly chování. Dopustí se velmi závažných přestupků proti školnímu řádu, že je jimi vážně ohrožena výchova ostatních žáků. Za velmi závažná porušení školního řádu se zejména považují:

- opakovaná nebo dlouhodobá neomluvená absence;
- opakované svévolné opuštění budovy školy během vyučování nebo školní akce;
- opakované projevy násilí a šikany vůči spolužákovi;
- opakované hrubé slovní nebo fyzické útoky vůči pracovníkům školy;
- opakované kouření, požívání alkoholu nebo držení, užívání či distribuce omamných a návykových látek.

4. Výchovná opatření

- Výchovnými opatřeními jsou **pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření** – napomenutí, důtky a doplňková opatření.
- **Ředitel školy** může žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
- **Třídní učitel** může žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo déletrvající úspěšnou práci.
- **Kázeňská opatření** se ukládají za porušení povinností stanovených školním řádem. Podle závažnosti tohoto porušení lze žákovi uložit:
 - **napomenutí třídního učitele;**
 - **důtku třídního učitele;**
 - **důtku ředitele školy;**
 - **doplňková opatření;**
 - nepovolení účasti na školní akci, exkurzi, výletu apod. (nejsou myšleny celoškolní akce vycházející ze školního vzdělávacího programu);
 - sankce za ztrátu ŽK.

- Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Ředitel školy uděluje žákovi důtku ředitele školy po projednání v pedagogické radě.
- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí důvody udělení výchovného opatření písemně prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Výchovné opatření, kromě doplňkového kázeňského opatření, se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamenává na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

5. Pravidla pro udělování výchovných opatření

- **Pochvala učitele**
 - mimořádný výkon v daném předmětu
 - reprezentace školy
 - a další
- **Pochvala třídního učitele**
 - pomoc třídnímu učiteli
 - výborný prospěch či zlepšení prospěchu v daném pololetí školním roce
 - pracovní aktivity (sběr bylin, druhotných surovin aj.)
 - asistenční práce při vyučování, úprava třídy
 - úspěch v místních kolech vědomostních, literárních, výtvarných, rukodělných, sportovních soutěžích
 - úspěch ve školní práci
 - aktivní práce v zájmovém kroužku
 - spolupráce na projektech
 - organizace a soutěží a her
 - a další
- **Pochvala ředitele školy**
 - úspěšná reprezentace školy v krajských a vyšších kolech vědomostních, tvořivých a sportovních soutěží
 - mimořádný čin (záchrana života, zabránění fyzickému násilí, zabránění větší škodě na majetku)
 - dlouhodobý vynikající prospěch
 - a další významná ocenění
- **Jiné ocenění**
 - ocenění „Čestný žák školy“ – každoročně se uděluje vybranému žákovi 9. ročníku za mimořádné a příkladné výsledky dosahované v průběhu celého základního vzdělávání; udělení ocenění navrhuje třídní učitel, na závěrečné klasifikační poradě jej projednává a schvaluje pedagogická rada
- **Napomenutí třídního učitele**
 - vyrušování ve vyučování
 - pozdní příchody do vyučování (3x za pololetí)
 - vulgární vyjadřování ke spolužákům
 - opakované nepřezouvání se
 - časté zapomínání úkolů a pomůcek do vyučování
 - nereagování na napomenutí pedagoga
 - porušování zásad společenského chování
 - porušování pravidel školní jídelny
 - použití mobilu, přehrávače MP3, MP4 aj. ve vyučování (poprvé)
 - nedovolené pořizování fotografických, audio či video záznamů z vyučovacích hodin (poprvé)

- porušování školního řádu o přestávkách (kopání do předmětů, polívání spolužáků a podlahy; vodou, otevírání oken, vyhazování předmětů z oken, sezení na okně aj.)
 - ničení školního majetku menšího rozsahu (malování po lavici, zdi aj.)
 - další drobné přestupky
- **Důtka třídního učitele**
 - časté opakování přestupků z bodu Napomenutí třídního učitele
 - hrubé a vulgární vyjadřování ke spolužákům či dospělým osobám
 - opakované porušování příkazu pedagoga, nerespektování pokynu pedagoga
 - ničení školního majetku většího rozsahu (např. opakované ničení školních lavic, vybavení třídy, šaten aj.)
 - opakované pozdní příchody do vyučování 4x a více za pololetí
 - úmyslné ničení školní výzdoby (květiny, nástěnky aj.)
 - opakované použití mobilu, přehrávače MP3, MP4 a pořizování bez povolení školy fotografických, audio či video záznamů z vyučovacích hodin či školních akcí
 - neomluvená absence (1 den vyučování nebo v jednotlivých dnech do výše 1/5 týdenní časové dotace žáka dle učebního plánu)
 - podvody při písemkách
 - zapomínání ŽK (10 a více školních dní za pololetí)
 - opakované drobné fyzické potyčky (opakované ždouchání, podrážení, pošťuchování aj.)
 - další i opakované drobné přestupky
 - **Důtka ředitele školy**
 - časté opakování přestupků z bodu Důtka třídního učitele
 - porušení zákazu nosit do školy nebezpečné předměty (pyrotechnika, zapalovače, sirky, ostré předměty, zbraně aj.), návykové a zdraví škodlivé látky (alkohol, cigarety, elektronické cigarety, drogy aj.) včetně jejich držení v budově i v areálu školy, na dohled od školy a na akcích školy
 - opakované šíření pomluv, hrubé slovní útoky, vulgární chování, vysmívání se nebo zesměšňování spolužáků, pedagogů a dospělých osob
 - opakované nevhodné chování, porušování příkazů pedagoga, nerespektování pokynů pedagoga
 - úmyslné poškozování školního majetku, majetku spolužáků a pedagogů většího rozsahu s následnou náhradou škody
 - opakované ubližování spolužákům (nepustí spolužáka do třídy, zadržuje jej na WC či v šatně aj.)
 - neomluvená absence (do 3 dnů vyučování nebo v jednotlivých dnech do výše 3/5 týdenní časové dotace žáka dle učebního plánu)
 - kyberšikana (žák k útokům na spolužáky nebo pedagogy využívá elektronické prostředky např. mobilní telefon, e-mail, internet – posílání urážlivých či zastrahujících e-mailů nebo SMS, nevhodných fotografií či jejich zveřejňování aj.)
 - záměrné lhaní při projednávání přestupků proti školnímu řádu
 - zveřejňování nedovolených fotografických, audio nebo video záznamů z vyučovacích hodin nebo školních akcí
 - jednorázové podvody (např. podvody v žákovské knížce – falšování podpisů, přepisování známek)
 - další závažné přestupky
 - **Doplňková kázeňská opatření**
 - **nepovolení účasti na školní akci, exkurzi, výletu apod.** (nejsou myšleny celoškolní akce vycházející ze školního vzdělávacího programu); o udělení tohoto kázeňského opatření rozhoduje pedagog zajišťující organizaci dané akce po dohodě s třídním učitelem a prokazatelně informuje zákonného zástupce o důvodech nepovolení účasti

- **sankce za ztrátu ŽK** – žák si nejpozději do týdne od ztráty za obnos stanovený pro daný školní rok zakoupí novou ŽK, žák má za povinnost zajistit si dopsání známek jednotlivými vyučujícími

D. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

1. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni

prospěl(a) s vyznamenáním
 prospěl(a)
 neprospěl(a)
 nehodnocen(a)

2. Žák je hodnocen stupněm

- **prospěl(a) s vyznamenáním** – není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré
- **prospěl(a)** – není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný
- **neprospěl(a)** – je-li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný
- **nehodnocen(a)** – není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí

E. Způsob získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci

- Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka;
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování;
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy;
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami;
 - analýzou různých činností žáka;
 - konzultacemi s ostatními pedagogy a podle potřeby s dalšími odborníky;
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.
- Pravidla získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci pro učitele
 - Vyučující musí mít u každého žáka přiměřený počet známek.
 - Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období, kontrolní písemné práce a další druh zkoušek rozvrhne vyučující po domluvě s ostatními vyučujícími ve třídě rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
 - V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje vyučující daného předmětu zákonné zástupce žáka prokazatelným způsobem.
 - Všechny způsoby získávání podkladů pro hodnocení jsou realizovány zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování mimo kolektiv třídy. Výjimka je možná jen v případě, kdy je tento způsob doporučen školským poradenským zařízením.
 - Vyučující oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí vyučující žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Vyučující sděluje všechna hodnocení, která bere v úvahu při celkové klasifikaci, zákonným zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím průběžných zápisů do žákovské knížky.

- Čtvrtletní písemné práce v matematice a českém jazyce – o termínu písemné zkoušky informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem (minimálně 1 týden). Ostatní vyučující ve třídě jsou informováni formou zápisu do tabulky termínů písemných prací. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné aj.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu, v zařízeních se zajištěnou výukou, vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn. Žák se znovu nepřezkoušuje.
- Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají ve škole po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat – tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
- Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména – neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden (pokud se nedohodne učitel s žákem a jeho zákonnými zástupci jinak), žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, vyučující klasifikují a hodnotí jen probrané, dostatečně procvičené a zažité učivo, nezadávají novou látku k samostatnému nastudování celé třídy pokud se nejedná o rozvíjení žákovských kompetencí k učení.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při tom se přihlíží ke snaze žáka po celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje pouze na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- Výchovná poradkyně ve spolupráci s třídními učiteli a vedením školy je povinna seznamovat ostatní vyučující se závěry pedagogicko-psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.
- Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a vyučujícími jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky;
 - v průběhu každého čtvrtletí na třídních schůzkách nebo konzultacích se zákonnými zástupci;
 - kdykoliv na požádání při individuálních konzultacích zákonných zástupců žáka.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje vyučující zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem.

F. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Komisionální zkouška

- Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
 - přezkoušení žáka, má-li zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí;
 - při konání opravné zkoušky;
 - při přezkoušení žáka plnění povinnou školní docházku ve škole mimo území ČR.
- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy. V případě, že jde o přezkoušení žáka a vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jí pověřený učitel, nebo v případě, že jde o přezkoušení a vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy;
 - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu;
 - přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- O komisionální zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Přezkoušení žáka

- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka za závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením, nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška

- Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do doby termínu opravné zkoušky navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

G. Zásady a pravidla sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je jednou z výchovných metod, díky níž si žák konfrontuje svůj pohled na sebe sama, své výkony s pohledy vyučujících a spolužáků.
- Sebehodnocením by žák měl dospět k reálnějšímu sebepojetí, posiluje sebeúctu a své sebevědomí.
- Žáci jsou vedeni k sebehodnocení ve všech předmětech všech ročníků, je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími způsobem přiměřeným věku žáků.
- Sebehodnocení je podporováno a utvářeno stanovením konkrétních hodnotících kritérií, podle nichž žák ohodnotí vlastní práci ve výuce. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit – co se mu daří, co mu ještě nejde, jaké má rezervy, jak bude pokračovat dál aj.
- Sebehodnocení v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů probíhá průběžně převážně ústní formou.
- Vyučující vedou žáka k tomu, aby vhodně, rozumně a výstižně komentoval svoje výsledky. Součástí sebehodnocení je také hodnocení sebe sama v kontextu skupiny.
- Sebehodnocení se provádí ústní nebo písemnou formou. Podkladem pro sebehodnocení je i žákovské portfolio, které si žáci vedou po dobu celé školní docházky na naší škole.
- Součástí sebehodnocení je i pravidelné vlastní hodnocení žáka za každé čtvrtletí v žákovské knížce, sebereprezentace žáka (ročníkový projekt osmé třídy).